

Proleter DEVİRİMCI DURUŞ

Devrimler tarihinin iktisadisidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Mart 2021 Sayı: 95

Fiyatı: 3 TL

Türkiye’de korona vakasının resmen kabulü üzerinden bir yıl geçti. Bu bir yıl içinde varolan eşitsizlikler daha da arttı, ekonomik kriz derinleşti, işsizlik ve açlık kitleselleşti, hak gaspları normalleşti, sosyal hayat diye bir şey kalmadı, yabancılaşma ve bireycilik arttı; kısacası her açıdan geriye gidildi ve halen bu sürecin içindeyiz. Üstelik daha ne kadar süreceği belirsiz...

Pandemi tüm dünyada benzer sorunlar yarattı, emperyalist-kapitalist sistemin insana ve doğaya düşman yüzünü ortaya serdi. Türkiye’de ise bunu en derin, en çarpıcı haliyle yaşıyoruz. “Pandemi tedbirleri” adı altında birbiriyle çelişik bir dizi karar alındı. Kısıtlamalar-yasaklar, devletin halk üzerindeki baskı ve denetimi arttırmaktan başka bir şey değildi. “Halkın sağlığı” bunlara kılıftı sadece. Bir maskeyi bile dağıtmaktan aciz bir devlet vardı karşımızda. Korona’ya karşı “önlem” olarak sundukları tek şey, “maske-mesafe-hijyen”di; yani “bireysel korunma” ile sınırlıydı. Kaldı ki, ne hijyen malzemeleri, ne su, ne de maske parasızdı. Dahası, sağlıksız koşullarda çalışarak, toplu ulaşım ile her gün işe gidip gelerek hastalıktan korunmak mümkün değildi.

Pandeminin sınıfsal niteliği daha ilk günden kendini ortaya koydu. Ve her geçen gün bu durum daha da netleşti. Sadece koronadan ölenlerin çoğunun işçi-emekçi olması yönüyle değil, ekonomik ve sosyal açıdan da asıl yıkımı yoksul halk yaşadı. “Hastalık mı, açlık mı” ikilemiyle karşı karşıya kaldı. Hastalıktan ölüm oranı yüzde 5 iken, açlıktan yüzde yüzdü! Ve “açlık intiharları” peşpeşe yaşanmaya başladı.

Sayfa 2’de sürüyor

Yolu yok kurtuluşun İSYANI SEÇMEDİKÇE!

Yolu yok kurtuluşun İSYANI SEÇMEDİKÇE!...

Salgına karşı mücadele kamusal olmak zorundadır. Başta sağlık sistemi olmak üzere her alanda devletin seferber olması gerekir. Doğru talep “kapanmak” değil, devletten “insanca yaşam” koşullarını sağlamasını istemek, onun mücadelesini vermektir. Ki o devletin kasası, halkın cebinden çalınan paralarla doludur.

2021 yılı bütçesinde görüldü ki, bütçenin yüzde 87’si bordrolardan yapılan vergi kesintilerinden ve dolaylı vergilerden oluşuyor. Şirketler tüm masrafları düştükten sonra elde ettikleri karın yüzde 40’ını veriyordu; AKP hükümetleri döneminde ise, bu oran önce yüzde 30’a, sonra yüzde 20’ye indirildi. Yani patronlar servetlerinin ya da kazançlarının değil, sadece karlarının yüzde 20’sini vergi olarak öderken; işçilerin aylık sınırındaki ücretlerinin neredeyse yarısı ceplerine girmeden gaspediliyor; eline geçen de “dolaylı vergi”lerle yine devletin kasasına akıyordu.

Ortada böylesine ciddi bir vergi adaletsizliği, vergi soygunu var. Ama bununla da bitmiyor! Normalde bütçenin ağırlıklı bölümünün sağlığa ve eğitime ayrılması, en azından halktan alınanların bir kısmının halka dönmesi gerekirken, hem de salgın koşullarında Sağlık Bakanlığı’nın kişi başı sağlık harcaması 59 dolardan, 2021 bütçesinde 55 dolara düşürüldü. Üstelik bunun 21 doları koruyucu sağlık hizmetlerine; 33.5 doları tedavi edici sağlık hizmetlerine ayrılmıştı. Oysa salgınla mücadelede aslolan koruyucu sağlık hizmetleridir.

Bugün pandemiyle mücadele, aşıya kilitlenmiş durumdadır. Aşı ise, emperyalist ilaç tekellerinin yeni rekabet aracıdır. Bu tekeller devletlerden destek alarak (yani halkın parasını kullanarak) aşı çalışmasını yürütmekte, ama yine devletlere parayla satarak karlarına kar katmaktadır. Aşı meta olmaktan çıkmalı, herkese parasız sağlanmalıdır.

Ama Türkiye’de aşı alımı “devletten devlete” şeklinde bile yapılmamakta, “aracı şirket”ler devreye sokularak yandaşlara vurgun yaptırılmaktadır. Örneğin Çin’den gelen 1 milyon aşı “hibe” şeklinde verilmesine rağmen, Sağlık Bakanlığı her bir aşıya 12 dolar ödemiştir. Böylece 12 milyon dolarlık ek bir vurgun daha yapılmıştır.

DISK-AR’ın araştırmasında, geçen bir yıl içinde salgına devletlerin toplam 7,9 trilyon dolar harcadığı saptanmıştır. Emperyalist ülkeler gayri safi yurt içi hasıllarının yüzde 12,7’sini harcamışken, bağımlı ülkelerde bu oran aşağıya doğru sürekli düşmektedir. Türkiye ise yüzde 1,1 oranıyla en alt sıralardadır. Ki bu desteklerin yüzde 89’u şirketlere ve bankalara, yani burjuvaziye sağlanan kolaylıklar ve desteklerdir. Ayrıca toplam 42,8 milyar TL’lik nakit desteğin 35 milyar TL’si işsizlik sigortası fonundan sağlanmıştır.

Sonuçta “salgınla mücadele”nin bir yılına dönüp baktığımızda, halkın salgınla ve açlıkla başbaşa bırakıldığı görülmektedir. Üstelik AKP Kongreleri kapalı salonlarda tıklım tıklım yapılırken, otellerde, kar merkezlerinde topluca eğlenmek serbestken, lokantalar, pastaneler, kahveler aylardır kapalı tutulmuş, esnaf ve çalışanları açlığa terkedilmiştir. Esnafın artan tepkileri eylemli bir hal almaya başlayınca, “kısmi açılma” kararına mecbur kalmışlardır.

Diğer yandan akşam saatleri ve Pazar günlerinde ki sokağa çıkma yasağı, mantıksızca devam etmektedir. Yasakların keyfiyeti, denetim amaçlı olduğu ortadayken, hala bunların devamından yana olmak, gerçeklere göz kapamak demektir.

AKP-MHP bloku kitle desteğini kaybettikçe, bir yandan sözde reform paketleri açıklıyor, bir yandan da saldırıların dozunu arttırıyor. “İnsan hakları eylem planı” adıyla bizzat Erdoğan’ın açıkladığı “hukuk reformu”, 1215 yılında hazırlanan ve tarihin ilk yazılı anayasası olan “Magna Carta”daki insan hak ve özgürlükleri maddelerini sıralamaktan ibaretti. “Yeni anayasa” hazırlıkları da varolan sistemi pekiştirme, keyfi uygulamalarına yasal kılıflar uydurma çabasından başka bir şey değildir.

Bu gerici-faşist bloktan bırakalım demokratikleşmeyi, en küçük bir esneme bile beklemek ham hayaldir. Zaten Gare’deki fiyaskodan sonra muhalefete karşı saldırganlıkları artmıştır. HDP’li milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması için fezlekeler hemen meclise gelmiş, yeniden “HDP kapatılsın” çığlıkları atılmıştır.

Fakat gerileyişlerini saldırganlıkla durdurma çabası boşunadır! Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin ve akademisyenlerin eylemleri tüm saldırılara rağmen devam etmektedir. “Devrimin kırlangıçları” gençlik, kavganın baharını müdelemiştir. Mart ayı, doğayla birlikte toplumsal uyanışın da ayıdır. 8 Mart’tan Gazi’ye Newroz’dan Kızıldere’ye direnişlerle örülü bir tarihtir bu. Barış, diyalog, çözüm gibi uzlaşma çabalarının ne denli boş olduğu görülmüştür. Egemenlerin saldırılarına karşı ezilen-sömürülen kesimlerin tek yolu, mücadeledir. Demirci Kawa’dan bu yana verilen mesaj bellidir: Yolu yok kurtuluşun isyanı seçmedikçe!..

Okurlara...

Merhaba,

Saldırıların yağmur gibi indiği bir dönemden geçiyoruz. Pandemi yasakları kitlelerin yaşam alanlarını daraltmak ve devlet denetimini arttırmaktan başka bir işe yaramıyor. Ekonomik kriz bir çığ gibi büyüyerek üstümüze geliyor. İşçiler Kod-29 gibi insanlıkdışı-işçi düşmanı bir yöntemle işten çıkartılıyor. HDP baskınları ve kapatılma tartışmaları içinde Kürt halkının mücadelesi boğulmak isteniyor. Başta direnen Boğaziçi öğrencileri ve akademisyenlerine olmak üzere, siyasi baskılar pervasızca sürdürülüyor. Bir de alay eder gibi, “insan hakları”ndan, “yeni anayasa”dan dem vuruluyor.

Ancak saldırılarla birlikte direniş de büyüyor. Direnen işçiler, öğrenciler umut, coşku ve kararlılık taşıyor yarınlara... 8 Mart’tan Newrozlara, oradan 1 Mayısılara uzanan bir direniş meşalesi yakılıyor öfkeyle, coşkuyla ve kazanma kararlılığıyla... Baharın coşkusu, mücadelenin coşkusuyla güçleniyor... Pandemiden ekonomik krize, siyasi baskılardan hak gasplarına kadar, tüm sorunlara karşı bu coşkuyla mücadeleyi yükselteceğiz...

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

Taşındık. Lütfen yeni adresimizi not alınız.

**Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5
Asım Bey Ap. Şişli-İstanbul**

95. Sayıda

3	Gare fiyaskosu
4	Direnişteki Kayı İnşaat işçileri
5	“Kapanmak” sağlığa zararlıdır
6	CHP’li belediyelerde grevler
7	Pandemi döneminde kadın işçi ve emekçiler
8	Yaylalarımız talana açılmasın
9	Şavşat-Pancarcı Festival alanı satılıyor
10	Hesap sorma gücümüzü gösterelim
11	8 Mart’ın tarihçesi
12	Faşizm kadını köleleştiren bir rejimdir
14	Direnişteki Migros işçileri
15	Newroz yeniden diriliş günü olsun
16	Paris Komünü
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
18	AKP’li yıllarda Kürt sorunu-IV

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 95 Mart 2021, 3 TL(KDV %0)

Subat ayının ikinci haftasında devletin gerçekleştirdiği Gare operasyonu, tam bir fiyaskoyla sonuçlandı. Bu operasyonla şov yapmaya hazırlanan Erdoğan ve çevresi büyük bir şok yaşadılar. Katıldığı AKP il kongresinde “Çarşamba günü size güzel haberler vereceğim” diyerek, operasyonun başarıyla tamamlanacağından emin bir şekilde müjdelere veren Erdoğan’ın sevinci kursağında kaldı.

Operasyon başarısız olunca, açıklamayı yapmak Savunma Bakanı Hulusi Akar’a düştü. Asık suratıyla Akar, “13 sivil vatandaşımızı kaybettik” dedi. **Ölenlerin “sivil” değil, 5-6 yıl önce PKK tarafından kaçırılan asker-polis vb. kamu görevlisi olduğunu sakladı.**

yöneticisini gözaltına aldılar. **Pervin Buldan’ın da içinde bulunduğu 9 HDP milletvekilinin daha dokunulmazlıklarını kaldırmak için harekete geçtiler. Bahçeli’nin “HDP kapatıl-sın” çığırtkanlığı daha da yükseldi.** Sadece HDP’yi değil CHP’yi de hedefe çakıp düzeniçi muhalefeti bile sindirme-ye, yoketmeye çalışıyorlar.

Gare operasyonu ile yeniden şahlanmak isteyen Erdoğan yönetimi, hem askeri hem siyasi olarak büyük bir bozgun yaşamış durumdadır.

Bu operasyonun amacının ne olduğu bile hala belirsizliğini koruyor: Rehine kurtarmak mı, PKK’nin yöneticilerini öldürmek veya esir almak mı, Gare’de

mağaraya girdiklerini resmi açıklamalarında belirtiyorlar. Mağaraya girerken de söylediklerinin üzerinde bir kayıp veriyorlar aslında. Ve operasyonu bitirmek zorunda kalıyorlar.

Askeri açıdan her yönüyle başarısız olduğu apaçık ortada. Bunu Erdoğan’ın kendisi de itiraf etmek zorunda kaldı. Fakat “Gare düştü” diyerek bu başarısızlığı örtbas etmeye kalktı. Akıllara “Kobane düştü, düşecek” sözünü getiren bu açıklama, Kobane gibi Gare’ye de hakim olamadıklarını gösteriyordu. **Erdoğan’ın operasyon sonrası ilk açıklamasında ölen 13 görevli için “esir” diyerek gerçeği itiraf etmesi de, içine düştüğü aczin bir başka göstergesiydi.**

Operasyon sırasında ölen 13 kişi, bundan 5-6 yıl önce PKK tarafından kaçırılıp esir tutulan asker-polis vb. kamu görevlileriydi. **AKP hükümeti yıllardır bu esirleri kurtarma konusunda hiçbir adım atmadığı gibi, onların durumunun öğrenilmesini de engelledi.** Sadece yandaş medya değil, bir bütün olarak burjuva medya bu konuda “üç maymun”u oynadılar. HDP binası önünde açlık grevi yapan anneleri bayrak edip her gün haberlerini yapanlar, en az 5 yıldır PKK’nin elinde olan bu kişilerle ilgili tek bir haber yapmadılar. Onların ailelerinin seslerini duyurmada-lar. Oysa o aileler defalarca meclise gitmişler, yetkililerle görüşmüşler, insan hakları kuruluşlarına başvurmuşlar vb. ama haber bile olamamışlardı. Yetkililerin onlara tek söyledikleri, “sabredin, bekleyin” olmuştu. Onlar da yıllardır sabretmiş ve beklemişler... Kimi zaman bir mektup, bir haber alarak sevinmiş, umutlanmışlar...

Ve yıllar sonra devletin yaptığı operasyon yüzünden çocuklarının cesetleriyle karşılaştılar. **Bu operasyon olmasaydı, çocukları hala sağ olacaktı. PKK yaptığı açıklamada, esirlerin bombardıman sonucu öldüğünü söylüyor.** Ama PKK tarafından öldürülmüş olsalar bile, bunun nedeni devletin operasyonudur. Sonuçta esirlerin ölümünden, doğrudan devlet sorumludur.

Hal böyleyken Erdoğan, AKP kongresinde oğlunun cenazesindeki anneye telefon görüşmesi yapıyor ve o anneye “şehitlik” üzerinden nutuk atıyordu. **Çocuklarının ölümüne sebep olmaları yetmezmiş gibi, bunu siyasi şova dönüştürmeleri, tepkileri iyice arttırdı.**

Erdoğan yönetimi gerek operasyon sırasında, gerekse sonrasında yaptıkları

Gare fiyaskosu

Bunu itiraf etmek Malatya Valisi’ne kaldı. **Açıklamanın Erdoğan’dan Malatya Valisi’ne kadar düşmesi bile, operasyonun fiyaskoyla sonuçlandığının kanıtıydı.**

Çok açık ki, en küçük bir başarı söz konusu olsaydı, Erdoğan tarafından büyük bir tantanayla açıklanacak ve günlerce allayıp pullanacaktı. **Operasyonun tam da Öcalan’ın tutsak alınıp Türkiye’ye getirildiği günlerle çakış-tırılması bile tesadüf değildi. Öcalan yakalandığında yaptıkları gibi büyük bir şova hazırlandılar. Böylece kitle desteği sürekli eriyen AKP-MHP bloku canlanacak, ona kan taşıyan bir “başarı öyküsü” yaratılacaktı.** Belki bu “zafer” üzerinden “erken seçim” kararı alacaklar, bir kez daha “sandıktan biz çıktık” diyeceklerdi. (Hatırlanacaktır; Öcalan yakalandıktan sonraki seçimlerde MHP siyasi hayatının en yüksek oyunu almış, Ecevit’in küçük partisi DSP birinci konumuna yükselmiş ve MHP’yle koalisyon hükümeti kurmuşlardı.)

Fakat bütün bu hayaller suya düştü. Şimdi onun hırçınlığıyla her yana saldı-ırıyorlar. **HDP’nin neredeyse tüm il ve ilçe binalarını basıp 700’ü aşkın**

hakimiyet kurmak mı? Operasyonun yapı-lış biçimi bunların hiçbirine uygun düşmediği gibi, bu konudaki açıklamalar da tatmin edici olmuyor.

Yandaş basında günler öncesinden Gare’ye operasyon yapılacağına yazıl-ması, Erdoğan’ın “güzel haberlerim olacak” diyerek işaret çıkması, adeta davul-zurna çalarak operasyonun duyurulması, askeri olarak baştan falsolu bir durumdur ve bunu bilmek için “askeri uzman” olmaya da gerek yoktur. Diğer yandan istihbaratın da doğru yapılmadığı anlaşılmaktadır. Çünkü operasyona hava harekatıyla başlıyorlar, sonra kara harekatına dönüşüyor. Gare’deki mağarada esirlerin olduğu biliniyorsa, hava harekatıyla “geliyoruz” diye bağrarak “rehine kurtarma” operasyonunun yapılmayacağı aşikar.

Zaten sonrasında Genelkurmay Başkanı, elinde değneğiyle mağaranın fotoğrafı önünde yaptığı açıklamada, mağaraya dair bilgileri hayretler içinde verirken, ne denli habersiz olduklarını açık ediyordu. Keza operasyon sırasında ele geçirdikleri PKK’li militanlardan mağarada esir tutulanların öldürüldüğünü öğrendiklerini, bu bilgi üzerine

Son aylarda muhalefet partileri, artan ekonomik kriz üzerinden AKP-MHP blokuna eleştirilerini yoğunlaştırdılar. Eskiye kıyasla eleştiri dozlarının artmasının asıl sebebi, kitlelerdeki hoşnutsuzluğun bir patlamaya dönüşmesi korkusudur. Kendi tabanlarından bile, AKP’ye karşı doğru-düzgün muhalefet yapmadıkları için tepkiler yükselmektedir. Biriken öfkeyi düzen içinde tutabilmelerinin yegane yolu, kendilerini bir alternatif, bir umut olarak gösterebilmektir.

gaflarla siyasi olarak da bozgun yaşadılar. Saldırganlıkla kapatma gayretleri, bu gerçeği ortadan kaldırmıyor.

Erdoğan'ın operasyon sonrası zıvanadan çıkan saldırganlığında, muhalefetin bu sefer farklı bir duruş içinde olması önemli bir etkidir. Daha önce "terörle mücadele" adına AKP'nin yaptığı her şeyi onaylayan, onunla birlikte davranan başta CHP olmak üzere muhalefet partileri, bu kez operasyona dönük eleştirilerini açıkça ifade ettiler. Kılıçdaroğlu, yaşanan ölümlerden Erdoğan'ı sorumlu tuttu ve sorular sorarak sıkıştırdı.

Oysa Erdoğan, muhalefeti bir kez daha arkasına alabilmek için, İçişleri Bakanı Soylu ile Savunma Bakanı Akar'ı Kılıçdaroğlu ve Akşener'e göndermiş, operasyon hakkında bilgilendirmişti. Fakat **her iki muhalefet liderinin buna rağmen eleştirilerini geri çekmemeleri, Erdoğan yönetiminde hem şaşkınlık hem öfke yarattı.** Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'nu hedefleyerek "ben sana bakanlarımı göndermişim, sen buna değmezmişsin... terbiyesiz herif" gibi aşağılayıcı sözlerle saldırmasında, bu şaşkınlığı ve kızgınlığı görüyoruz.

Son aylarda muhalefet partileri, artan ekonomik kriz üzerinden AKP-MHP blokuna eleştirilerini yoğunlaştırdılar. **Eskiye kıyasla eleştiri dozlarının artmasının asıl sebebi, kitlelerdeki hoşnutsuzluğun bir patlamaya dönüşmesi korkusudur.** Kendi tabanlarından bile, AKP'ye karşı **doğrudüzgün muhalefet yapmadıkları için tepkiler yükselmektedir.** Biriken öfkeyi düzeniçinde tutabilmelerinin yegane yolu, kendilerini bir alternatif, bir umut olarak gösterebilmektir. Bunun için de hükümete yönelik daha sert söylemler geliştirmeleri, seçim talebini yükseltmeleri ve bir kez daha sandığı çare olarak göstermeleri gereklidir. Kısacası düzen muhalefeti, kendi üzerine düşeni, -kitleleri düzen içinde tutma görevini- yerine getirmekle karşı karşıyadır. Kaldı ki bunu bile hakkıyla yerine getirdikleri söylenemez.

Buna rağmen Erdoğan yönetimi eleştirilerden fazlasıyla rahatsızdır. **Erdoğan "milli ve yerli muhalefet yaratacağını" söyleyerek, bu partilerin içini karıştırmaya, bölmeye çalışıyor.** Pandemi sonrası iyice düşmeye başlayan kitle desteğini yeniden kazanabilmek için, bir yandan "yeni anayasa", "hukuk reformu" gibi iyileştirmeler vaadediyor, bir yandan da tüm muhalefeti ezmeye dönük saldırılarını arttırıyor.

Gelinen aşamada **AKP-MHP blokunun kendini yenileme şansının kalmadığı ortadadır.** Vaatlerin hiçbirisi kitlelerde karşılık bulmuyor, inandırıcı olmuyor. Elinde tek silah olarak **saldırganlık kalıyor.** En küçük bir hak arayışını copla-gazla, gözaltı ve tutuklamayla bastırmaya kalkıyor. Direnen işçilere, öğrencilere, öğretim görevilerine saldırıyor. Dahası sokak ortasında çetelerle saldırma, kaçırma gibi yöntemlerle geçmişin kontrgerilla

hareketini yeniden canlandırıyor. Fakat direnişler sürüyor ve eriyişleri hızlanarak devam ediyor.

Gare operasyonu bütün bunların üzerine adeta tüy dikti. Sadece ekonomik, siyasi, diplomatik olarak değil, askeri olarak da ne kadar pespaye durumda oldukları görüldü. Her yerlerinden dökülüyorlar ve hiçbir yama artık tutmuyor.

Operasyona dair kuşkuları gideremiyor, sorulara doyurucu yanıtlar veremiyorlar. Ölenlerin otopsi raporları açıklanmıyor örneğin. Bazı aileler çocuklarının sadece yüzlerini gördüklerini, vücutlarının gösterilmediğini söylüyor. Belli ki, bombardımanın etkisiyle vücut bütünlüğü bozulanlar olmuş. ABD'nin Dışişleri Bakanı bile "söylenenler doğruysa" gibi şüpheli bir açıklama yapıyor. Bu durum, AKP'nin uluslararası ilişkilerde de yaşadığı sıkıntıların artacağını gösteriyor. Ayrıca PKK'nin elinde başka esirlerin de olduğu söylenmesine

rağmen bu konuda da herhangi bir açıklama yapılmış değil.

Operasyonun sorumluluğunu Akar'ın üzerine yıkmaya ihtimali vardır. Soylu'nun, başarısızlığı Akar'ın üzerine attığına dair söylentiler dolaşmaktadır. **Sıkıştıkları noktada tıpkı Damat'a yaptıkları gibi bir "günah keçisi" bulacaklardır. Kendi işlerinde çelişkilerin keskinleştiği ve iç çöküntünün başladığı bir gerçektir. AKP'nin il kongreleri bile bunun verileriyle doludur. Erdoğan'ın bu kongrelere bizzat katılması, iç dağınıklığı giderme çabasıdır.**

Ne var ki, **kitlelerin talebi şu ya da bu bakanın değil, bir bütün olarak Erdoğan yönetiminin gitmesidir.** Ancak bu yönetimin gitmemek için elinden gelen her şeyi yapacağı bilinmeli, ona göre hazırlanmalıdır. AKP-MHP bloku bugün tüm şimşekleri HDP üzerine göndermekte, onu yalnızlaştırmaya ve yoketmeye çalışmaktadır. CHP, bariyatı buradan kurmazsa, kendisine sıra geleceğini farketmiştir.

Daha da önemlisi, bugün Boğaziçi öğrencilerinden pandemide yok oluştaki sürüklenen esnafa kadar, öfkeli tüm kesimler, gerici-faşist bloğun saldırısı altındadır. **Burjuva muhalefete, hatta kendi içindeki muhaliflere bile tahammülü olmayan bu gerici-faşist blok yerle bir edilmedikçe, kimseye yaşam hakkı yoktur.**

19 Şubat 2021 tarihinde internet sitemizde yayımlanmıştır

Direnişteki Kayı İnşaat işçileriyle görüştük

Ücretlerini alamadıkları için direnişi sürdüren Kayı İnşaat işçilerini, direnişin 11. gününde ziyaret ettik. İşçilerin direnişi devam ediyor.

Kayı İnşaat, Erdoğan döneminde palazlanan ve yurtiçinde-yurtdışında faaliyet yürüten bir şirket. Hakları gaspedilen, aylardır ücretleri ödenmeyen işçiler, İnşaat-Sen'de örgütlenerek direnişe geçtiler. Ardından Cezayir, Kars, Adana, Mersin, Elazığ, Bingöl, Mardin gibi değişik illerden toplanarak, İstanbul Levent'te bulunan şirket merkezi önünde direnişlerini sürdürüyorlar.

Direniş yerinde bulduğumuz işçilerle direniş üzerine konuştuk. Direnişçi işçilerden Abdülsamet; 2019 yılından beri Cezayir'de çalıştığını ama hiç para alamadıklarını, 68 gün Cezayir'de grev yaptıklarını, yapılan grev üzerine ücretlerinin taksitle ödenecek şekilde bir anlaşmaya vardıklarını, fakat bu anlaşmaya rağmen hiç para verilmediğini belirtti. Ayrıca Cezayir'deki işçilerin sigorta primlerinin de hiç yatırılmadığını söyledi. İşçilerin aylardır para alamadıklarını belirten sendika yöneticisi Can, bazı işçilerin iki yıl, bazı işçilerin bir yıl, bazı işçilerin 10 ay gibi alacakları bulunduğunu belirtti. Kayı İnşaat'ta toplam 300 işçi çalışıyor. Bu da azımsanmayacak bir para.

İşçiler haklarını alana kadar direnişlerini sürdürmekte kararlılar. Kazanmak için çeşitli eylem biçimleri örgütüyorlar. İşçilerle görüştüğümüz gün, işçiler Çalışma Bakanlığı'nın Tophane'de bulunan Bölge Müdürlüğü önünde yaptıkları basın açıklamasından geliyorlardı. Bir önceki gün de Sultanahmet'te basın açıklaması yapmışlardı. Direnişin 15. gününde Şişli'de bulunan Cezayir Konsolosluğu önünde biraraya gelerek taleplerini haykırdılar. "Cezayir Hükümeti ve Kayı İnşaat el ele verdiniz işçinin hakkını gasp ettiniz" pankartının açıldığı açıklamada sık sık "İşçiler burada Coşkun Yılmaz nerede" ve "Direne direne kazanacağız" sloganları atıldı.

Koronavirüs salgını başladığından bu yana bu tartışmanın içindeyiz. Tabipler Odası gibi güvenilir kurumların da içinde olduğu geniş bir kesim, pandemiye karşı en etkili yöntemin “birkaç hafta tam kapanma” olduğunu anlatıyor, bilimsel kanıtlar eşliğinde.

Onların mesleki analizlerine diyecek bir sözümüz yok. Ancak sorunun tek boyutunun bu olmadığını da görmek lazım.

En başta, “tam kapanma” salgını bitiren bir çözüm değil; olmadığı Uzakdoğu ülkelerinde de görülüyor. Çin’de aylar boyunca yaşanan tam kapanmanın ardından, bugün hala çeşitli biçimlerde virüs yeniden hortluyor ve haftalar süren yerel-bölgesel tam kapanmalar tekrar gündeme getiriliyor. Üstelik yurtdışından girişlerde sayısız testler, evin kapısının mühürlendiği tam karantinalar vb. uygulandığı halde... Benzer biçimde Malezya’da bir yıldır, aylar süren tam kapanma önlemleri uygulanıyor, ama bir biçimde salgın yeniden ve yeniden kendini göstermeye devam ediyor. Sonuçta, tam kapanma ile salgının sadece ertelendiğini, etkisinden, bulaşıcılığından, ölümcüllüğünden bir şey kaybetmediğini görüyoruz.

İkincisi, tüm bilimsel veriler, artık salgınlarla içiçe bir hayatımız olacağını gösteriyor. Biyolojik silahlar hiç kullanılsa bile, doğanın dengesinin bozulma düzeyi bunu zorunlu hale getirmiş durumda. Öyleyse, bundan sonraki hayatımız, sıkça yeni virüslerin, virüs mutasyonlarının oluşturacağı salgınlarla dolu olacak. **Her bir salgın, yeniden haftalar-aylar boyunca kapanma kararlarını getirecek.**

“Kapanma” kararlarının maddi-ekonomik etkilerine bu yazıda girmeyeceğiz. İflas eden esnaflar, Kod-29’la işten atılan işçiler... pandeminin en ağır yüzünü oluşturuyor elbette. Bu yazının konusu, asıl olarak pandeminin, sosyal bir varlık olan “insan”a olan etkileri.

65 yaş üstü: “Toplumsal vicdanı” olan yaşlılar, bir yıldır evlerine hapsedilmiş durumda. Bu bir yıl içinde, ailesiyle yaşayan yaşlılar, ev içinde fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldılar; zaten şiddet görüyorlarsa bu şiddet katlanarak arttı, aşağılandılar, fazlalık olarak görüldüler, dışlandılar. Yalnız yaşayanlar daha da yalnızlaştılar, içe kapandılar, depresyona girdiler, hayata küstüler, büyük çoğunluğunda ciddi bir kalp hastalığı olan “kırık kalp sendromu” gelişti. Fiziksel olarak geri dönülmez biçimde kronik hastalıkları arttı. Romatizma, kireçlenme, kalp hastalıkları, tansiyon, şeker gibi hastalıkları hem arttı, hem de doktora-ilaca-tedaviye ulaşamaz hale geldiler. Pandemiden korunmaya çalışırken, kanser ya da kronik hastalıklardan ölümlerde büyük artış oldu. Yaşlılar bir yılda on yıldan daha fazla yaşlandılar, ölüme terk edildiler.

Çocuklar: “Öğrenme kaybı”, çocukların yaşadığı sorunların başında geliyor. Bilimsel araştırmalar, 3 ay eğitimden uzak kalmanın, 2 yıllık bir öğrenme kaybı oluşturduğunu gösteriyor. Çocuklar,

“KAPANMAK” sağlığa zararlıdır “İNSANCA YAŞAM” istiyoruz!

“uzaktan eğitim”e erişebiliyor olsa bile, gerçek eğitime erişemedi; çok ciddi bir öğrenme kaybı yaşadı. Kaldı ki, 3,5 milyon çocuk, eğitime hiç ulaşamadı. “Uzaktan eğitim” alan ya da almayan bütün çocuklar (en yoksullar hariç), “ekran kölesi” haline geldi, saatlerini ekran başında geçirmesi normalleşti. Kimisi ders takip etme ya da ödev yapma bahanesiyle, kimisi ise salt bir oyuna dalsın da evde sorun çıkarmasın diye, ekran başında unutuldu. İlk haftalarda çocukları oyalamak için özel olarak uğraşan ebeveynler yoruldu, oyunları da sabırları da tükendi, bu duruma teslim oldular. **Fiziksel gelişim sürecinin en başında olan çocuklarda, eve sıkışmış hareketsiz yaşam nedeniyle ciddi fiziksel gelişim bozuklukları oluştu.** Evin darlığı, ev içinde de asıl olarak odasına sıkışması, başka çocuklarla fiziksel muhataplığın neredeyse tamamen ortadan kalkması, fiziksel oyunların yok denecek kadar azalması gibi etkenler, çocuklardaki motor kasların gelişimini yavaşlattı. Motor fonksiyonlar doğrudan beyin gelişimi ve zeka ile ilgili olduğundan, zeka gelişimleri zayıfladı. Bir yıl gibi, “çocuk ömrü” açısından çok önemli bir süre boyunca bütün bunları yaşamak, çocuklarda öğrenme kaybı ile zeka gelişiminin yavaşlamasını içiçe geçirdi. Diğer taraftan, çocuklara dönük şiddet ve cinsel saldırılar da arttı; evden çıkamıyor oluşu, bunun farkedilmesini de zorlaştırdı.

Kadınlar: Fiziksel ve psikolojik şiddette artış en başta gelen sorun. Şiddete karşı devletin kadını yalnız bırakan tutumu ise daha da pekişti. Çalışan kadınların da, evde olan kadınların da ev içindeki iş yükleri arttı. Kapanma dönemlerinde temizlik, yemek vb. ev işleri konusunda ailenin beklentileri hem arttı, hem de asıl olarak kadına yüklendi. Çalışan kadınlardan evde çalışmaya geçenler, ortalama bir ev kadınının bütün işini de yapmakla karşı karşıya kaldı. Üstelik, çocuğun uzaktan eğitimine destek olmak, çocukla ayrıca ilgilenmek gibi görevler de bunlara eklendi. Evden çalışan kadınların, “kaytarmadığını kanıtlama” zorunluluğu ise işyerinin uyguladığı mobbing olarak yaşamını zorlaştıran ek bir unsur oldu. Kendine ayırdığı zaman, tamamen ortadan kalktı.

Gençler: Öğrenci olanların eğitime ulaşması

zorlaştı. Fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin temel unsurlarından biri olan akran iletişimi sınırlandı. Öğrenci olmayanlar için işsizlik kronikleşti. “Ev genci” kavramı gelişti. Çalışmayan, okumayan, üretimin ya da hayatın herhangi bir alanında yer

almayan, aileden harçlık alan gençler yaygınlaştı. Bu durum psikolojik şiddet, aşağılanma, dışlanma gibi saldırılara maruz kalmalarına neden oldu. Bugünün mutsuzluğu gelecek belirsizliği ile birleşerek, özgüven eksikliği, umutsuzluk, hayata küsme gibi sonuçlar yarattı. Geleceğin kurucusu olması gereken gençler, psikolojik sorunlara, güvensizliklere, karamsarlıklara boğulmuş bir halde, bugününü bile anlayamaz hale geldi.

Genel olarak **tüm işçi ve emekçiler için, “insanla diyalog kurma” olanakları azaldı.** İşe gidip gelirken toplu taşımalarda ya da servislerde, işyerinde yemek molalarında, eve gelirken komşularla, hafta sonları arkadaş ya da akrabalarla kurulan diyaloglar-paylaşımlar-temaslar en alt düzeye indi, bazı insanlar için yok denecek kadar azaldı. Bu durum **insanların konuşmak-birlikte üretmek gibi en temel insani davranışlardan yoksun kalmasını getirdi. Bencillik, ben merkezcilik arttı. Davranış biçimleri değişti.**

Tüm bunlara, **işçi eylemlerinin ve genel olarak hak arama mücadelesinin yasaklanmasını, örgütlenme hakkının kısıtlanmasını, devletin ekonomik-siyasi saldırılarının pervasızlaşmasını, faşizmin daha saldırganlaşmasını ve daha keyfi yönetimin meşrulaşmasını da eklemek gerekir.** Yaylada koyun otlatan yaşlı kadına ceza kesen, ama AKP kongrelerinde “lebaleb” onbinlerce kişiyi biraraya getiren; öğrenci eylemlerini yasaklayan ama cuma namazlarını serbest bırakan; okulları kapatan ama Kuran kurslarını muaf tutan bir keyfiyet yaşandı, yaşıyor... Bu konu ayrıca ele alınması gereken daha geniş bir konudur; burada sadece değinip geçiyoruz.

“Kapanmak” burjuvaziye yaradı

Kapanma-kısıtlama dönemlerinin tüm uygulamaları stres-karamsarlık-umutsuzluk üreten uygulamalardı; diğer taraftan insanların stres attığı, gevşediği, kendine zaman ayırdığı, kendini yeniden ürettiği, olumlu duygular veren tüm etkinlikler “yassakkk” kapsamına alındı.

Pandemi döneminde artan ekonomik sıkıntılara bu yazıda hiç girmedik. Çünkü talebimiz, bugünlerde sıkça dile getirildiği gibi, “sosyal destek ile birlikte tam kapanma” değil. **Güçlü sosyal destekleri olan ülkelerde de, yukarıda saydığımız insani-toplumsal sorunların tümü yaşıyor çünkü.**

Tüm canlı varlıkların ilkel benliğinin ilk unsuru, “hayatta kalma güdüsü”dür. Bu güdü, “yosun-solucan misali yaşamak” için yeterlidir. Pandemi korkusuyla bugün insanlara dayatılan budur: Yeter ki hayatta kal; yeter ki yemeye, içmeye, nefes almaya devam et! Bu arada tüm yasaklara

“gönüllü” ol! Diğer insanlar virüslüdür, onlardan uzak kal! Her türden ekonomik-siyasi-sosyal sorunu “pandemi sonrasına” erte!

Kapitalist sömürü için mükemmel bir ortam: Düşünmeyen, sorgulamayan, bencilleşmiş, alıklaşmış bir kütle...

“Sosyal destekli tam kapanma”, bu tabloyu pekiştiren, derinleştiren bir talep değil mi? **“Bizi eve kapatsınlar, ama kapıya yemeğimizi getirsinler”den ibaret bir talep, “insani” olabilir mi?**

Bu nedenle bizim talebimiz, “kapanmak değil insanca yaşamak” olmalıdır!

Kapanmak yerine...

Elbette kimse koronadan ölmek ya da yoğun bakımda ölüm-kalım mücadelesi vermek istemez. Ancak pandemi döneminde tek ölüm biçimi buymuş gibi davranmak da doğru değildir. Bir yıllık süre içinde, salt pandeminin yarattığı ortam nedeniyle iş cinayetleri ve kadın cinayetleri iki katına çıktı. Keza pandemi koşullarında rutin sağlık hizmetlerine ulaşım-daki sorunlar nedeniyle kanser, kalp, tansiyon gibi hastalıklardan ölümlerde de büyük bir artış var. Dahası, kafe-bar emekçilerinin gerçekleştirdikleri bir protestoda açılan dövizde yazdığı gibi: “Kovid-19’dan ölme ihtimali yüzde 5, aklıktan ölme ihtimali yüzde 100!”

Ve bu tabloya bakarak, hem pandemiden ölümleri, hem de pandemi kaynaklı diğer ölümleri azaltmanın tek yolu, “insanca yaşam” koşulları için mücadele etmektir.

Aslında bunu sağlamak zor da değil. **Toplu taşımının güçlendirilmesi** ve ayakta yolcu olmayan toplu taşıma olanağının sağlanması; sınıf mevcudunun 20’nin altına düşürülmesi ve **prefabrik okullar kurup öğretmen atamalarının yapılması**; sahra hastanelerinin kurulup **sağlık çalışanlarının sayısının iki katına çıkartılması**; **fabrikalarda havalandırma ve hijyen koşullarının düzeltilmesi**; ve aynı zamanda maske-hijyen gibi kişisel önlemlerin tam uygulanması, pandeminin hızını kesmek için yeterlidir.

Ancak bunlar, kapitalizmin kar hırsına aykırı taleplerdir. **“Sosyal destek” denilen şey, geçicidir, dönemselidir, keyfidir; “insani toplu taşıma aracı”, “sağlık sisteminin güçlendirilmesi” gibi talepler ise, çerçevesi belli temel hak talepleridir**

İnsanca yaşam koşullarına ait temel bazı unsurların maliyeti, belki de “sosyal destek”ten daha düşük olacaktır. Ancak burjuvazinin tercihi, maliyeti daha yüksek bile olsa, her zaman “sosyal destek”ten yana olur. Çünkü pandemi biter, sosyal destek de kalkar; fabrika çalışma ortamının insanileştirilmesi, burjuvazinin kar kaybı anlamına gelir.

Kapitalist sistem içindeki reform taleplerimizin neler olduğuna iyi bakmak gerekir. **“Yardım”lar, “sadaka”lar, kapitalist sistemin doğasına uygundur ve sistemin kalıcılığın hizmet eder.** Çalışma, ulaşım, üretim koşullarının daha insani hale getirilmesi de elbette reform talebidir; ancak sistemin kalıcılığın değil, sorgulanmasına yol açar; yanı sıra yaşam koşullarında iyileşme sağlar.

Bu nedenle, **“sosyal destekli tam kapanma” gibi sınıf mücadelesini darbeleyen, “uzaktan eğitim” gibi emekçi çocuklarını sistemli biçimde aptallaştıran, “uzaktan çalışma” gibi sömürüyü katmerlendiren yöntemler, ilerici-demokrat-devrimci kesimlerin talepleri olamaz, olmamalıdır.** Ne talep ettiğimize dikkat etmeli, pandemiyi zaten bir fırsata çevirmiş olan burjuvazinin çıkarlarını güçlendirecek söylemlerden kaçınılmalıdır.

CHP’li belediyelerde grevler

İstanbul Kadıköy ve Maltepe belediyelerinde başlatılan grevler kısa sürede bitti. Daha doğru bir ifadeyle, Genel-İş genel merkezi tarafından işçilerin iradesi yok sayılarak grevler satıldı. Talepleri karşılanmayan işçiler, hem belediye yönetimlerine ve CHP’ye, hem de DİSK Genel-İş sendikası merkez yönetimine tepkililer.

Maltepe belediye işçileriyle 2 Mart günü görüştük. İşçiler istediklerini alamadıkları ve sendikanın şube yönetimi yok sayıldığı için tepkililer. Ama firesiz greve çıktıkları ve belediyenin tüm saldırılarına, kara propagandalarına, grev kırıcılıklarına rağmen grevi sürdürdükleri için mutlu ve umutlular. “Her şeye rağmen iyiydi, teşhir oldular, açığa çıktılar” sözleriyle coşkularını ifade ediyorlar.

Kadıköy Belediyesi’ndeki grev satıldıktan sonra aynı şeyin kendi başlarına geleceğini anlamış Maltepe işçileri. Buna karşı eylem kararı da almışlar. İşçilerden Ahmet, anlaşmanın yapıldığını ilk önce polisten duyduklarını ama inanmadıklarını; anlaşma yapıldığına dair açıklamayı gösterdikten sonra şaşırdıklarını anlatıyor. Bunun üzerine grevi fiilen sürdürme oylaması yapıyorlar; oylamaya katılanların neredeyse hepsi grev istiyor. “Fakat bir defa kırılma yaşandı; moraller bozuk; başka müdürlüklerde, birimlerde dağılmalar oldu. Grev yükü sadece bir müdürlüğün işçilerinin üzerine yıkıldığı zaman zorluklar çok olur” diye düşünmüşler. Pandemi dönemini de hesaba katarak devam etmemeye karar vermişler.

“Eylem sırasında grev kırıcılarının attığı her adımı gördük, engel olduk” diyor Ahmet. Her müdürlükte, her birimde komite kurduklarını, kurdukları komitelerin sadece grev yerinde beklemediklerini, her mahallede grev kırıcılarına karşı işçilerin görev aldığını; kurdukları komite ve internet grupları üzerinden anında haberleşerek çıkan sorunlara anında müdahale ettiklerini anlatıyor. Asıl başarısızlığı, belediye ve CHP yönetiminin internet üzerinden yürüttükleri kara propagandayı boşa çıkarma konusunda yaşamışlar. Belediye Başkanı Ali Kılıç’ın “yüzde 47 verdik hala kabul etmiyorlar” demagogisini etkisizleştirmişler. Verilen 4750 TL ücretin içinde yol, yemek ve tüm sosyal hakların olduğunu, bunların çıkartılması durumunda asgari ücretin çok az üstünde bir ücret söz konusu olduğunu anlatıyor. İstedikleri zam yüzde 40 iken, sadece yüzde 21 artış gerçekleşmiş; diğer taraftan medyada sürekli yüzde 47 zam verildiği ama işçilerin bunu beğenmedikleri konuşulmuş.

CHP’li belediyede grev yapmak

Belediye grevleri, gündeme geldiği andan itibaren çok tartışıldı. Öyle ki, sınıf mücadelesi konusunda kimin nerede durduğuna dair çok çarpıcı bir tablo oluşturdu. CHP’li belediye başkanlarına karşı mücadele eden belediye işçileri, “AKP’nin ekmeğine yağ sürmekle” suçlandı; CHP’li İstanbul Büyükşehir Belediyesi grev kırıcılık yaparak, grevdeki belediyelerin çöplerini topladığında, bu suçu örtbas edildi; işçiler “AKP’li belediyeler varken neden greve çıkmadınız” diye yargılandı; istedikleri ücretler nedeniyle “şımarıklık” yaptıkları söylendi...

En başta, medyada üstüste CHP’li belediyelerde yapılan sözleşmelerin haberleri abartılı biçimde kitlelerin gözüne sokuldu. 4 bin lira, 5 bin lira ücrete imza attıkları haberleri ile CHP’li belediyeler şişirildi. Oysa bunlar son derece demagogik haberlerdi. **Açıklanan bu rakamlar, net ücret değildi; yol, yemek ve ikramiyeler eklendikten sonra bu rakam elde ediliyordu.** İşçilere servis tahsis etmesi, işyerinde yemek vermesi gereken kurum, bunların yerine parasını verdiğinde işçinin ücreti yüksemiş gibi bir tablo oluşuyor. Öyle ki yaklaşık 750 TL yemek, 350 TL yol parası, ücrete eklenerek söyleniyor. Yanısıra, uzun mücadeleler sonucunda kazanılmış olan sosyal haklar da ücrete eklendiğinde, rakam 4-5 binlere çıkıyor. Gerçekte ise net ücret, 3 bin liranın biraz üzerinde kalmaya devam ediyor. Yani “Türkiye koşullarında bu rakamlar...” diye konuşulan rakamlar gerçeği yansıtmıyor.

Kaldı ki, gerçekten net ücretler 4-5 bin lira civarında olsa ne olur? Ülkemizde açlık sınırı 2 bin 584, yoksulluk sınırı 8 bin 939 lira olmuşken (Bisam Ocak 2021 rakamları), 5 bin lira geçinmek için son derece yetersiz bir rakamdır. Burada **kınanması gereken belediye işçilerinin talepleri değil, açlık sınırındaki yaşamların meşrulaştırılmasıdır.** İşçilere bu ücretlerin “layık” görülmemesi, üstelik de “solda” olduğu iddia edilen kesimlerin bunu yapması, onların “şımarıklığı”dır, işçilerin değil.

Yanısıra, CHP’li belediyenin grev kırıcılığının meşrulaştırılması, çok vahim bir durumdur.

Belediye grevleri, **yarın CHP’nin olası “iktidarı” koşullarında sınıf mücadelesinin bir prototipini göstermiştir.** İşçilere reva görülen ücretlerin düşüklüğü ile, medyayı kullanma ve halkı işçilere karşı kışkırtma yöntemleriyle, kullandıkları demagogik argümanlarla, grev kırıcılıkları ile, “işçi düşmanı CHP’nin küçük bir örneğidir yaşanan. Ve “sol”cusuyla sağcısıyla bütün düzen partilerinin burjuvazinin temsilcisi olduğu gerçeğinin somut biçimde ortaya dökülmesidir. Tam da bu nedenle, sınıf mücadelelerinde işçilerin tek dayanağı, üretimden gelen kendi güçleridir.

Pandemi döneminde KADIN İŞÇİ ve EMEKÇİLERİN DURUMU

Kadın işçi ve emekçiler, zaten işyerlerinde birçok açıdan dezavantajlı durumdadır. Düşük ücretle çalışır, evin ve çocukların yükünü taşır, üstelik işyerlerinde tacize uğrarlar vb... **Pandemiyle birlikte kadınların hem çalışma koşulları, hem de ev-çocuk yükü daha da ağırlaştı. Dahası, artan işsizlik, her zaman olduğu gibi en fazla kadın işçi ve emekçileri vurdu.**

DİSK-AR'ın "İşsizlik ve İstihdam Raporu"na göre pandemi döneminde kadın işgücü yüzde 11, kadın istihdamı ise yüzde 9 azaldı. Geniş tanımlı işsizlik oranı ise, kadınlarda yüzde 45,3 olarak hesaplandı. Yani **yaklaşık her iki kadından biri üretimin, dolayısıyla toplumun dışına itildi.**

Salgının hızla yayıldığı koşullarda bile fabrikalarda sağlıksız koşullarda çalışan işçi-emekçi kadınlar ayrı sorunlar yaşarken, evde çalışmaya mahkum edilenler, bir dizi yeni sorunla karşı karşıya kaldılar.

Diğer yandan çalışan-çalışmayan tüm kadınların üzerindeki baskı ve şiddet arttı. **Kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet zirve yaptı.** Kısacası bir bütün olarak kadınların çalışma ve yaşam koşulları, pandemi döneminde çok daha kötü duruma geldi.

Kadın işçi-emekçilerin ağırlaşan koşulları

Pandemiyle birlikte hükümetin "evde kal" çağrılarının ve her tür "kısıtlama" kararının işçileri kapsadığı, alınan her kararın ardından işçilerin bunlardan "muaf olduğu" bir yılı geride bıraktık. Yani bir yıldır işçiler, tıksız tıksız toplu taşıma araçları veya servislerde fabrikalara gidip gelmeye, dipdibe çalışmaya, yemek yemeye devam ettiler. Hijyen koşullarının sağlanmadığı, hatta sabunun dahi olmadığı işyerlerinde çalıştılar. Ve korona "işçi hastalığı" halini aldı. **Koronaya yakalanan ve bu yüzden yaşamını yitiren çok sayıda işçi oldu. Bunların içinde tabi ki kadın işçiler de vardı.**

Kadın işçiler, erkek işçilerle birlikte aynı koşullarda çalışmanın yanı sıra ek zorluklar da yaşadı, yaşıyor. Üretimdeki artışa rağmen ücretlerinde bir farklılık olmadı mesela. **Erkek işçilere göre hala daha düşük ücretle çalışmaya devam ediyorlar. Mesailerin zorunlu hale gelmesi, çalışma saatlerinin uzaması, kadın işçileri daha fazla etkiliyor. Çünkü pandemi sonrası ev işleri iki kat artmış durumda.** Öncesinde de kendilerine zaman ayıramadıklarını, fakat pandemi sonrası hiçbir şey yapamaz hale geldiklerini söylüyorlar.

Evden çalışan kadın emekçilerin yükü iyice arttı. Yapılan araştırmalar, evden çalışmanın olumsuzluklarını kadınların daha derinden yaşadığını ortaya koyuyor. Üstelik bunun giderek kalıcılaşması, "esnek çalışma" biçimiyle sürekli hale getirme çabaları, bu yöndeki kaygıları arttırıyor.

Salgın koşullarında şiddet hem arttı, hem de "görünmez" hale geldi. Polisi, mahkemesi, bakanıyla, şiddete devlet koruması sağlandı. Başta işçi-emekçi kadın olmak üzere genel olarak kadınlar, pandemi döneminde çok önemli hak kayıpları yaşadılar, yaşıyorlar. Dolayısıyla kadınların bu koşullara karşı çok daha büyük bir mücadeleyi başlatması gerekiyor.

Evlerin birer ofis haline gelmesi, mesai kavramının ortadan kalkmasını, dolayısıyla hiç bitmeyen iş ortamı yarattı. İşyerlerinde mesai saatleri belliyken, evde gece saatlerine kadar çalıştıkları oluyor. Her saat arama, rastgele iş verme ve yoğun bir kontrol altındalar. Buna hafta sonları da ekleniyor. Ama hiçbirinden fazla mesai ücreti alamıyorlar. Çalışma sürelerinin artması bir yana, ev işleri, çocuk veya yaşlı bakımı da kadın emekçilerin üzerine kalmış durumda. İş hayatı ile özel hayatın birbirine girmesinin, sosyal hayatın tümünden bitmesinin yarattığı psikolojik sorunları da cabası... İşten dolayı çocuklarıyla ilgilenememenin vicdan azabını çektiklerini söylüyorlar mesela.

İşin bir de ekonomi boyutu var. **Evde çalışmak zorunda kalınca, faturalarda gözle görülür artış yaşanıyor.** Kış olmasının da etkisiyle doğalgaz faturaları başta olmak üzere elektrikten internete her tür fatura daha yüksek geliyor. Keza evde kalanların sayısı artınca mutfak masrafları da artıyor. Ve bütün bunlar için ek bir ücret ödenmiyor. Öyle ki, evinde internet bağlantısı olmayan ve internet bağlatmak durumunda kalanlara bile herhangi bir ödeme yapılmıyor. Çalışma masası, sandalyesi gibi ek ihtiyaçları dahi kendileri karşıyorlar.

Evden çalışma tüm emekçilere, özellikle kadınlara daha fazla iş yükü getirirken, patronlar yemek masraflarından, ofis giderlerinde ekstra kâr elde ediyorlar. Bir de "evde çalışma" bir ödölmüş gibi sunuyorlar ve daha ağır bir sömürü gerçekleştiriyorlar.

Kadınlar evde harcadıkları emeği görünür kılmaya çalışırken, şimdi dışarıya yaptıkları iş bile görünmez hale geliyor. Dahası evde çalışma, yabancılaştırmayı arttırması, tüm çalışanları taşeronlaştırması ve sendikalaşmayı zorlaştırması gibi bir dizi canı acı sorunu da doğuruyor.

Kadına şiddet arttı

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, dünyada 3 kadından 1'i, hayatlarında en az bir kez fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Ve **kadına yönelik şiddet, doğal afet, savaş, salgın gibi kriz dönemlerinde**

katlanarak artmaktadır. Bu genel doğru, koronavirüs günlerinde en sarsıcı haliyle ortaya serildi.

Salgının yarattığı belirsizlik, korku, endişe gibi duygular, tek tek bireylerdeki gerilimi artırdı. Ve bu gerilim, evdeki güçsüz insana (kadına-çocuğa) patladı. Salgında işsizlik arttı; işsizliğin bunalttığı erkekler, hırslarını kadınlardan çıkardı. Salgın koşullarında işe gitmek zorunda kalanlar, bunun yarattığı stresi patrona karşı mücadeleye değil, evdeki kadını-çocuğu ezmeye yönelttiler.

Salgın döneminde sorunu katmerlendiren bir başka unsur, kadına yönelik şiddetin devlet tarafından "güvence" altına alınması oldu. **Şiddeti uygulayanla aynı eve kapatılmış olan kadın, bu şiddeti ihbar edemez hale geldi; ihbar etse de polis tarafından çağırısı-**

na karşılık verilmedi; sokağa çıkma yasağı bahane edilerek, yasağın bitmesini beklemesi "tavsiye" edildi; doğrudan karakola ya da başka resmi kurumlara başvuran kadınlar, "pandemi" bahanesiyle "sabır" tavsiyesiyle eve-şiddetin odağına geri gönderildi. Hepsi ek olarak, şiddete uğrayanı korumada önemli bir önlem olan "uzaklaştırma tedbiri", koronavirüs bahane edilerek uygulanmamaya başlandı.

Yanısıra, salgın döneminde sadece nöbetçi mahkemelerin çalışıyor olması, kadınların şikayetleri konusundaki mahkemelerin karara bağlanmasını geciktirdi. Baroların adli yardım hizmeti durdurulduğu için pek çok kadın avukatsız kaldı. Bu durumda hukuksal olarak güvence altına alınması gereken kimi durumlar gecikti, ertelendi, mağduriyetler arttı.

Salgın koşullarında kadına yönelik şiddetin arttığı tartışma götürmez bir gerçek iken, **İçişleri Bakanlığı kadına yönelik şiddetin ciddi oranda azaldığını açıkladı. Oysa kadına yönelik şiddete dair bakanlık tarafından herhangi bir raporlama yapılmıyor, yayınlanmıyor.** Böyle bir raporlama yokken, kıyaslama yapması da mümkün değil. Resmi kurumlara, özellikle de karakollara ulaşan ihbarların kayıtları bile, salgın koşullarında bir artışın kanıtıdır. Sadece Türkiye'de değil, dünya genelinde kadına ve çocuğa yönelik şiddetin yaklaşık iki katına çıktığını söylemek mümkündür.

Kısacası **salgın koşullarında şiddet hem arttı, hem de "görünmez" hale geldi.** Polisi, mahkemesi, bakanıyla, yapılanları ve şikayetleri görmezden gelerek, örtbas ederek, mağduru yeniden eve göndererek şiddete devlet koruması sağlandı.

Başta işçi-emekçi kadın olmak üzere genel olarak kadınlar, pandemi döneminde çok önemli hak kayıpları yaşadılar, yaşıyorlar.

Kadınların yıllarca uğraşarak kazandığı mevziler, bu dönemde birer birer kaybedildi. Dolayısıyla kadınların bu koşullara karşı çok daha büyük bir mücadeleyi başlatması gerekiyor.

Yaylalarımız talana açılmasın!

Amasya, Bolu ve Trabzon'da 15 yayla, KHK (Kanun Hükmünde Kararname) ile "yayla" statüsünden çıkarılarak imara açıldı! 29 Ocak 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren karar, ciddi tepkilere yol açıyor.

Yayla statüsü kaldırılan yerlerden 11'i Amasya'da (Ahmetoğlu, Keşbeli, Çukurtuzla, Melikli, Çukuryayla, Alanbaşı, Kadiçayırı, Kulam, Peynirçayırı, Düvençi ve Fındıkpınar), ikisi Bolu-Mudurnu'da (Güllüören ve Yaylabeli), Arapların yoğun yatırım yaptığı ve halk arasında "Drakula Villaları" denen yerin oldukça yakınında bulunuyor. Tarihi ve kültürel dokusuyla çok eski ve görkemli bir yere sahip olan Hıdırnebi 1 ve Hıdırnebi 2 yayları da Trabzon'da...

Tarım Orman ve Çevre Bakanlığı "kamu yararı ve zaruri durumlarda, gerçek ve tüzel kişilere bu alanların üzerinde betonlaşmaya izin verileceği..." şeklinde demeçler veriyor. "Faili meçhul" -bizce belli- orman yangınları sonrası bölgeye villalar dikiliyor. Yerel çevre örgütleri yaylaların statüsünün kaldırılmasının enerji, maden ve turizm şirketlerine menfaat sağlamak için olduğu yönünde görüş beyan ediyorlar. Devamla doğal dengenin bozulduğunu ve bunun ciddi iklim değişikliklerine yol açtığını ekleyelim. **Hayvancılığın vazgeçilmezi olan yaylacılık bu uygulamalardan derin yaralar alıyor. İmara açılan yaylalar turizm ve madencilik sektörüyle bağlantılı pazarlanıyor.**

Aslında uzun zamandır Karadeniz yaylaları başta olmak üzere yaylaların yağmalanması saldırısı sürdürülüyor. **Bu yağmanın en önemli ayağını, Samsun'dan Artvin'e kadar Karadeniz yaylalarını birbirine bağlamayı hedefleyen ve "Yeşil Yol" adı verilen proje oluşturuyor.** 2015 yılında gündeme getirilen bu projedeki ulaşım, yol, baraj ve HES ihalelerinin tamamı, milletin anasına küfredmesiyle bilinen Mehmet Cengiz'e, Cengiz-Limak ortaklığına verilmişti. 2015 yılında yürütülen büyük mücadeleler sonucunda devlet geri adım atmak zorunda kaldı; proje geri çekildi. Ancak, "yayla yolları yapıyoruz" adı altında, parça parça yollar, duvarlar yapılmaya, ağaçlar kesilmeye, maden ruhsatları verilmeye devam edildi.

Öyle ki, **yayla bağlantı yolları da yapıldığında Artvin'den Amasya'ya ve oradan da Bolu'ya kadar**

birbiriyle bağlantılı yayla yol hattı bitirilmiş olacak. Şu an bu hat üzerinde her yerde yayla yol inşaatları devam ediyor. Yanı sıra maden ve taşocakları ve bunların bağlantı yollarıyla adeta örümcek ağı gibi her tarafı çevirmiş yağmalıyorlar.

Yağmanın, zannedildiğinin aksine Karadeniz bölgesiyle sınırlı olmadığını yine **Mart 2020'de KHK ile 11 ilde imara açılan 126 yaylanın dağılımına** baktığımızda daha net görüyoruz: Adana'da 9 yayla, Artvin'de 1, Bolu'da 3, Erzurum'da 7, Eskişehir'de 3, Giresun'da 35, Maraş'ta 20, Kastamonu'da 1, Konya'da 35, Kütahya'da 7, Trabzon'da 5!!! Yine Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren bu karara göre, "yayla alanı" olmaktan çıkartılan alanların toplamı yaklaşık 14 milyon metrekare tutuyordu ve daha önce bu kadar büyük bir alanın gaspı sözkonusu olmamıştı.

Yaylalarımız adım adım gaspedildi 1998'de çıkan ve 2007'de revize edilen "Mera Kanunu" ile fiilen köylüye ait olan mera ve yaylalarda köylüler "kullanıcı" olarak kodlandı. 2007'deki Mera Kanunu'nda bu "kullanıcılar"ın yaylalarda kullandıkları meskenlerin kira bedellerinin belirlenmesi için bir komisyon kurulmasından söz ediliyor örneğin. Yine devamında **Tarım Orman Bakanlığı tarafından, sürü sahiplerine "otlatma izni" dayatıldı.** Buna göre her yıl sürü sahipleri sayı bildirerek dilekçeyle il-ilçe müdürlüklerine başvuracak ve izin alacaklar. Hatta otlatma izni başvurusu yapmayan sürü sahiplerine çeşitli vesilelerle ceza yazıldığı da görüldü.

Böylelikle adım adım yayla ve meralar devlet tarafından gasp ediliyordu. Bunun önündeki en büyük engel olan geleneksel yaylacılık-hayvancılık ve köysel üretim, çıkarılan yasalarla önce kontrol altına alınıyor ve daraltılıyor. Diğer taraftan köylüye **"modern hayvancılık" adı altında endüstriyel hayvancılık dayatılıyor.**

Hayvanların 12 ay 24 saat ahırdaki küçücük "gezinti" alanını saymazsak dışarı çıkmadığı; yaylada-merada yayılarak serbestçe otlatmadığı, bunun yerine önceden

tasarlandığı üzere çoğu endüstri artığı hazır gıdalardan üretilen "yem"lerle ve adeta obezite rasyonlarıyla (*) beslenen ve her gün aynı miktarda sağıldığı bir "üretim"...

Geçmişte "terör" bahanesiyle çıkarılan yayla yasağı ülke genelinde 1 Haziran'a kadar sürüyor. Beraberinde "özel sicil" vb. kanunlarla belli bir rakımın üzerinde özel mülke sahip olunmasının önü kesilmiş oldu. Burada hedeflenen 250-300 yıldır köylülerce kullanılan yayla evleri ve bu evlerin bulunduğu arsaların zilliyetten doğan mülkiyet hakkının engellenmesiydi. Son olarak kadastro uygulaması ile de köylüye ve devlete ait olan yerler tespit edilmiş oldu.

Geleneksel yaylacılık bir yandan geleneksel-hayvancılık boyutuyla sürmekle birlikte, hayvancılıktan elini çeken ancak yayla zamanı yaylada yaşayarak kültürel bir iç turizm oluşturan bir kesimi de içermektedir. Bu kendi doğal seyri içerisinde devam etmeli ve korunmalıdır. Ancak yayla ve meralara karşı devletin bu yönelimi hayvancılığı holdinglerin, doğal kaynakları maden şirketlerinin, turizmi büyük ve yabancı turizm şirketlerinin yağmasına teslim eden; köylünün ise yaşam alanlarını giderek daraltan ve göçe zorlayan topyekun bir saldırdır.

Bu topyekun saldırı karşısında geçmişte HES'lere karşı olduğu gibi topyekun bir savunma hazırlanmalı, öncelikle herkes bulunduğu yerden karşı koyuşları örgütlemeli ve bunun üzerinden "YAYLALARIN KARDEŞLİĞİ"ni hayata geçirmelidir.

* Rasyon, hayvanların günlük olarak almaları gereken protein, karbonhidrat, mineral, vitamin oranları anlamına geliyor. Besi hayvancılığında hayvanların daha fazla kilo alması amaçlandığı için, "obezite" amaçlı rasyon uygulanıyor.

PTT işçileri direniyor

Sendikalaştıkları için Kod-29'la işten atılan PTT işçilerinin İzmir ve İstanbul'daki direnişleri sürüyor. İşçiler işe geri dönmek için her gün belli saatlerde postane önünde taleplerini yazdıkları pankartlarını açarak direnişe devam ediyorlar.

25 Şubat günü İstanbul Sirkeci Postanesi önünde direnişlerini sürdüren işçilerle buluştuk. Direniş hakkında konuştuğumuz işçiler; işten atılmalarının tek nedeninin PTT-SEN sendikasında örgütlenmeleri olduğunu, Kod-29'un bu dönem patronlar tarafından çok kullanıldığını, oysa gerek kendilerinin gerekse başka direnişte olan işçilerin Kod-29'da ifade edilen yüz kızartıcı suç işlemediklerini belirttiler. Zaten sendika yöneticilerinin hepsinin işten atılması bile PTT yönetiminin sendikal örgütlülüğe tahammülsüzlüğünü gösteriyor. Mahkemede kesin kazanacaklarını belirten işçiler, sendikalı olarak işe geri dönene kadar direnişlerini sürdüreceklerini ifade ettiler.

Şavşat-Pancarcı Festivali alanı satışa çıkarıldı

Artvin-Şavşat'ta, Kocabey Köyü sınırları içerisinde bulunan Pancarcı Festivali'nin de yapıldığı Lelvant bölgesi, 5+24 (29) yıllığına kiraya veriliyor.

Fabrikaların satışını dereler ve yeraltı kaynakları izledi. Şimdi sıra yaylalarda! Olaya sadece ücra bir yerde küçük bir alanın satılması olarak bakmak en hafif deyimle saflık olur. Bugün ülkenin bir çok şehrinde bir sürü yayla, statüsü değiştirilerek satışa çıkartılıyor. Bu da bunların bir uzantısı.

Kocabey Köyü 500 civarı büyük baş ve 2500 civarı küçük baş hayvanın barındığı, 50 ailenin hayvancılıktan geçimini sağladığı büyük bir köydür. **"Pancarcı" yaklaşık 300 yıldır yaylaya çıkışı sembolize eden pancar bitkisinin çıkmasıyla kutlanan ve Kocabey'e ait bir şenlikti. Son 30 yıldır da Şavşat Belediyesi tarafından Lelvant'ta, daha büyük bir organizasyonla kutlanmaktadır.** Çevre ilçelerden ve illerden, büyük şehirlerdeki hemşerilerimizin de katılımlarıyla zaman zaman 10 binlerce kişinin 3 gün boyunca bir araya geldiği; yöresel oyunlarla, türkülerle, buzağı yarışması vb etkinliklerle kucaklaştığı kültürel bir festivale dönüşmüştür. Ve Lelvant, bu büyük etkinliğin ev sahipliğini yapar.

Ayrıca, **hemen yakınında bulunan mezradan hayvanlar meraya giderken Lelvant'tan geçerler. Buradan başka meraya geçecek bir yer yoktur çünkü.** Buraya bir tesis kurulduğunda doğal olarak bu geçiş engel olacak ve kuracağı tesisin etrafını telörgüyle çevirecektir.

1994 yılında "Sahara ve Karagöl" olarak bir Milli Park kurulmuş ve dönemin politikacıları *"..burada peynirinizi, yumurtanızı, tereyağınızı satacaksınız..."* diye kandırışlar köylüyü. Yıllardır lanet okuyor köylü. Şavşat-Ardahan karayolunun hem mezra, hem de yayladan geçmesi, yaylayı tabiri caizse "yolgeçen hanı"na çeviriyor. Yol yapılırken çıkan hafriyatın yamaç olan tarafa dökülmesiyle mera alanı taş yığınları altında kalarak mera özelliğini kaybetmiş bulunmakta.

Şimdi Milli Parklar "Karagöl-Sahara Milli Parkı Uzun Devreli Gelişim Revizyon Planı" adı altında bir dosya yayınladı. **Planın Sahara bölümünde Lelvant'ta bir kır lokantası, personel konaklamaları için bir alan, tuvaletler vb.den oluşan bir alan, bu mevkiyle yayla arasında Laşet dere yatağından bir gezinti yolu ve bu yol üzerinde mola istasyonu, bu istasyonda çeşme, masa-sandalye ve tuvaletler.. yine çeşitli yerlerde fotoğraf çekmek ve gözetleme amaçlı kulübeler... inşa etmekten bahsediliyor.**

Burada böyle bir girişim gerçekleşmesinin devamında Eski Yayla, Göller, Çalatlar, Tek Mezar, Mağaraların Önü, Odalar vb. el değmemiş yerler de adım adım plana dahil edilecektir.

Bu planın ilk ayağı olarak festival sahasının ihaleye çıkarılmasıyla ilgili dosyanın onaylanmak üzere Cumhurbaşkanlığı'nda olduğu biliniyor.

Kocabey Köyü açısından "karabasan" niteliğindeki bu tablo karşısında ne yapmak gerekir?

Konu gündeme geldiğinde gerek sosyal medya üzerinden gerekse bire bir görüş alış-verişleri yapılmış, köyde yapılan bir toplantı ile de bir yol haritası ortaya çıkmıştır. Buna göre;

1-Mevcut hali ile korunması, öncelikli isteğimiz olmalıdır!

2-Bu sağlanamıyorsa, vakfın Milli Parklar Genel Müdürlüğü (MPGM) ile var olan protokolü göz önünde bulundurularak Milli Park alanında bulunan festival sahasının vakfa bedelsiz, yahut pazarlık usulü makul bir bedelle tahsisi sağlanmalıdır.

Muhtar ve vakıf yöneticilerinin de içinde olduğu bir heyet oluşturularak MPGM ile bir görüşme yapılmalı ve bu hususlar kendilerine kararlilikla bildirilmelidir.

3-Bu yollarla bir netice elde edilememesi durumunda, ihalenin iptali için gerek idari gerekse hukuki her yola başvurulmalıdır.

Milli Park'ın ilan edilişiyle birlikte kurulan "Kocabey-Sahara Çevre Koruma ve Hizmet Vakfı", konu gündeme gelir gelmez MPGM nezdinde görüşmeler yapmış ve bu planın Kocabey- Geleneksel Hayvancılık-Yaylacılık açısından sakıncalarını dile getirmiştir. Ancak bu görüşmelerden vakfın edindiği kanaat; *"İhalenin iptal edilmesinin çok zor*

olduğu, bedelsiz yahut pazarlık usulü makul bir bedelle bu yerin vakfa devredilmesine Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün sıcak bakmadığı, dolayısı ile tek çarenin ihaleye girip ihaleyi almak..." olduğu yönünde.

Yakın geçmişte yaşadığımız **HES sürecinden de herkes bilir ki, bu durum karşısında genel bir duyarlılık oluşturmak için bu tür görüşmeler yapılabilir. Ancak kimse rehavete kapılmamalı, bu yönlü beklentilere girmemelidir. Asıl çözüm fiili mücadeledir.**

Festival sahası Kocabey'in olmaktan daha fazlasıdır. Yerin konumu, Festivalin yarattığı özellikli dolayısı ile de bu böyledir. Ve buranın satışı girişimine karşı da **hem civar köyler, hem bütün Artvin ve büyük şehirlerdeki köylülerimiz, gerek bulundukları yerde, gerekse burada ki eylem ve etkinliklere omuz vererek karşı duruşu büyütmelidir. İcazetçi yaklaşımlarla hiç bir kazanım elde edilemez.** Bu alanın satışına göz yumulamayacağı net bir dille ifade edilmelidir.

90'lı yılların ikinci yarısıyla başlayan özelleştirme furiasında sarı sendikaların "ille de satacaksanız biz alalım"cı tavırlarla fabrikaların satışını meşrulaştırdıklarını hatırlayalım. Aynı mantık bazı kesimlerde bütün dikkati ihaleye yoğunlaştırarak karşımıza çıkıyor. Kapalı zarf usulü ihalede oraya göz dikmiş sermaye sahipleri karşısında kazanma şansı yoktur. Üstelik kazanılsa bile gerçekte bu yolla, zaten bize ait olan bir yeri ihale yoluyla almamız beklenmektedir.

Bu saldırı karşısında birlik olmalı ve ikirciksiz kararlı bir duruş sergilenmelidir. Başkaca bir yol yoktur.

Artvin PDD

Cevahir AVM önünde protesto eylemi

Tüm Çalışanlar İçin Sağlık Platformu, "Zamlar geri çekilsin! Tüm çalışanlar için insanca çalışmaya yetecek ücret" ve "Ücretsiz izin ve Kod 29 kaldırılсын! Tüm çalışanlara güvenceli ve sendikali çalışma hakkı" talepleriyle 19 Şubat 2021'de Mecidiyeköy Cevahir AVM önünde basın açıklaması yaptı.

Saat 19.00'daki eylem sloganlarla başladı. Eylem öncesi yapılan konuşmalarda, işçiler ve emekçiler dayanışmaya, ses vermeye çağrıldı. Yapılan açıklamada; ekonomik krizin büyüdüğü ve faturanın işçilere emekçilere çıkarıldığı, sermayenin karlarını arttırdığı ve kanunların onları koruduğu vurgulandı. İşçiler, emekçiler başta olmak üzere toplumun hemen her kesimine saldırıların arttığı, krize karşı örgütlenen işçilerin ve emekçilerin ücretsiz izin ve Kod 29 ile etkisizleştirilmek istendiğine değinildi. Tüm saldırılara rağmen direnişlerin devam ettiği, devam edeceği söylendi. Basın açıklamasından önce, sendikalaştıkları için ücretsiz izne çıkarılan ve Kod 29 ile işten atılan SML ve Sinbo işçileri adına konuşmalar yapıldı.

Basın açıklaması öncesi Cevahir AVM önüne yığınak yapan polisler, pankartı görmek için baskı uyguladı. En küçük bir eylemden bile ne kadar korktuğunu belli eden devlet, kitleleri sokağa çıkamaz hale getirmek için yasal-yasadışı her türlü baskıyı uyguluyor. Buna rağmen eylemleri engelleyemiyor. Yapılan basın açıklamasına çevreden geçenlerin ilgisi yoğun oldu.

Hesap sorma gücümüzü gösterelim!

Gazi Direnişi'nde şehit düşen ihtilalci komünist Zeynep Poyraz'ın annesi ve babasıyla o günleri ve sonrasını konuştuk.

**PDD: Gazi Katliamı'nın ve direnişinin 26. yılında-
yız. Katliam öncesi ve sonrasını nasıl yaşadınız?**

Cemal Poyraz (Zeynep'in babası): Bizim için acılarımızın bitişi yok ve aynı şekilde devam ediyor. Anmaya 15 gün kaldı ve hep aynı yerdeyiz. Bir gelişme olmadı çocuklarımızın hakları, hukukları konusunda. Devlet, mahkemeleri Trabzon'a sürdü. Gerek adliyeye gidişlerimizde gerek adliye önünde, gerek salonda bize saldırılar yaptılar. Biz elbette buradan adalet çıkmayacağını biliyorduk. Sadece düşmana boyun eğmemek için tüm varımızı-yoğumuzu kullanarak yaklaşık 23 sene gittik geldik. Bugün baktık ki, sadece Adem Albayrak ve Mehmet Gündoğan isimli polisler tutuklandı, onlar da iki ay içinde serbest bırakıldılar. Türkiye'deki yargı böyle bir şey. Ben inanmıyorum ki, sadece bu iki cellat tarafından bu iş yapılsın, ellerine silah alsınlar kitleyi tarasınlar. Bunların arkasında başka güçler vardır. Gidip adliyede 8-9 saat dikilirdik. Karnımız acıktı yemek yiyecek yer bulamazdık, arabalarımız parçalanırdı.

Kendi cephemize döndüğümüzde de, birlik yok, beraberlik yok. Bir avuç çetenin gelip bizleri taraması nasıl bir şeydir. Hukuk devletinde böyle şeyler olabilir mi? Bunların üzerinde durulmaz mı? Bunlar necidir, gecenin bir vakti neden kahveyi taramışlar, insanları sokağa dökerek, sonra da tarayarak ellerini kollarını sallayarak nasıl iş yapıyorlar? "Ölsün bu kızılbaş komünistler" diye yaralı çocuklarımızı hastaneye sokmuyorlardı. Biz bu acıları yaşadık, başkaları yaşamassın diye nasıl birlikte hareket etmek gerektiğini düşünmeliyiz. Adem Albayrak'ın eline bu silahı veren, buna bu cesareti veren birileri var. Ortaya çıkarmamız lazım. 25 yıldır çocuklarımızı anıp geliyoruz. Bugüne kadar acılarımızla yaşıyoruz, çocuklarımız toprak altında, böyle sürüp gidiyor.

PDD: Katliam haberini nasıl öğrendiniz?

Türkmen Poyraz (Zeynep'in annesi): İştin gelmiş o akşam, elimi yüzümü yıkamış, dinleniyordum. Televizyonda "Gazi'de dedeyi öldürdüler" diye yazıyordu. Zeynep, "Gazi'ye gidelim anne" dedi. Ben "gitmeyelim" dedim, Zeynep'ten korkuyordum bir şey olur diye. O da yakama yapıştı "siz nasıl Alevisiniz. Sivas daha yeni oldu, ateş olup yaktılar insanlarımızı, Şimdi de Gazi'de yapmışlar. Öldürüyorlar insanları" dedi. Sonrasında buradan komşuları toplayıp arabalara bindik gittik. Yolda çok insan vardı. Zeynep "siz gidin, ben arkadaşlarla yürüyüp geleyim" dedi. Babası "buraya beraber geldik, ne istediysen yaptık" dedi ve birlikte aşağıya indik. Kahvede katlettikleri dedeyi gördük. Kan içindeydi ve yüzü açıktı. "Dedenin yüzünü kapatın, çoluk çocuk perişan oluyor. Biz büyükler bile perişan olduk" dedik. Kapatmadılar ama, insanlar gördükçe öfkeleni ve çoğaldı. Bu arada devrimcileri karakola götürmüşler, içeriye almışlar. Zeynep "içeridekileri alıp gelelim" dedi. Kitleyle yürürken "anne sen niye benim koluma polis gibi yapıştın" diye kızdı. Sonra kolunu çekti ve arkadaşlarıyla beraber gitti. Karakola doğru giderken dükkanların camlarını kırarlara "yapmayın, niye kırıyorsunuz" dedim. Sakallı biri vardı, sonrasında onun Mahmut Yıldırım olduğunu öğrendim

(Yeşil kod adlı itirafçı-kontra Mahmut Yıldırım.) Devlete verdiğimiz ifade de bunu söyledim. Sonra gerçekten o çıktı. Babası gitti Zeynep'i aldı getirdi. "Annen üzülmüyor" dedi. Zeynep de "siz bu gece gidin ben kalayım" dedi. "Beraber gidelim" dedik. Panzer geldi önümüze ateş açıp vurdular birilerini. Biz eve geldik, o zaman Sarıyer'de oturuyorduk. Babası "Sen uyu ben Zeynep'i dükkana götüreyim" dedi.

Cemal Poyraz: Çünkü ben onun durmayacağını biliyorum, onu bırakmak istemiyordum.

Türkmen Poyraz: Cemal dedi ki, "Türkmen ciğerlerim yanıyor. Zeynep'e bir şey olmazsa bana bir şey olmaz. Zeynep'ten haber yok. Ben sizden haber almazsam Pirsultan'a giderim" dedi. En son konuşma buydu ve daha haber alamadım.

Cemal Poyraz: Gazi olayları daha önceden tertiplenmiş bir katliam. Öncesinde bir simitçi öldürdüler, halkın nabzını yokladılar. Öyle bir eylem yaparak halkı sokağa dökebilir miyiz? Sonra kahveler taranıyor insanlar maç izlerken. Halil Kaya diye bir yaşlıyı öldürüyorlar ve çekip gidiyorlar. Taksinin içinde adamı da yakarak çekip gidiyorlar. Ayın 13'ünde Korkut Eken önderliğinde toplantı yapıp polis gruplarını nasıl yönlendirdiklerini çok iyi biliyoruz şimdi. Bir komiser bize "Ben aradım dedim ki, 'insanlar çok öfkeli ne yapalım' diye sordum; 'geri çekilin' diyecekler sanıyordum, ama 'gerekeni yapacaksınız dağıtana kadar' dediler" diye anlattı. Vurabildiklerini vurdular. Ondan sonra bir kaç kişinin ismini verdiler mahkeme için. Güvenliğin en güçlü olduğu İstanbul'da "güvenli değil" diyerek mahkemeyi Trabzon'a sürdüler. Artık adına kontrgerilla mı dersin, başka bir şey mi, bunu devlet örgütüyor. Bir cellat başı daha vardı orada, asker kökenli şimdi hatırlamıyorum. Tamamen devlet organizasyonuydu. Biz sadece Gazi'de yaşamadık. Maraş'ı, Sivas'ı yaşadık. Uzağa gitmeyelim, Ankara Garı'nda gördük, Suruç'ta gördük. Bunların hangisi ortaya çıktı? Bize göstermelik 18 kişinin adını verdiler. Sadece Adem Albayrak ve Mehmet Gündoğan'ı tutuklandılar, diğerleri adliye kapısını dahi açmadı.

Türkmen Poyraz: Ne kadar çok genç öldü. O anneler nasıl yanıyordu biliyor musunuz? Anneler ne çekiyorlar?

Cemal Poyraz: 26 senedir aynı heyecan ve istekle mahkemeleri takip ediyoruz. Bu katilleri nasıl cezalandırabiliriz, arkasındaki güçleri nasıl ortaya çıkartabiliriz diye uğraşıyoruz. Hiç değilse başkaları yaşamassın. Bizden sonra kimler yaşamadı ki. Bir araya gelerek,

akılla, mantıkla hareket edip, okuyan çocuklarımızla bu bilgileri toplayalım. Sesimize ses katalım ama böyle olmadı... Gar katliamı sonrasında Ankara'ya gittik, basın açıklaması yaptık. Garda hala kan

izleri vardı. Bu hesaplar sorulmaz mı? Yarın bir gün sıra susanlara da gelir. Aslında güç var ama gücümüzü iyi kullanamıyoruz, bir araya gelmesini beceremiyoruz.

Türkmen Poyraz: Kadınlar, çalışan insanlar elele olmazsa, hesap soramayız. Beraber hareket etmeliyiz.

Cemal Poyraz: Kendilerine bir saldırı olduğunda hemen buluyorlar. Biz senin vatandaşın değil miyiz? Bu nasıl bir adalettir, nasıl cellatlıktır? Biz ne zaman kurtulacağız bu acılardan?

PDD: Devlet kendine yapıldığında, hatta eleştirildiğinde bile gözaltına alıyor, tutukluyor. İşçiler, emekçiler, öğrenciler anayasal haklarını kullanmak istediklerinde bile saldırıya uğruyorlar. Gazi katliamı yapıldığında Tansu Çiller, Mesut Yılmaz vardı. Hükümetler değişti ama durum değişmedi. Hatta o dönemin adamları şimdi Tayyip Erdoğan'ın yanındalar.

Türkmen Poyraz: O yıllarda Mehmet Ağar "bir taşı çekerseniz, altında kalırsınız" diyordu. Devlet her şeyi biliyor. Nasıl bir devlet ki, emeklerimizi alıyorlar, çoluk çocuklarımızı alıyorlar.

Cemal Poyraz: Bu güç meselesi. Sokakta olmak, eylem yapmak da dahil her yolu kullanmak gerekiyor. Bunların sistemini yıkmak için ne gerekiyorsa onu yapmak lazım, yoksa bu acılar devam ediyor... Tansu Çiller "devlet için kurşun atan da yiye de şerefidir" diyordu. Bunu kime söylüyor, bizlere. "Ya sev ya terk et" diyorlar. Geçmişten ders çıkartarak hareket etmeliyiz. Faili meçhullerden kurtuldunuz diyorlar, ama artık açıktan yapıyorlar. İşte Ankara Gar Katliamı'nda göz göre göre gelip bombayı patlatıldılar.

PDD: Gazi'nin 26. yılında bir mesajınız var mı?

Türkmen Poyraz: Devrimciler, kardeşler, işçiler emekçiler, herkesin derdi aynıdır; ama çözüm bir arada olmaktır. Anneler aynı yürektir. Kaç senedir öyle olmuşuz ki ne gecemiz var ne gündüzümüz. Yıldönümü gelince daha da çöküyor acı içime... Bazen yolda yürürken gençler geliyor yanıma, halimi hatırlımı soruyorlar. "Kimsin sen, beni nereden tanıyorsun" dediğimde, "Sen Zeynep'in annesisin, biz seni tanıyoruz" diyorlar.

Cemal Poyraz: Tabii, ben de karşılaşıyorum "Zeynep'in arkadaşıyım" diyerek, hal hatır soruyorlar. Ama o kadar. Son dönemde işsizlik, hayat pahalılığı, ekonomik sorunlar artınca, kimsenin kimseden haberi yok gibi. Eskiden bir gecekondu yaparken insanlar koşup geliyordu. Sorunlarını paylaşıyordu. Şimdi biraz yabancılaşma var. Biz devrimcilerle beraber yaşadık. Ev basılır, gözaltına alınırsınız kaygısı hiç duymadık. Saygılıydılar. Bir sorun olduğunda -komşular, eşler arasında bile- biraraya getirirlerdi. Güzel şeyler yaparlardı. Şimdi o kadar kötü bir ortamda yaşıyoruz ki, fiilen öldürmüyor, yaşarken öldürüyorlar. Aç bırakıyorlar, ekonomik olarak öldürüyorlar. Birlikte nasıl yapabiliriz konusu önemli. Gücümüz olduğunu, hesap sorma gücümüz olduğunu gösterelim. Anmalarda, mahkemelerde ne yapmak gerekiyor; aydınları, entelektüelleri nasıl harekete geçiririz; milletvekilleri üzerinde nasıl baskı uyguluyoruz, hepsini düşünmek lazım.

8 Mart'ın tarihçesi

8 Mart'ın "kadınlar günü" mü, yoksa "emekçi kadınlar günü" mü olarak kutlanacağı, basit bir tanımlama değildir. Onun içi boş gösterilerle kutlanmasıyla, kadınların ezilmesinin gerçek nedeni olan kapitalizme karşı bir kavga çağrısı olarak kutlanması arasındaki farktır.

Amerika'nın New York kentinde, 1857 yılında çoğu kadın 40 bin dokuma işçisi, ağır çalışma koşullarından dolayı greve gider. Günde 16 saate varan sürelerde çalışıp düşük ücret almalarına karşı bir isyandır bu. Amerikan burjuvazisiyle dişe diş bir kavga başlar. Grevin yaygınlaşacağından korkan patron, grevcileri fabrikaya hapseder. Ardından çıkan yangında 129 kadın işçi yanarak can verir.

Günlerden 8 Mart'tır...

Bu yangın, mücadelenin alevlerini de yükseltir ve yayar. İşgününün kısaltılması ve bazı siyasi haklar için **Manhattan iplik işçisi kadınlar da grev yaparlar. Bu greve polis acımasızca saldırır, 140 işçi kadın öldürülür**, yüzlercesi tutuklanır.

Bunun üzerine 8 Mart, ilk olarak 1909'da ABD'de ulusal bir kadın günü olarak kutlanır. **1910 yılında ise, Kopenhag'ta toplanan Sosyalist Kadınların İkinci Konferansı'nda komünist kadın önderlerden Clara Zetkin'in önerisiyle "uluslararası kadın günü" ilan edilir.** Zetkin'in oturum başkanlığını da üstlendiği kongrede, "uluslararası sosyalist kadınların kadın işçi hareketiyle dayanışmasını göstermek" adına bu karar alınmıştır. Dolayısıyla "çalışan kadınlar" vurgusu yapılmıştır. Ve ilk olarak **1911 yılında Almanya'da "Uluslararası çalışan kadınlar günü" olarak kitlesel etkinliklerle kutlanmıştır.**

Emperyalist savaşın başladığı 1914 yılında ise, Almanya dışındaki Avrupa ülkeleriyle Rusya'da 8 Mart etkinlikleri yapılır. 1917 yılında Rusya'da gerçekleşen 8 Mart ise, kadınların yaptığı "ekmek ve barış" yürüyüşüyle Şubat devriminin başlangıç vuruşu olmuştur.

1917 Ekim Devrimi'nden sonra yine Clara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart, Lenin tarafından 1922 yılında tatil ilan edilir. 8 Mart'ı

tatil günü yapan ilk ülke sosyalist Sovyetler Birliği'dir. İkinci emperyalist savaş sonrası demokratik devrimini gerçekleştiren ülkelerde 8 Mart'ı resmi olarak tanırlar. Komünist partilerin güçlü olduğu ülkeler başta olmak üzere emperyalist-kapitalist ülkelerde de 8 Mart kutlamaları yapılır ve giderek tüm dünyaya yayılır.

Bunun üzerine 1975 yılinda Birleşmiş Milletler, 8 Mart'ı "Dünya Kadınlar Günü" olarak tanıma kararı aldı. Fakat komünist

kadınların öncülüğünde toplanan "Sosyalist Kadın Enternasyonalı"ndeki 8 Mart'ı kutlama kararıyla, Birleşmiş Milletler'in 8 Mart'ı tanıma biçimi ötsel olarak birbirinden farklıydı. **Birinde "kadın işçi ve emekçilerle sosyalist hareketi birleştirme" amacı güdüldürken, diğerinde burjuva kadınları da içine alan feminist bir bakış açısıyla kabul görmüştü.**

Sosyalist Kadınlar Enternasyonalı'ne katılan ve Clara Zetkin'in en büyük destekçisi olan Rusya delegesi Aleksandr Kollantay da bu farkı şöyle ifade ediyor:

"Kadınlar Günü" nedir? Gerçekten gerekli midir? Burjuva sınıftan kadınlara, feministlere ve sufrajetlere (liberal politik kadın hakları hareketi) verilmiş bir taviz midir? İşçi hareketinin birliğine zarar mı vermektedir? Yalnızca sosyalist kadın hareketi ile burjuva sufrajetleri arasındaki radikal farkı anlamayan birisi böyle düşünebilir. Feministlerin amacı nedir? Amaçları kapitalist toplum içinde kocaları, babaları ve erkek kardeşleri tarafından sahip olunan avantajları elde etmektir. Kadın işçilerin amacı nedir? Amaçları, doğuştan ya da zenginlikten türeyen tüm ayrıcalıkları ortadan kaldırmaktır... "Kadınlar Günü" proleter kadın hareketinin uzun, maddi zincirindeki bir halkadır... Kadınların maruz kaldığı geri kalmışlık ve hak yoksunluğu, ezilmişlikleri ve kayıtsızlıkları işçi sınıfına hiçbir yarar sağlamıyor; tersine, ona doğrudan doğruya zarar veriyor. İşçi örgütlenmeleri kadın işçilere açıldı, ama sadece birkaçı bunlara katıldılar. Çünkü işçi sınıfı ilk anda kadın işçinin bu sınıfın yasal ve toplumsal açıdan en çok ezilmiş üyesi olduğunu, yüzyıllar boyunca dövülmüş, aşağılanmış ve infaz edilmiş olduğunu ve onun kalbiyle zihnini harekete geçirmek için özel bir yaklaşımın gerekli olduğunu; onun bir kadın olarak kavranabilir kelimelere ihtiyaç duyduğunu...

kadının sadece emek gücünün satıcısı olarak değil, anne olarak ve kadın olarak da ezildiğini anlamadılar... (...) Çalışan sınıflardan kadınlar arasında yapılacak her türlü özel, ayrılmış çalışma biçimi onun bir kadın işçi olarak sahip olduğu bilinci yükseltmenin bir aracı olduğu gibi, onu daha iyi bir gelecek için verilen kavgaya katmanın da yoludur.

... Kadınlar Günü ve kadın işçinin öz-bilincini yükseltmeyi amaçlayan adım adım ve sürekli çalışmalar, işçi sınıfının bölünmesi değil, birleşmesi davasına hizmet etmektedir. Birakalım, hem ortak sınıf davasına hizmet etmekten, hem de kendi kadınca

kurtuluşu için dövüşmekten kaynaklanan coşku, kadın işçilerin Kadınlar Günü kutlamalarına esin kaynağı olsun."

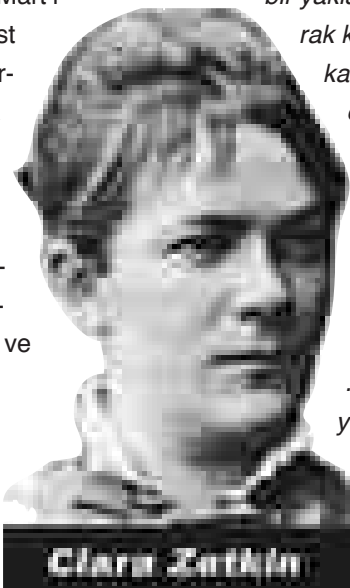
Komünist kadınların, kadın mücadelesine ve 8 Mart'a bakışı bu kadar nettir. Fakat **günümüzde 8 Mart'ın içi boşaltılmış, feministlerin baskın olduğu bir gün haline gelmiştir.** 8 Mart'ı işçi-emekçi kadınların mücadele günü olmaktan çıkarmışlar, genel olarak kadınların günü haline getirmişlerdir. Uzunca bir süre feministler 8 Mart'ı karnaval havasında kutladı; AKP'nin saldırıları başlayınca kendiliğinden de olsa çatışmalı bir hale büründü. Fakat feminist 8 Martlara damgasını vuran, her daim erkek simitçilerin dahi kovulduğu "kadınlar matinesi" formunda çalgılı-çengilli kutlamalar oldu.

Kısacası **8 Mart'ın "kadınlar günü" mü, yoksa "emekçi kadınlar günü" mü olarak kutlanacağı, basit bir tanımlama değildir.** Onun içi boş gösterilerle kutlanmasıyla, kadınların ezilmesinin gerçek nedeni olan kapitalizme karşı bir kavga çağrısı olarak kutlanması arasındaki farktır. **Kadının yüzyıllardır biriktirdiği öfke, erkek işçilerle birlikte doğrudan bu çürümüş sömürücü ve zorba düzene karşı, devrim ve sosyalizme mi akitilacaktır; yoksa düzen-içi çözümlere, sandığa, şu ya da bu düzen partisine mi, sorusuna verilen yanıtıdır.** Fark bu kadar açık, kesin ve derindir. Sadece "kadın"a-kadın sorununa bakışın değil, sınıflar mücadelesini ele alışı da somut bir ifadesidir.

8 Mart, işçi-emekçi kadınların mücadelesiyle ortaya çıkmış, onların öncüsü komünist kadınların çağrısıyla enternasyonalist bir gün halini almıştır. Yani **doğuşundan uluslararası bir mücadele günü haline gelmesine kadar, her aşaması sınıfsaldır, devrimcidir.** Onun bu emekçi-devrimci karakteri, burjuvazinin ve onun kadınlar içindeki kolu olan feminizmin tüm çabalarına rağmen silinmeyecektir.

Sınıf mücadelesinin genel yükselişi dışında, ne genel olarak kadın sorununun çözümü, ne de emekçi kadına dönük her türden saldırının püskürtülmesi mümkündür.

Bu ancak, kadınıyla erkeğiyle, işçi ve emekçilerin ortak mücadelesi olacaktır.

Clara Zetkin

“Faşizm, yarınından emin olmayan anneyi, ev kadınlarını, işçi kadını, onların en derin duygularıyla oynayarak, insafsızca ve alayla köleleştirir. Aç gezen ailenin velinimetiymiş gibi -önüne bir parça kuru ekmek atıp- yarattığı hoşnutsuzluğu boğmaya çalışır. İşçi kadınları sanayiden uzaklaştırıp yoksul kızları taşraya göç etmeye zorlar... Kadınlara mutlu bir ev ve mutlu bir aile hayatı vaadeder, ama öteki kapitalist rejimlerden daha çok fuhuşa iter.” (Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe, Ekim Yay. sf. 192)

Bu değerlendirme; faşizmin yeni ortaya çıktığı bir dönemde, Komünist Enternasyonal’in 1936’da gerçekleşen 7. Kongresi’nde yapıldı. O yıllarda İtalya, Almanya, Japonya, Bulgaristan gibi ülkelerde yönetimi ele geçiren faşist partilerin gerçek yüzü tam olarak ortaya çıkmamıştı. Yalan ve demagogilerle önemli bir kitle desteğini arkalarına almışlardı. İktidarlarını sağlamlaştırdıkları ölçüde saldırganlıkları arttı ve yüzlerindeki perde yırtıldı. **Faşizmin kanla beslendiği, en ağır sömürü koşullarını dayattığı, farklı ırk ve uluslara yaşam hakkı tanımadığı; sadece işçi ve emekçilere, “yabancı”lara değil, kadınlara da düşman olduğu gözler önüne serildi.**

Faşizmin kadın düşmanı yüzünü, ülkemizde de çeşitli biçimlerde gördük, görüyoruz... Özellikle **AKP dönemi, kadın düşmanlığının zirve yaptığı bir dönem oldu.** Dinci-gericilikle birleşen faşist uygulamalarla, kadını görünmez kılma, kapatma, eve hapsedme, erkeğin kölesi haline getirmede önemli mesafe katettiler.

En başta kadının yaşam hakkı ortadan kaldırıldı. Hemen her gün kadınlar, en yakınları tarafından öldürüldü. Ve bu katiller, devletin koruması altında en az cezalarla serbest bırakıldı. Fuhuşta patlama yaşandı. Sadece kadınlara değil, çocuklara yönelik cinsel istismarın, taciz ve tecavüzün haddi hesabı yapılamaz oldu. Nasıl giyineceklerine, hangi saate kadar dışarda kalacaklarına, nasıl güleceklerine, kaç çocuk yapacaklarına kadar, her şey devlet yetkilileri tarafından dikte edilir oldu. Bu konuda da başı Erdoğan çektii, ardından diğer bakanlar ve bürokratlar sıraya girdiler ve hep birlikte kadının yaşamını dayanılmaz kılmak için ellerinden geleni yaptılar.

Fakat kadınların mücadelesi de durmadı. **Her gerici-faşist uygulama karşısında büyük bir tepki gösterdiler ve sokakları doldurdular.** Bu mücadele sayesinde bir kısmını durdurmayı, bir kısmını da ötelemeyi başardılar. Kadınlar, dünyanın dört bir yanında olduğu gibi, ülkemizde de faşizme karşı mücadelenin en önünde yer aldı.

“Dinin bu kadar yükseldiği, ahlakın ise bu kadar gerilediği bir dönemin yaşanmadığını” Diyanet İşleri Başkanı bile itiraf etmek zorunda kaldı. Bu, ahlaki yozlaşmanın artık gizlenemez noktaya vardığının göstergesiydi. Dinciliğin gericiliğın günümüzde faşizmle özdeş hale geldiğinin ve bunun büyük bir yozlaşma-düşkünleşme, ahlaki değerlerde erozyon yarattığının açıkça görünmesiydi. Çünkü **dini kurumların yurtları, kuran kursları, imam-hatip okulları, en fazla cinsel istismarın yapıldığı yerler olmuştur.**

Kadına bakışta faşizmin ortak dili
Faşizm, kapitalizmin emperyalizm aşamasında ortaya çıkan bir burjuva ideolojisi ve devlet biçimidir. **1917 Ekim Devrimi ile sarsılan burjuvazinin, proleter devrimlerin yayılmasını önlemek ve içine düştüğü krizden çıkabilmek için başvurduğu yöntemlerden biridir.** Dolayısıyla kapitalizmden bağımsız değildir, aksine onun en çıplak haliyle ortaya çıktığı durumdur.

Fakat kendisine bir kitle tabanı yaratmak için, emperyalist-kapitalist sisteme karşıymış gibi görünmeye çalışmıştır. Bunun önemli bir parçasını, kadınlara dönük demagoji oluşturur. **Kadına düşman bir rejim olduğu halde, sözde kadını yücelterek onu kendine bağlamaya ve bu devasa gücü arkasına almaya büyük bir önem vermiştir.** Örneğin, *“siyasette kadınların desteğini kazanmak gerekir, erkekler onları kendi başlarına izleyeceklerdir”* demiştir Hitler. Gerçekte ise Nazi'lere göre kadınlar, Alman “arı ırkı”nın kan saflığını korumakla yükümlü “döl yolu”dur.

Türkiye’de de faşist ve gerici hareketler kadınları kazanmaya özel bir çaba sarfetmiştir. Özellikle AKP’nin yükselişinde kadınların oynadığı rol bilinmektedir. Oysa bütün gerici-faşist rejimler, kadınları aşağılayan, “ikinci sınıf” muamelesi yapan rejimlerdir.

Erdoğan, “kadınla erkeği eşit görmediğini” sıkça söylemiştir mesela. Keza kürtaj ve sezaryen doğuma karşı olduğunu ilan ederek, diğer faşist-gerici liderlerle aynı noktada buluşmuştur. Her ne kadar Erdoğan’a liberaller ve reformistler “demokrat-değişimci” gibi sıfatlar vermişse de, onun kadın sorununa yaklaşımı, gerici-faşist özünü en fazla açığa vuran konu olmuştur.

Erdoğan’ın kadını sadece “anne” olarak yüceltmesi, *“cennet, annelerin ayaklarının altındadır”* sözünden hareketle, annesinin ayağının altını öptüğünü söylemesi; kadınlara sıkça *“üç çocuk doğurun”* talimatı vermesi de, faşizmin kadına bakışının dile gelmesinden başka bir şey değildir. Bu, faşizmin ortaçağ döneminden devraldığı, dinin kadınlara dönük yasakçı anlayışının ve engizisyon mahkemesi kararlarının, günümüz Türkiye’sine taşınmasıdır. Zaten faşizm de, ortaçağ döneminden kalma uygulamaları 20. yüzyıla taşıyan bir ideoloji değil midir?

Erdoğan’ın kadınlar hakkındaki her sözü ve AKP hükümetinin kadınlarla ilgili çıkarttığı her yasa, faşizmin kadına bakışıyla birebir örtüşmektedir. Hatırlanacaktır, daha önce **“Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı”nın adı, AKP döneminde “Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı” oldu.** Kadın sözcüğü bile ortadan kaldırılmış, “aile” kavramları içinde boğulmuştur.

AKP’nin kadına bakışını ve bunun faşizmle olan çıkışmasını daha iyi görebilmek için, 20. yüzyılın başlarında İtalya, Almanya, İspanya gibi ülkelerdeki faşist partilerin kadınlara dönük propagandalarına ve işbaşına geldikleri andan itibaren yaptıklarına bakmak yeterli olacaktır. Almanya’da Hitler’in, İtalya’da Mussolini’nin, İspanya’da Franco’nun ve diğer emperyalist ülkelerdeki faşist

Faşizm KADINI köleleştiren bir rejimdir

liderlerin kadınlar hakkındaki sözleri ve uygulamalarıyla Erdoğan’ın ve AKP hükümetinin sözleri ve uygulamaları arasındaki benzerlik, hepsinin aynı ideolojik gıdadan beslendiğinin en açık göstergesidir.

Faşizmin kadına yaklaşımı
Faşizmin iktidara geldiği ülkelerde kadınlar, yüzyıllar öncesine geri döndürülmüştür. Sözde mutlu bir yuva vaad edilirken, hiçbir kapitalist rejimin yapamadığı ölçüde fuhuşa sürüklenmişlerdir. Bir yandan evli kadınlar işten çıkarılıp sokağa atılırken, bir yandan da askeri fabrikalara genç kadınlar alınmıştır. Örneğin **Almanya’da ikinci emperyalist savaş sırasında istihdam edilen kadınların oranı yüzde 67 idi. Buna karşın kadınların ücreti, erkeklerden yüzde 30 ila 50 oranında daha düşüktü.**

İtalya’da faşist Mussolini, iktidara gelmeden önce, kadın hareketinin en önemli talebi olan “oy hakkı”nı bile savunuyordu. İktidara geldikten sonra ise, kadınlara oy hakkının ikincil bir sorun olduğunu söyleyecekti. Faşist İtalya’da kadınlar, sadece yerel seçimlerde oy kullanabildiler. Ayrıca seçilme hakları da yoktu. Dahası, **oy kullanmak için “okur-yazarlık, belli bir servet sahibi olma, savaşta oğlunu**

ya da kocasını yitirme” gibi kurallar getirilmişti ki, o sırada İtalya’da sayıları 12 milyon olan kadınların sadece 1 milyonunu kapsıyordu.

Faşizm, kadınları militarist bir güç olarak da kullanmıştır. **Yaklaşık 8 milyon üyesi olan “Almanya Milli Kadınlar Birliği”nin asıl görevi, kadınları faşist ruhla eğitmek ve savaşa hazırlamaktı.** Birçok yerde “kadın çalışma kampları” kuruldu ve buralarda eğitim yapıldı. Benzer bir durum İtalya için de geçerlidir. Faşist milisler, onbinlerce kadını kapsıyordu. **Faşist kadınlar “coplu saldırı taburlarında” yer almıştı. Savaş sırasında eşini, oğlunu yitirmiş “madalyalı kadınlar” sokaklarda gösteriler yaparak, komünist ve devrimcilerin üzerine saldırmıştı.** Oysa çocukları ya da eşleri savaşta ölen kadınlar, savaş karşıtı mücadelenin en önemli unsurlarıdır. Savaşta kaybettiklerine karşı duydukları acı ve onları katledenlere karşı oluşan nefret, en kararlı savaş karşıtı haline getirir. Ama faşizm, bu acıyı onların “onuru” olarak göstermeyi başarmıştır. Kadın olarak değersizleştirilmelerine rağmen, ‘acılı anne’ ya da ‘dul eş’ olarak yüceltilmişlerdir.

Faşizmde “anne” imgesiyle, “ulus” ya da “yurt” imgesi birleşmiştir. Hitler’in ünlü Propaganda Bakanı Goebbels, nasyonal-sosyalist “on buyruk”ta şöyle yazmış: *“Yurt sana can veren anadır, hiç unutmam bunu!”* Keza İtalya’da da faşizm, kadınlar için bir “kamu topluluğu statüsü” yaratarak, kadının devlete ait olduğunu onaylar. Onların üçlemesi de “ana/aile/ulus”tur.

Emperyalist-kapitalist sistem, aileyi çözdüğü halde “kutsal aile”den dem vurmaktan vazgeçmez. Bunun en açık halini faşizmde görürüz. Tüm gerici ideolojiler gibi, kadını anne olarak ele alır, anneyi de ulusla-yurtla özdeşleştirir. Öyle ki, Almanya’da “arı ırkının” sürdürülmesi ve saf haliyle kalması için, seçilmiş kadınlarla Nazi subayları, “insan haraları”nda birleştirilmiş ve kadınlar *“Alman ulusuna yaraşır nesiller yetiştirmek”* adına, buna gönüllü olmuşlardır.

1920’lerde Avrupa’da faşizmin yükselişe geçtiği dönemde Almanya ve İtalya, yeni bir emperyalist savaşa hazırlanıyordu. **Savaş içinse, çok çocuğa**

ihtiyaçları vardı; bunu da ancak kadınlar sağlayabilirdi. O yüzden kadınlara bir “kuluçka makinesi” gibi baktılar. Hitler’in “programım” dediği 1932 seçim bildirgesinde; *“kadının ve erkeğin insan soyunu sürdürme görevi, birlikte çalışmadan daha önemlidir”* deniyor ve şöyle notalanıyor: *“Aile, bütün devlet yapısının en küçük ama aynı zamanda en önemli birimidir. Çalışma, kadını bir erkek gibi onurlandırır, ama çocuk anneyi kutsallaştırır.”* (aktaran Maria A. Macciocchi, Faşizmin Analizi, Payel Yay. sf. 193) Ve bir yıl sonra 1933’te Almanya’da evlenme sayısı 630 bin iken, ‘34’te 740 bine; doğum oranı ise, iki katına çıkıyor.

Hitler’le yarışan Mussolini de, *“sayı güç demektir, çocuk yapınız”* diye buyuruyor kadınlara. **Erdoğan “en az üç çocuk” derken, Mussolini “dört çocuk” istiyor.** Ve bunu şöyle gerekçelendiriyor: *“Beşikleri boş duran halklar imparatorluk kuramazlar, kursalar bile kısa süre içinde yok olup giderler.”* Ayrıca *“çok çocuk doğuran kadınların daha sağlıklı olacağını”* vaaz ediyordu. İtalya’nın en fazla çocuklu çiftlerini Venedik Sarayı’nda kabul ediyor, çok çocuklu annelere törenle altın madalya takıyordu.

Fransa’da ikinci emperyalist savaş sırasında iktidara gelen faşist Petain de kadınların az doğurduğundan yakınıyordu. Fransız kadınlarından “en az üç çocuk” istiyordu. **Fransa’da boşanmayı zorlaştıran kanunlar çıkardı. 7 Mart 1942’de çıkarılan bir yasa ile “çocuk düşürmek” “Fransız halkına zarar verecek eylem” kapsamına alındı.** “Çocuk düşürenler ve buna ortak olanlar” için ölüm cezası getirildi.

İşte 20. yüzyılın ortalarında Fransa, Almanya, İtalya gibi sözde “uygarlığın beşiği” emperyalist ülkelerde, faşist yönetimler altında kadının düşürüldüğü durum buydu.

“Modern karı-koca ailesi, gizli ya da açık biçimde, kadının ev köleliği üstüne kurulmuştur; modern toplum da bütünüyle karı-koca ailelerinden meydana gelen bir kitledir; o aileler onun molekülleridir” demişti Engels. Faşizm bunu bas bas bağırıyordu. **O, erkek egemen sistemin kendini en açık haliyle ortaya koyduğu rejimdi. Bu yüzden de kadını, “erkeklerin en erkeği” tarafından yönetilen bir rejime, yani faşizme köle yapıyordu.** “Erkeklerin en erkeği” de Duçe’ydi, Führer’di...

1929 bunalımının yarattığı kronik ve yoğun işsizlik, kadınların eve kapatılmasında en büyük yardımcıları oldu. **Faşizm, işsizliğin nedeni de kadınmış gibi gösterip, ilkin çalışan kadınları işten attı.** Almanya’da 30 Haziran 1933 tarihli bir kararname ile devlet, evli bütün kadınları işten çıkarmak için ilk adımı attı. *“Her şey, genç kızların*

görevi olan annelik görevine bağlı olacaktır” denilerek, karma okullara karşı kararnameler çıkarıldı. **Genç kızları “iyi ev kadınları” olarak yetiştirecek, ev ekonomisi dersleri verecek özel okullar kuruldu.** Yanı sıra kalabalık aileye ödeneklerin artırılması ve onlara çeşitli ödüllerin verilmesiyle, kadının eve bağlanması ve çok çocuk yapması teşvik edildi.

İtalya’da 1927 yılında çıkarılan bir kararname ile kadınların ücretleri, aynı işkolundaki erkek işçilerin ücretlerinin yarısına indirildi. Aynı yıl **kız öğrencilere liselerde edebiyat ve felsefe derslerinin okutulması yasaklandı. Bir yıl sonra kız öğrencilere orta öğrenim ve üniversitede iki kat harç ödeme yükümlülüğü getirildi.** 1938’de kadınların kamu görevlerinde ancak yüzde 10 oranında olacağı belirtildi. Ayrıca kadınların doğum kontrolünü ve kürtajı “devlete karşı işlenen suçlar” kapsamına aldılar. 1942 yılında yürürlüğe giren “medeni yasa” ise, (Rocco yasası) “onur suçu” kavramıyla ağırlaştırıldı. **Yasanın 587. maddesi, “babaya, kocaya ya da erkek kardeşe, onurlarını korumaları gerektiğinde bir öfke halinde kızı, karıyı ya da kızkardeşi öldürme hakkı” verilmekteydi.** İşi bu raddeye kadar getirebildiler.

Faşist İtalya’daki “onur suçu” ile bizdeki kadın cinayetlerinin “namus-töre” diye normal görülmesi ve mahkemelerin “hafifletici unsur” sebebi sayarak en az cezayı vermesi arasındaki paralellik dikkat çekici değil midir? **Kadın cinayetlerinin AKP döneminde bu kadar artması, onun kadına bakıştaki gerici-faşizan yaklaşımıyla doğrudan bağlantıdır.** Çünkü faşizmin kadını eve hapsedmesi ve onu sadece bir “döl yatağı” olarak görmesinde, dinin belirleyici rolü vardır. Hristiyan ya da Müslüman fark etmeksizin dinci gericilik, her zaman kadının yerinin evi ve kocasının yanı olduğunu vaaz etmiştir.

Hristiyanlığın merkezi sayılan Vatikan’ın 8 Ocak 1956 tarihli genelgesi, “Müslüman Erdoğan”ın sözlerine tipa tip benzer. Vatikan, “ağırsız doğum” hakkında çıkardığı genelge ile, sadece kürtaja karşı olmakla kalmamış, kadınların doğum biçimini de belirlemeye kalkmıştır. **Papa XII Pie, İncil’de yazıldığı gibi “kadının büyük ağrılar içinde doğum yapması” gerektiğini bildirmiştir.**

Faşizm kadının, bin yıllardır erkeğe bağımlı hale getiren tutucu yanlarına seslenmektedir. Bunda hiç kuşkusuz en büyük yardımcısı, tek tanrılı dinlerdir.

Olumlu-olumsuz her gelişmede kadınlar vardır

Kadını bu denli aşağılayan, doğumdan ölümüne her şeyine müdahale eden bir rejim, nasıl oldu da kadınların önemli bir kısmının desteğini alabildi? Ve halen nasıl oluyor da alabiliyor?

Marks, Fransa'da İç Savaş adlı yapıtında, barikatlarda yiğitçe çarpışan işçi-emekçi kadınları anlattığı gibi, Komün'ün yenilgisinden sonra burjuva kadınların düşmanca tavırlarını da ortaya koymaktadır. "İlk Parisli tutuklular konvoyu Versailles'a getirildiği zaman, insanı çileden çıkaran canavarca işleme tabi tutuldu. O sırada Ernest Picard elleri ceplerinde alay ederek onların çevresinde dolanmakta, Madam Thiers ve Madam Favre de nedimelelerinin ortasından balkonlardan Versailles güruhunun bu alçakça işlerini alkışlamaktaydılar." (Faşizmin Analizi, Payel Yay. sf. 113)

Elbette sadece alkışlamakla kalmayıp, bu saldırıları bizzat yapan kadınlar da vardı. "Soylu" kadınlar seyredivi alkışlarken, aristokratların kışkırttığı birçok gerici kadın, Komün'ün yiğit kadınları başta olmak üzere tutsakların üzerine büyük bir hınçla saldırdılar.

1920'li yıllardan itibaren Avrupa'da faşizmin yükselişi ve iktidara gelişinde, sadece burjuva kadınların değil, küçük-burjuva kadınların da rolü vardır. Keza '70'li yıllarda Şili'de "sosyalist" başkan Allende'yi çökertmek için, kadınların ön planda kullanıldığı görülmüştür.

Feministlerin iddia ettikleri gibi, sınıfsal konumlarından bağımsız bir cins olarak kadınlar, hiçbir konuda blok davranmazlar. Orta ve küçük-burjuva kesimler, nasıl faşizmin kitle tabanı olmuşlarsa, bu kesimlerin kadınları da aynı tutumun sahibidirler. Farklı olması, eşyanın tabiatına aykırıdır zaten.

Şurası kesindir ki, **tarihte hiçbir önemli gerici hareket, kadınların desteği olmaksızın iktidara gelemeyen ve orada uzun süre kalamaz. Ama yine hiç bir diktatör de kadınların mücadelesi olmaksızın yıkılamaz. Faşizme kafa tutanlar arasında ilk başta, siyasal ve sendikal örgütlerde toplanmış işçi ve emekçi kadınlar vardır.** O yüzden birçoğu faşistler tarafından öldürülmüştür.

Diğer yandan faşist partiler, toplumu en küçük birimine kadar (kız ve erkek çocuklarını bile) faşist örgütler içinde toplarken, hiçbir zaman işçi kadın örgütleri kurmamıştır. "İşçi kadın" sözcüğü bile faşizmi ürkütmektedir. (Benzer yaklaşımı feminist hareketlerde de görürüz. "İşçi kadın" kavramı, feministler için de en "tehlikeli" kavramlardan biridir.)

Faşizm, kadının çalışmasına karşı çıkmış, onu yeniden evin kölesi haline getirmek için her yolu denemiştir. Elbette bunu tam olarak başaramaz. Çünkü dayandıkları burjuvaziye ve büyük toprak sahiplerine, her zaman ucuz işgücü lazımdır. Bunu da en fazla kadın işgücü üzerinden elde eder. Onun içindir ki, faşizm, kadın işçilerin ücretini yarı yarıya düşürdüğü durumda bile, hepsini

evine göndermemiştir. 1940'lı yıllarda ilk grevler ve faşizme karşı mücadele de, bu kadınlarla başlayacaktır.

Faşizme karşı mücadelelerin başında her zaman komünist ve devrimci kadınlar yer almıştır. On binlerce kadın, direniş hareketlerine katılmış, işkence görmüş, zindanlara atılmış, kurşuna

dizilmiştir. Liberal burjuvaziye yaslanan feminist kadınlar ise, faşizmin ilk seslerini duydukları anda ortadan kaybolmuşlardır.

Kısacası; dünyada yaşanmış ve yaşanan birçok olumsuz gelişmede kadınların da payı vardır. Onlar tüm bu gelişmelerden kopuk, pür-ü pak ve her durumda direnişin sembolü değillerdir. Çünkü kadınlar da yaşadıkları toplumun bir parçasıdır. Hem de en duyarlı parçası... Dolayısıyla toplumsal-siyasal gelişmelerde, yenilgilerde ve zaferlerde kendi sınıfsal konumları ve bilinç düzeyleri oranında pay sahibidirler.

Karl Marks'ın kızı Eleanor Marks, 1887'de bir yazısında şöyle demişti: "Erkekler için de kadınlar için de cinsel baskının ardından, her zaman felaket olayların

geldiği gerçeğini kavrama zamanıdır."

Son yıllarda kadına yönelik artan baskıların, cinayetlerin, kadını aşağılayan argüman ve yasaların artması, yüzyılı aşkın süre önce yapılan bu kehaneti doğrulamaktadır. **Kadının aşağılanması ile faşizmin ve savaşın tüm şiddeti ile toplumların üzerine çökmesi arasındaki bağ, hem tarihsel hem de güncel bir gerçek olarak önümüzde durmaktadır.**

Komünist Enternasyonal'in yıllar önce dikkat çektiği, faşizmin kadın düşmanı yüzünü, insanlık büyük acılar çekme pahasına görebildi. Bugün de benzer bir dönemden geçiyoruz. Kriz ve savaş koşullarında, sadece emperyalizme bağımlı ülkelerde değil, emperyalist merkezlerde bile faşist yönetimler işbaşına geliyor. İkinci emperyalist paylaşım savaşı döneminde yaşananlara benzer uygulamalara tanıklık ediyoruz. Bu aynı zamanda toplumun geriye çekilmesi, gericileştirilmesidir. Çünkü **toplumların düzeyini belirleyen, her zaman kadının konumu olmuştur. Dolayısıyla kadınların faşizme karşı mücadelesi, sadece kendi haklarını-varlıklarını korumak bakımından değil, genel olarak toplumun ilerlemesi bakımından da son derece yaşamsaldır.**

Yayınevimiz tarafından basılan "Feminizm mi Sosyalizm mi" kitabının "Faşizm ve kadın" bölümünden özetlenmiştir.

Direnişteki Migros işçileriyle görüştük

3 Mart günü İstanbul Ataşehir Anadolu Grup önünde direnişteki Migros-Depo işçilerini ziyaret ettik, dayanışmada bulunduk. Direnişlerinin 58. gününde olan işçilerle direniş üzerine konuştuk.

DGD-SEN'de (Depo, Antrepo, Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı İşçileri Sendikası) örgütlendikleri için önce ücretsiz izine çıkarılan ardından Kod-29'la işten atılan işçilerin direnişi kararlılıkla sürüyor. Gebze-Çayırova'de Migros deposu önünde başlattıkları direnişini, bugünlerde İstanbul-Ataşehir'de Anadolu Grup önüne de taşıyarak iki yerde sürdürüyorlar. Anadolu Grup önünde görüştüğümüz işçi Murat; ağır çalışma, düşük ücret ve sağlıksız çalışma koşullarına karşı sendikalaştıklarını, bundan dolayı 70 işçinin ücretsiz izine çıkarıldığını belirtti. Ücretsiz izine çıkarıldıkları andan itibaren Gebze depo önünde direnişe başladıklarını, direnişi ileri taşımak için Migros mağazalarında kasa kilitleme eylemleri yaptıklarını, bu eylemin patronu çok rahatsız ettiğini ifade etti. Kod-29'la işten atılmaların kasa kilitleme eyleminden sonra geldiğini söyledi. Patronu daha fazla rahatsız etmek direnişin gücünü artırmak için, Anadolu Holding'in önüne gelerek direnişi iki noktaya taşıdıklarını belirtti.

"Yapılan görüşmelerde patron işçilerin tazminatlarını ve diğer haklarını vermeyi önerdi" diyen sendikacının örgütlenme uzmanı Neslihan; kabul etmediklerini belirterek,

direnişin işe geri dönmek için olduğunu, işe geri dönene kadar direnişe devam edeceklerini belirtti.

Sendikalaşan yerlerde patronların sendika üyeliğini düşürmek için işçiler üzerinde uyguladıkları baskı, tehdit ve kendileriyle işbirliğine girecek sendikaları getirme politikaları, Migros patronu tarafından da devreye sokulmuş. "İşçileri tehditle caydıramayan patron işkolunu değiştirim tehdidinde bulundu" diyen Neslihan, patronların işkolunu değiştirmelerinin çok zor olmadığını, başka yerlerde de benzer saldırılarla karşılaştıklarını anlattı. Yanısıra, eski Tezkop-iş sendikası şube başkanları da direnişin önündeki engellerden bir diğeri. Öyle ki, eski sendikacılar şimdinin patronları olmuş; özellikle Migros'tan iş alan en büyük taşeron şirket olan Us-Grup'un patronu, eski Tezkop-iş şube başkanı, sendikal örgütlülüğü bitirmek için her şeyi yapıyor; "direnişi bitirmezseniz işkolu değişikliği yaparım, başka sendika getiririm" diye tehditler savuruyor, para teklif ediyor, her yolu deniyormuş.

Daha fazla dayanışma beklediklerini ifade eden işçiler, özellikle Migros mağazalarında kasa kilitleme (ürünü alıp kasaya gelindiğinde, "haksız yere işten

atılan depo işçileriyle dayanışmak için artık buradan alışveriş yapmayacağım" diyerek ürün almadan çıkmak) eylemini yapmaya çağırıyorlar.

İşçiler "kazanana kadar direnişe devam" diyorlar.

NEWROZ

yeniden DİRİLİŞ GÜNÜ olsun!

Newroz, sadece Kürt halkı için değil, bütün Ortadoğu halkları için yeni bir güne uyanma, yenilenme ve direnişle özdeşleşen bir gündür. 21 Mart, gece ile gündüzün eşleştiği, doğanın canlandığı, baharın gelişinin müjdelendiği bir tarihtir çünkü. Doğayla birlikte toplumun uyanışını da ifade eder. Onun için Ortadoğu halkları birçok mitolojik öykü üretmiştir. Bunların içinde en bilineni Demirci Kawa'dır.

Kürt halkının direnişiyle birlikte Newroz ve Demirci Kawa hikayesi daha fazla bilinir oldu. 80'li yılların ortalarından itibaren Kürt halkı Newroz'u yeniden kutlamaya başladı. Ve Newroz kutlamaları, tıpkı 1 Mayıslar gibi "yasaklı" ilan edildi, büyük çatışmalara sahne oldu. Ancak Kürt halkının Newroz'u kutlama ısrarı, egemenleri geri adım atmaya zorladı. Her zaman yaptıkları gibi bir yandan barışçıl gösterilere hapsettiler, bir yandan da içeri boşaltmaya çalıştılar. Öyle ki, Türklerin Ergenekon'dan çıkışını simgelediğini söyleyerek, yumurta kırma merasimleri yaparak Türklerle mal etmeye kalktılar. Ama Kürt halkının her koşulda Newroz'u sahiplenmesiyle bunu başaramadılar ve bu tür kutlamalardan da vazgeçtiler.

Yaklaşık 40 yıldır **Newroz kutlamaları, egemen sınıflarla Kürt halkı arasında yaşanan çatışmaların adeta bir barometresi oldu.** Yasaklı-çatışmalı Newroz'lardan "bayram havasında" geçen Newroz'lara kadar her dönemin ruhuna uygun kutlamalar yapıldı. "**Çözüm süreci**" olarak geçen 2011-2015 yılları arasında ise, **Newroz kutlamaları Öcalan'ın mesajlarının okunduğu ve tüm ülkenin bu mesajlara kilitlendiği bir gün haline geldi.** İmralı'da hazırlanan mesajlar Diyarbakır Newroz'unda okunuyor ve meydana toplanan yüzbinlerin bu mesajı onayladığı izlenimi veriliyordu. Sadece Türkiye'den değil, dünyadan pek çok basın mensubunun izlediği ve en önemli haber olarak geçtiği kutlamalardı bunlar...

Ne zaman ki, "çözüm süreci" Erdoğan tarafından bitirildi, yeniden yasaklı Newroz'lara geri dönüldü. En fazla birkaç yerde yasal mitinglere izin verildi. Geçen yıl ise, pandemi nedeniyle engellenen ilk kutlama oldu. Ne yazık ki, HDP bu durumu kabulendi. Oysa Newroz her şart altında kutlanması gereken bir gündü. Kürt halkı onu kutlayabilmek için büyük bedeller ödemişti. Fakat **2020 Newroz'u bir-kaç küçük kutlama dışında hiç bir kitlesel gösterinin yapılmadığı sönüklükte geçti.**

Aradan geçen bir yıl içinde toplumsal muhalefetin neredeyse her eylemi "pandemi koşulları" gerekçesiyle engellenmeye çalışıldı. Fakat buna rağmen 1 Mayıs başta olmak üzere işçi ve emekçiler meydanlara çıktı, polisin gazına-copuna rağmen eylemlerini gerçekleştirdi. Son olarak Boğaziçili öğrenciler bunun en güzel örneklerini verdiler.

Bu yılki Newroz kutlamaları da kitlesel ve militan olmalıdır. "Pandemi" gerekçesinin ne kadar büyük bir yalan olduğu her geçen gün tüm çıplaklığı ile ortaya serildi. AKP Kongreleri kapalı salonlarda tıklım-tıklım dolu yapılırken, açık havada 15-20 kişinin eylemlerine izin vermemenin hiç bir inandırıcılığı kalmamıştır. Dolayısıyla **Kürt halkı başta olmak üzere tüm emekçiler bu yıl Newroz'u kitlesel bir şekilde kutlamada ısrarcı olmalı ve her koşul altında bunu başarmalıdır.**

Bu yılki Newroz'un bir diğer özelliği ise, Kürt halkı üzerinde artan baskı ve şiddete bir yanıt olmasıdır. HDP'li milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılması, hatta HDP'nin kapatılmasının konuşulduğu bugünlerde, Newroz kutlamalarının önemi daha da artmıştır. Devlet, Gare operasyonundaki başarısızlığın hıncıyla Kürt halkının kazanımlarına karşı yeni bir saldırı dalgası başlatmıştır. Kayyumlarla belediyeleri ellerinden aldıktan sonra, şimdi Kürt vekilleri meclisten atmaya hazırlanmaktadır. Zaten başta Selahattin Demirtaş olmak üzere birçok HDP milletvekili ve belediye başkanı keyfi biçimde cezaevlerinde tutulmaktadır. 2021 Newroz'u bütün bunlara yanıt veren bir içerik ve biçimde olmalıdır. **Devletin bu yılki Newroz yasası tanınmamalı, fiili-meşru kutlamalar gerçekleştirilmelidir. Geçmişte olduğu gibi her semtte Newroz ateşleri yanmalı, artan baskılara karşı yeniden dirilişin günü haline gelmelidir.** Newroz'u gerçek anlamına uygun kutlamak bunu gerektirir. Newroz'la özdeşleşen Demirci Kawa efsanesi'nin gerçeğe dönüşmesi, bu şekilde sağlanır.

Bilindiği gibi efsaneye göre bir dağın başında zalim Kral Dehak yaşamaktadır ve insan beyni yiyerek hayatta kalabilmektedir. Halk çaresiz bir şekilde Dehak'a sürekli kurban sunmak zorundadır. Buna isyan eden Demirci Kawa, Dehak'la savaşmaya karar verir. Ve Dehak'ı yenmeyi başardığında, dağda büyük bir ateş yakacağını söyler. Hazırlığını yapar, dağa çıkar. Günler sonra dağın başından büyük bir ateş görülür. **Kawa, zalim Dehak'ı yenmeyi başarmıştır. Tarih 21 Mart'tır. Ve Newroz'un simgesi ateştir. Ateş,**

insanlığın ilk çağlarından itibaren özgürlüğün simgesi olmuştur. Güçtür, tutkudur, hepsinden önemlisi, niteliksel bir dönüşümün ifadesidir. Prometheus'un tanrılardan çaldığı günden bu yana ezilen halkların sevinç ve kurtuluş simgesidir.

Demirci Kawa'nın yaktığı ateş de böyledir. Zalimlere başkaldırının ve onları alaşağı etmenin sembolüdür. Kawa bir emekçidir. Ulusal kimliğinden ziyade, sınıfsal kimliğidir öne çıkan. **Kawa'nın üretimdeki yeri, ulusal**

kökeninden daha önemli, daha belirleyicidir çünkü. Dehak zalimdir, kıyıcıdır, emekçi kitlelere düşmandır. Zalime karşı başkaldırıcı örgütlenme görevi ise, herhangi birine değil, bir demirciye düşmüştür. Diğer ezilenlere önderlik etme misyonu onundur.

Kürt ulusal hareketi, Kürt yoksul köylülüğün mücadelesiyle bugünlere geldi. Sonrasında Kürt burjuvalarının etkisine rağmen, hareketin tabanı yine Kürt işçi ve emekçiden oluştu. Ve Kürt halkının gerçek kurtuluşu, işçi-emekçi halkın mücadelesiyle, devrim ve sosyalizmle mümkün olacaktır.

Bugün Kürt işçi ve emekçileri, Türkiye'nin diğer bölgelerine göre çok daha büyük bir açlık ve işsizlik kısırcındalar. **Pandemi sonrası Irak'taki Kürt Bölgesel Yönetimi altında bulunan Duhok ve Erbil'e çalışmak için gidenlerin sayısı hızla artmıştır.** Bunda işsizlik ve yoksulluk kadar, geleceğe dair güvensizliğin de rolü büyüktür. Elbette Kürt hareketinin zikzaklı çizgisinin, sahte barış hayallerinin ve her defasında yaşadığı hayal kırıklığının da payı vardır. Keza seçtikleri belediye başkanları kayyumla geri alınmış, vekillerin dokunulmazlıkları kaldırılmış, çoğu hapse atılmış, fakat bunun karşısında ciddi bir direniş sergilenmemiştir. Son saldırılar üzerine HDP eşbaşkanı Pervin Buldan, "çözüm süreci"ne dair "yeri ve zamanı geldiğinde konuşacaklarını" söylemiştir. "Yeri ve zamanı" için daha ne kadar beklenecektir? Pazarlıkçı politikardan vazgeçip kitlelere açık olunmalıdır. Bütün bunlar halkta güvensizliği ve umutsuzluğu artırmaktadır.

Diğer yandan **Türk egemenleri Kürt halkının göçünü teşvik etmektedir. Kürt coğrafyasının demografik yapısını bozmak, geçmişten beri özel olarak uğraştıkları bir konudur.** Şimdi göçün yönü Irak Kürdistanı'na doğrudur; ki bu durum hem işbirlikçi Barzani'nin hem de Türk egemenlerinin işine gelir. PKK'nin zayıflatılması açısından da bu durumu kullanmaya çalışırlar. Geçtiğimiz günlerde AKP Genel Başkan Yardımcısı Özhasseki'nin, HDP oyları üzerinden Kürt halkına "bela okuması", devletin ve egemenlerin şoven yaklaşımının en net ifadesidir.

Özcesi Kürt halkı her yönden kuşatma altına alınmıştır. Kazandığı hakları ve mevzileri büyük oranda kaybetmiş ve bunun verdiği bir umutsuzluğa sürüklennmiştir. Buna bir de zorlaşan ekonomik koşullar eklenmiştir.

2021 Newroz'u, halkın yaşadığı çaresizliği, umutsuzluğu; devletin artan zulmünü rüzgarlara savurduğu bir gün olsun! **Newroz ateşinin yeniden harlandığı, yeni bir günün, yeni bir direnişin başladığı bir gün olsun!** Bulunduğumuz her yerde Newroz ateşini yakalım! Halkların kardeşliği şiarıyla birleşik mücadeleyi yükseltelim!

18 Mart 1871- Paris Komünü

mücadelenin önünü alacağını hesaplıyordu. Fakat 2 Eylül'de Fransa ordusu bozguna uğradı ve Prusya askerleri, başkent Paris'in eteklerine kadar ulaştı.

Henüz partisine kavuşamamış olan Fransız proletaryası, Prusya ordusunun Paris'e kadar dayanması karşısında, 4 Eylül 1870'de Paris'te ayaklandı. Ayaklanma burjuva devrimine yol açtı ve "Ulusal Savunma Hükümeti" kuruldu. Fakat bu burjuva hükümet, 28

Ocak 1871'de Prusya ile anlaştı. Asıl kaygısı, "Ulusal Muhafızlar"ı oluşturan Paris'in silahlı işçilerinden kurtulmaktı. Ve 18 Mart 1871'de Paris'e saldırdılar.

"18 Mart sabahı Paris şu gökğörsütleşmesi ile uyandı: Vive La Commune! (Yaşasın Komün)" (Marx)

Burjuva hükümete karşı ayaklanan "Ulusal Muhafızlar", 26 Mart'ta iktidarı ele geçirdi ve ardından düzenlediği seçimlerle tüm yetkileri Komün'e devretti. Paris Komünü, gerçek partisinden yoksun ilk proleter devlet olmanın zayıflıklarını da taşıyordu. Hem yasama hem de yürütme görevini birarada yürüten Komün'de hakim olan Blankiciler ve Proudhoncuların ekonomik ve siyasi alandaki yanlış uygulamaları, Komünü yenilgiye götüren yolun önünü açtı.

Komünü yenilgiye götüren en önemli yanlışlardan biri, 18 Mart'ta Versay'a kaçan hükümetin üzerine yürüyüp onu safdışı bırakmamak oldu. Ekonomik alandaki en önemli yanlış

ise, Fransız bankasına el koymaması, yani "mülksüzleştiricileri mülksüzleştirilememesi" oldu. Merkeziyetçilik ve otorite eksikliği yaşayan Komün, Paris'teki karşı-devrimcilere karşı alınması gereken sert tedbirleri alamadığı gibi, Paris'in dışındaki diğer kentlerin ve kırsal da desteğini alamamıştı.

Bu arada Versay'a kaçan burjuva hükümet, Prusya gericiliğiyle işbirliği yaparak Mayıs 1871'de Paris'in üzerine yürüdü. Paris proletaryası, kurduğu barikatların başında canını dişine takarak Komünü sonuna dek savundu. Günlerce, kurşunları bitene kadar savaştılar. Barikatlar kurdular. Sekiz gün süren büyük bir çarpışmanın ardından Komünün yiğit evlatları katledildi. Dizginlerinden boşanırçasına estirilen karşı-devrimci terör sonucu 25 bin Komüncü kurşuna dizildi. Öyle ki, Komüncülerin kanının karıştığı Sen nehri kırmızı aktı bir müddet. Paris'in her köşe başında oluşan ceset yığınları, üzerine petrol dökülerek imha ediliyordu.

Tutsak alınan Komüncüler, yargılandıkları mahkemelerde Komünü savunmaktan bir an bile geri durmadılar. Louis Michael adındaki Komüncü yargılandığı mahkeme heyetine, *"Beni sağ bırakırsanız, intikam diye bağırımdan geri kalmayacağım"* diye haykırıyordu.

Dünya proletaryasının geçmişten geleceğe uzanan mücadelesinde bir köprü olan Paris Komünü'nü sadece işçi sınıfı sonuna kadar direnerek savundu. Çünkü Komün işçi sınıfının geleceğiydi. Gelecekse işçi sınıfındı.

Zincirlerinden kaybedecek başka bir şeyi olmayan proletarya, ücretli kölelik düzenine en büyük darbeyi, ilk kez 1871 yılında Paris Komünü'yle vurdu. Tarihteki ilk proleter devlet olan Paris Komünü, ancak 72 gün yaşayabildi.

Kapitalizmin hızla geliştiği 1800'lü yıllar, proletaryanın da sayısız ayaklanmasına sahne oldu. Bir tarafta zenginliğin, öte tarafta derin bir yoksulluk ve sefaletin görülmemiş derecede büyüdüğü yıllardı bu dönem.

Fransız proletaryası da ücretlerin arttırılması, iş koşullarının düzeltilmesi vb. talepleriyle sayısız grev ve gösteriyle vahşi kapitalizme olan tepkisini ortaya koyuyordu. Burjuvazinin yaşadığı bunalımlar, proletaryanın mücadelesini büyüten bir faktördü aynı zamanda. Bu koşullarda dikkatleri iç çelişkilerden uzaklaştıracak, varolan toplumsal hoşnutsuzlukları geri plana itecek arayışlara yönelen III. Napolyon, çareyi 19 Temmuz 1870'de Prusya'ya savaş ilan etmekte buldu. Ulusal savaş koşullarında proleter

5 Mart 1953 - Stalin yaşamını yitirdi

"Lenin ışıktır, Stalin toprak. Ağır Rus toprağı... Tohumu, bir buğday tanesini aldı. Şimdi ne olursa olsun, ne kadar yağmur ve kar yağmazsa yağmazsın, o bu tohumu saklar, başak haline sokuncaya kadar onu bırakmaz." Böyle diyor bir Yunan yazarı, Stalin'i anlatırken...

Stalin'in ölümünün üzerinden tam 66 yıl geçti. Ama burjuvazinin Stalin'e kını ve saldırıları bitmedi. Sadece burjuvazi değil, her tür karşı-devrimci akım, ML'ye saldırıya, Stalin'le başladı. Stalin şahsında devrime ve sosyalizme düşmanlıklarını kustular. Çünkü Stalin, sosyalist inşanın önderi, faşizme karşı mücadelesinin komutanıydı. Dünyanın üçte birini sosyalist kampa dahil eden, faşizmi ve burjuvaziyi yenilgiye uğrattı.

Tüm saldırı ve karalamaya rağmen, ezilen halkların, işçi ve emekçilerin Stalin'e besledikleri hayranlık ve sevgi bitmemiştir. Bunu SSCB dağıldıktan sonra, emperyalistlerin hegemonyasına giren devletlerin halklarında bile görmek mümkündür. Dahası, ABD destekli cihatçıların iç savaş çıkarıp yerle bir ettikleri Suriye'de, işgale karşı savaştan halkın elinde de Stalin'in fotoğrafları vardır.

Stalin'in ölümünün ardından Stalin'e saldırı ile birlikte devlet kapitalizmine dönüş, iç içe gerçekleşti. Stalin düşmanlığı öylesine körüklendi ki, Stalin'i savunmak büyük bir suç sayıldı, ölümle, sürgünle cezalandırıldı. Buna rağmen Stalin'i savunanlar hep oldu. Onu unutturmaya başaramadılar.

Stalin, Marks, Engels ve Lenin'in yanında ML'nin ustaları olarak tarihe kazınmıştır ve hiçbir kuvvet onu silemez. Ölümünün üzerinden 66 yıl geçmesine rağmen, bugün emperyalist işgale direnen her şehire "Stalingrad" deniyorsa,

direnen her lider Stalin'e benzetiliyorsa, onun halkların mücadelesinde yaşadığını gösterir. Stalin, devrim ve sosyalizmin yükselişe geçmesiyle birlikte çok daha fazla anlaşılacak ve giderek artan oranda sahiplenilecektir.

İkinci emperyalist savaş döneminde SB'nin Dışişleri Bakanı olan Molotov'un ölmeden önce yaptığı söyleşide söylediği gibi; *"Stalin'in Rusya tarihinde yerini alacağı zamanlar gelecektir. Moskova'da bir Stalin müzesi olacak. Mutlaka! İnsanlar da yatacak. Stalin'in oynadığı rol çok büyük. Eminim ki adı yeniden yükselecek ve tarihte görkemli bir yere sahip olacak."*

Çünkü "Stalin topraktır." O toprağa gömülü tohumlar, birgün mutlaka boy verecek ve o toprağa kanını-canını verenleri yaşatacaktır.

☆ 2-7 Mart 1919- 3. Enternasyonal Kuruldu

Lenin ve Stalin'in önderlik ettiği 3. Enternasyonal, Moskova'da beş gün süren Kuruluş Kongresi'nin ardından resmen kuruldu. Başını Kautky'nin çektiği 2. Enternasyonal'in "sosyal-şoven" politikalarına karşı bayrak açarak Marksist partileri biraraya getirdiler. 3. Enternasyonal (Komüntern) bir çok ülkede devrimlerin gerçekleşmesine önayak oldu. İkinci emperyalist savaşta faşizme karşı mücadelenin başını çekti ve faşizmin dünya ölçeğinde yenilgisinde büyük bir rol oynadı.

☆ 9-12 Mart 1992- Boğaziçi İşgali

Zonguldak-Kozlu'daki maden ocaklarında yaşanan grizu patlaması sonucu 463 maden işçisinin gözgöre göre katledilmesi üzerine Genç Komünarlar, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü'nü işgal etti. Üç gün süren işgal, bina duvarlarını delerek içeri giren faşist devlet güçleriyle yaşanan 7 saatlik barikat savaşıyla sona erdi. 12 Eylül sonrası ilk politik işgal özelliği taşıyan Boğaziçi İşgali, diri diri gömülen maden işçilerinin haykıran sesi-soluğu oldu.

☆ 9 Mart 1952- Kollantay öldü

Sovyetler Birliği'nde kadın sorununda önemli çalışmalar yapmış olan kadın komünist Kollantay, Sevgi Bağları, Marksizm ve Cinsel Devrim gibi kitaplarıyla, yeni toplumun yeni kadını tanımlamaya çalışmıştı.

☆ 10 Mart 1919- Spartakist hareketin önderlerinden Leo Joqiches katledildi.

☆ 11 Mart 2014- Berkin Elvan şehit düştü

Haziran direnişi sırasında kafasına aldığı gaz fişegi ile ağır yaralandı ve aylarca yaşam savaşı verdi.

Mart ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

4 Mart 1992 - Eralp Yazar

İzmir'de kuruluş yıldönümü için düzenlenen bir korsan eylemde çatışarak şehit düştü. İhtilalci komünist hareketin 90'lı yıllardaki atılımında öne çıkan kadrolardan biriydi ve kısa zamanda İsmail Cüneyt müfrezesinde yer almıştı.

8 Mart 2020- Talat Sürer

İşçi yoldaşımız Talat Sürer'i geçen yıl 43 yaşında geçirdiği kalp krizi sonucu yitirdik. Onu kitleler daha çok Taksim 1 Mayıs eylemlerinden tanırdı. Tam bir eylem adamıydı Talat. İşçi önsezisiyle pandemide en çok işçilerin öleceğini de tahmin etmiş ve ölümünden bir gün önce ailesiyle bu doğrultuda konuşmuştu.

13 Mart 1995 - Zeynep Poyraz

30 Mart 1995 - Hakan Çabuk

Gazi'de patlak veren büyük anti-faşist direnişte Zeynep Poyraz, direnişin ikinci günü polislin açtığı ateş sonucunda şehit düştü. Hakan Çabuk ise, kendi bölgesi olan Ümraniye-1 Mayıs mahallesinde Gazi için yapılan eylemde polis kurşunlarıyla katledildi.

15 yaşındaki bu fidan, Haziran direnişinin en genç şehidi oldu.

☆ 14 Mart 1883-

Karl Marx öldü

Bilimsel sosyalizmin kurucusu, proletaryanın öğretmeni Marx öldü.

☆ 13 Mart 1982- 12 Eylül

faşist cunta döneminde

TKEP üyesi üç genci, Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun, Necati Vardar idam edildi.

☆ 14 Mart 1930-

Mayakovski öldü

Mayakovski, devrimin şairi, partili bir sanatçıdır. Sosyalist insanın her aşaması onun dizelerinde dile gelmiş, sanatsal estetikle birlikte, kitlelerin anlayabileceği sadeliğe bürünmüştür.

☆ 16 Mart 1919- Sverdlov öldü

Yakov Mihayloviç Sverdlov, çok iyi bir örgütçü, gerçek bir doğal kitle önderiydi. Mücadeleye atıldığı ilk günden itibaren sağlam bir bolşevik olmuştu. Ekim devrimi gerçekleşene kadar ülke dışına hiç çıkmamış bolşevik önderlerden biriydi. Yaklaşık 15 yıl süren mücadele yaşamının yarısından fazlasını sürgünde ve cezaevinde geçirdi. Ve pekçok defa firar etti. Lenin onun için "ölen birisinin yerine bir kişiyi koyabilirsiniz, ama Sverdlov'un boşluğunu doldurmak için en az on kişi görevlendirmek gerekir" demişti.

☆ 16 Mart 1988- Halepçe Katliamı

Gerici Saddam diktatörlüğü tarafından Halepçe'de yaşayan beş bini aşkın Kürt, hardal ve fosfor gazından oluşan kimyasal silahlarla vahşice katledildi.

☆ 16 Mart 1978- İ.Ü. Beyazıt Katliamı

Polis destekli MHP'li sivil faşistler tarafından, üniversiteden çıkan öğrencilerin üzerine atılan bomba sonucu 7 devrimci öldü, onlarcası ağır yaralandı. Beyazıt Katliamı'nın işçi sınıfı ve devrimci kamuoyunda yolaştığı öfke nedeniyle DİSK, 20 Mart'ta faşizme ihtar eylemi kararı almak zorunda kaldı. Bu eylem, sınıfın düzenlediği politik gösterilerden biri oldu.

☆ 20-21 Mart 1937- Dersim direnişi başladı

24 Mart 1984- Sefaköy direnişi

"Nerede boşluk varsa, oraya koşmakta hiç tereddüt etmeyenlerden"di Mehmet Ali. "Kaçmalarla, göçmelerle tozarken Avrupa yolları", Adana il komitesine koşar adımlarla gitti. Bir eylem hazırlığı için İstanbul'a çağrıldığında da, bir "görev adamı" olarak tereddütsüz kabul etti.

İsmail Cüneyt'in komutasında Aslan Tel ile birlikte eylemi gerçekleştireceklerdi. Ne var ki, bulundukları ev bir ihbar sonucu basıldı. Mehmet Ali Doğan ve Aslan Tel, İsmail Cüneyt'in önüne siper oldular, onun ateş çemberini yararak çıkmasını sağladılar. Ve iki yoldaş, Sefaköy'deki evi granitten kaleye çevirerek şehit düştüler. Baharda toprağa düşen tohum oldular...

İsmail'in komutasındaki Sefaköy direnişi, üç işkencecinin de ölmesiyle sonuçlanmıştı. Hem de faşist generallerin meydanlarda "ezdik-bıçtık" diye nutuk attıkları bir dönemde, 1983 yılının Mart ayında... Bir yıl kadar sonra, bir tesadüf sonucu İsmail'i bulduklarında, aynı gece "gözaltında kaybettikler." Kurşuna dizdiler hunharca...

12 Eylül'ün yukarıdan aşağıya hakimiyetini tamamen kurduğu, devrimin yenilgisinin kesinleştiği ve yaprağın dahi kımıldamadığı o günlerde, bir avuç kır çiçeği, "dövüşenler de var bu havalarda" dedi, bir kez daha sarstı ülkeyi. Tıpkı 12 Eylül'ün ilk günlerinde Osman Yaşar Yoldaşcan'ın Bağcılar'daki direnişi gibi...

Sefaköy, faşist cuntaya karşı direnişin bitmediğini, ihtilalci komünistlerin mücadeleyi kesintisiz sürdürdüklerini gösterdi. Şairin dediği gibi "Eğer çivi yapılmış olsaydı bu adamlardan / Daha sağlam bulunmazdı onlardan."

☆ 28 Mart 1940- Auschwitz toplama kampı kuruldu

Toplama kampları Alman faşizminin gerçekleştirdiği vahşetin boyutunu çarpıcı şekilde gösterir. Yahudisinden, komünistine kadar milyonlarca insan, tekeller için bedava işgücü olarak kullanıldı, insanlıktan çıkmış doktorlar için korunmasız kobaylar oldu, saçından dişine kadar herşeylerine el kondu. İşe yaramaz hale geldiği anda ise gaz odalarında öldürüldü, fırınlarda yakıldı. Auschwitz, bu kampların içinde yapılan işkenceler ve öldürülen insan sayısı ile en vahşi olanıydı.

☆ 30 Mart 1972- Kızıldere Direnişi

Denizlerin idamını önlemek amacıyla üç İngiliz teknisyeni kaçırarak THKP/C ve THKO'nun önder kadroları, kuşatıldıkları Kızıldere'de, "dönmeye değil, ölmeye geldik" şiarıyla yiğitçe çarpıştılar. THKP-C önderi Mahir Çayan, Cihan Alptekin, Ahmet Atasoy, Sabahattin Kurt, Ertan Saruhan, Hüdayi Arıkan, Sinan Kazım Özüdoğru, Nihat Yılmaz, Ömer

Ayna ve Saffet Alp şehit düştü. Aynı zamanda devrimci dayanışmanın en güzel örneğini sundular. Direniş mirasını devrettiler yeni kuşaklara.

☆ 31 Mart 1965- ABD'nin Vietnam İşgali

II. Emperyalist savaş sonrasında Sovyetler Birliği'ni doğusundan sarmak ve bölgedeki devrimci hareketleri yoketmek amacıyla başlayan Vietnam işgali, Vietnam direnişinin büyümesi ve ABD ordusuna kayıplar verdirilmeye başlaması üzerine, tüm dünyada büyük anti-emperyalist eylemlerin başlamasına yol açtı ve '68 hareketini tetikleyen bir rol oynadı.

AKP'li yıllarda KÜRT SORUNU-IV

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nden bir bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı yayınlıyoruz.

SAHTE BARIŞ SÜRECİNDEN KATLİAM VE VAHŞET DÖNEMİNE

Kürt hareketi, '90'ların ortalarından itibaren "barış", "diyalog", "siyasi çözüm" gibi argümanları öne çıkararak egemenlerle uzlaşma arayışları içinde olmuştur. Fakat hiç bir dönem "çözüm süreci"ndeki kadar başı dönmemişti. Öyle ki, KCK adına yapılan açıklamada, Nisan 2015 tarihinde gerçekleşmesi planlanan PKK'nın 12. Kongresi'ne Öcalan'ın da katılacağı duyuruluyordu. Keza Sırrı Süreyya Önder, Öcalan'ın 2015 Newroz'unda kitleye doğrudan sesleneceğini söylüyordu. Elbette bunların hiç biri gerçekleşmedi. Umutlar ne kadar yüksekse, düşüş de o denli sarsıcı oldu. Sahte barış havası kısa sürede yerini o güne dek görülmemiş boyuttaki vahşi saldırılara bıraktı.

Kobane'deki gelişmeler, Türk egemenlerinin ve AKP'nin üzerine kabus gibi çöktü. Cihatçı çetelerin büyük bir darbe alması, IŞİD'in "yenilmezlik" mitinin çökmesi, Türkiye'nin Suriye'ye dönük politikalarına bir darbeydi aynı zamanda. "Çözüm süreci"nde kırılma noktasının Kobane protestolarıyla başlaması, yaşadıkları hüsranın ve kızgınlığın göstergesidir. Yaklaşık üç ay boyunca Öcalan'la görüşmeler kesildi. Ardından gerçekleşen "Dolmabahçe Mutabakatı" ise, sürecin hem zirvesi, hem sonu oldu.

Kobane'ye IŞİD saldırısının ardından 6-7-8 Ekim günlerinde (2014) başta Kürt illeri olmak üzere birçok şehirde üç gün süren eylemler gerçekleşti. Kürt hareketi uzun bir süreden sonra ilk kez, AKP'yle yürütülen sürece aldırmadan ve AKP'yi karşısına alma pahasına harekete geçmişti. Çünkü Kobane'ye saldıran IŞİD, AKP'nin işbaşında olduğu Türkiye'den her tür desteği alıyordu. Bizzat Erdoğan, "Kobane düştü, düşecek" diyerek sevincini açıkça dile getirmişti. Bunlara öfke duyan halk, AKP binalarına yürüdü, devletin resmi kurumlarını taşladı, polisle çatıştı. 50'den fazla kişi bu olaylarda can verdi.

Fakat AKP ve Erdoğan, sadece İslamcı kesimden ölen 3 gençle ilgilendi, Kürtlere dönük saldırılarına onları payanda

etti. Kobane protestosunu da kendisine karşı yapılmış bir kalkışma gibi görüp büyük bir kinle saldırıya geçti, katliam ve vahşet dönemini başlattı.

Kobane, geniş kitlelerde Kürt halkının taleplerinin meşruluğunu da güçlendirdi. IŞİD gibi Ortaçağ kalıntısı katiller sürüsüne karşı zaferleri, Kürtler hakkındaki olumsuz önyargıları gideren, sevgi ve saygıyı arttıran bir rol oynamıştı. Özellikle gençlerde büyük bir sahiplenme görüldü. Sadece Kürt gençleri değil, Türkiye ve Avrupa'dan devrimci-demokrat gençler, Kobane'ye savaşmaya gittiler, destek ve dayanışma eyleminde bulundular.

Bunlardan biri de, Türkiye'nin dört bir yanından Urfa'nın Suruç ilçesine giden SGDF'li gençlerin eylemiydi. Kobane için başlatılan "beraber savunduk, beraber inşa ediyoruz" kampanyası kapsamında, Kobane'ye en yakın sınır ilçesinde biraraya gelen gençler, topladıkları yardımları bizzat kendileri götürmek istediklerini bildirdiler. Bu amaçla yaptıkları basın

açıklaması, IŞİD'in canlı bombasıyla kan gölüne döndü. 33 genç burada can verdi. Katliamı gerçekleştiren IŞİD'li teröristin katliamdan iki gün önce gözaltına alınıp serbest bırakıldığı öğrenildi. Katliamda devletin rolü çok açıktı. Katliam sonrası yardıma koşan kitleye saldırarak, ambulansları geciktirerek de bunu ortaya koymuşlardı.

20 Temmuz 2015 tarihinde gerçekleşen Suruç katliamı, Kürt halkına karşı başlatılan vahşi saldırının ve binlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan katliamların başlangıcıdır. 24 Temmuz'da yeniden Kandil bombalanmaya başlamış ve Kürt illeri faşist bir ablukaya alınmıştır.

Esasında, Kürt halkının Kobane zaferine ve HDP'nin artan kitle desteğine karşı ilk girişilen bombalı saldırı, 7 Haziran seçimlerinden iki gün önce (5 Haziran 2015) HDP'nin Diyarbakır mitinginde gerçekleşen ve 4 kişinin ölümüne yolaçan bombalı saldırıdır. Erdoğan'ın "çözüm süreci"nin bittiğini ilan etmesi de ("buzdolabına kaldırdık" sözüyle) aynı döneme denk düşmüştür. Yani Suruç katliamı öncesinde saldırı düğmesine basılmıştır. Fakat araya 7 Haziran seçimlerinin girmesi, kısa bir kesinti yaratmış, sonrasında ise dizginlerinden boşalan bir hal almıştır.

7 Haziran seçimleri, sadece Kürt hareketi açısından değil, Türkiye'nin bugünlere nasıl geldiğini anlayabilmek açısından da dönüm noktalarından biridir. Öncesi ve sonrasıyla 7 Haziran seçimlerini hatırlamadan, Kürt hareketinin ve genel olarak ülkenin durumunu anlayabilmek mümkün değildir.

Bir dönüm noktası olarak 7 Haziran seçimleri

7 Haziran seçimleri, Gezi Direnişi sonrası ilk genel seçimler olmasıyla da özel bir öneme sahipti. Ondan bir yıl kadar önce yerel ve cumhurbaşkanlığı seçimleri olmuştu, her ikisinde de kitleleri sandığa çekmek için özellikle muhalif partiler büyük bir çaba gösterdiler. Buna rağmen cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yüzde 30 oranında bir kitle sandığa gitmedi. Bunda en önemli faktör, CHP'nin Ekmelettin İhsanoğlu gibi dinci-gerici birini desteklemesi ve Erdoğan'a duyulan tepkiydi. Buna

Kobane'deki gelişmeler, Türk egemenlerinin ve AKP'nin üzerine kabus gibi çöktü. Cihatçı çetelerin büyük bir darbe alması, IŞİD'in "yenilmezlik" mitinin çökmesi, Türkiye'nin Suriye'ye dönük politikalarına bir darbeydi aynı zamanda. Kürt hareketi uzun bir süreden sonra ilk kez, AKP'yle yürütülen sürece aldırmadan ve AKP'yi karşısına alma pahasına harekete geçmişti. Çünkü IŞİD, AKP'nin işbaşında olduğu Türkiye'den her tür desteği alıyordu.

karşın HDP'nin Selahattin Demirtaş'ı cumhurbaşkanı adayı yapması, kimi devrimci yapılar dahil geniş bir sol kesimin oy kullanmasını sağladı, bu da sandığa gitmeme oranının büyümesini engelledi. Ayrıca Erdoğan'ın cumhurbaşkanı seçilmesine meşru bir zemin de oluşturuldu. Zaten Kürt hareketi "çözüm süreci"nin seyrine göre "başkanlık sistemine" onay verebileceklerini söylemişti. (*) Sonrasında Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmasını sorun etmediler. Hatta -CHP bile katılmazken- Erdoğan'ın yemin törenine katıldılar, Demirtaş dahil HDP milletvekilleri Erdoğan'ı ayakta alkışladı.

Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra olayların seyri hızla değişti. Yaklaşık bir yıl sonra gerçekleşen 7 Haziran seçimlerine farklı koşullarda gidiliyordu. En başta Kobane'de elde edilen başarı, Kürt hareketinin özgüvenini arttırmış, AKP'yle olan ilişkilerini ise iyice germişti. HDP her zamankinden daha umutlu bir şekilde seçimlere yüklendi. Demirtaş'ın cumhurbaşkanlığı seçiminde yüzde 10 civarında oy alması, seçim barajını aşacaklarına dair umutlarını arttırdı. **Daha önce bağımsız adaylarla seçimlere katılırken, bu kez parti olarak katıldılar, çünkü yüzde 10'luk seçim barajını aşacaklarına inanıyorlardı. Ayrıca 7 Haziran'ı bir "milat" olarak gördüler. Seçim sonuçlarına göre "ya faşizm ya demokrasi" gelecekti!** Bu propagandayla o güne dek sandığa hiç gitmemiş kişi ve kurumları dahi HDP'ye oy vermeye ikna ettiler. Elbette bunda HDP içinde yer alan Türkiye devrimci hareketinin önemli bir payı vardı.

Sonuçta 7 Haziran seçimleri yüzde 85'le en yüksek katılımlı seçim oldu. HDP ise, yüzde 13 gibi beklediğinin üzerinde bir oy aldı ve 80 milletvekiliyle meclisin üçüncü partisi konumuna yükseldi. Kürt partilerin o güne dek katıldığı tüm seçimlerdeki en yüksek oy oranıydı bu. Yüzde 5-6'lardan yüzde 13'e sıçrayarak

oylarını iki kat arttırmışlardı. Diğer yandan AKP, kurulduğu andan itibaren girdiği seçimlerdeki en düşük oyu almıştı. Özellikle Kürt illerinde büyük bir düşüş içindeydi. Demirtaş'ın "seni başkan yaptırmayacağız" sözü, HDP'nin oylarını artırırken, Erdoğan'ı düşüren bir rol oynamıştı. Bu sonuçlara göre AKP tek başına hükümet kuramıyor, koalisyon şart görünüyordu. Buradan hareketle HDP ve çevresi, 7 Haziran'a "demokratik devrim" dediler. Onlara göre, faşizm yenilmiş, demokrasi kazanmıştı! "Türkiye nefes almıştı"!

Fakat seçimlerden sonraki tablo bambaşka idi. Devlet Bahçeli, HDP ile hiçbir şekilde biraraya gelmeyeceklerini söyleyerek, muhalefetin hükümet kurma ihtimalini baştan dinamitlemişti. Sonrasında her aşamada AKP'nin işini kolaylaştıran bir rol üstlendi. Bunda, Kürt hareketinin Kobane'yle birlikte kazandığı psikolojik üstünlüğü seçim zaferiyle taçlandırması, önemli bir faktördü. Milliyetçi-şoven kesimlerde artan korku ve telaş, onları biraraya getirdi ve saldırganlaştırdı.

Üstelik aynı günlerde PYD, Suriye'de hakimiyet alanını genişletmeye başlamıştı. Özellikle Tel Abyad'ı IŞİD'in elinden alması, (Haziran 2015) Türkiye'nin Suriye'deki İslamcı çetelere gönderdiği destek koridoruna indirilen büyük bir darbeydi. 911 kilometrelik Türkiye-Suriye sınırının yaklaşık yarısı PYD'nin kontrolü altına girmişti. "Sınırımızda farklı bir devletin kurulmasına izin veremeyiz" hezeyanı, devletin her kademesinden yükselmeye başladı. "Kantonlar birleşiyor, Kürt devleti kuruluyor" yaygarasıyla şovenizmi körüklediler.

Bu gelişmelerle birlikte 7 Haziran seçimlerine olmadık misyonlar yükleyenler, büyük bir hüsrana uğradı. Boş umut ve beklentiler kısa sürede tuz-buz oldu, yerini derin bir karamsarlık aldı. AKP, aylarca CHP'yle "istikşafî görüşmeler" adı altında kitleleri oyaladı, ardından

7 Haziran seçimlerine olmadık misyonlar yükleyenler, büyük bir hüsrana uğradı. Boş umut ve beklentiler kısa sürede tuz-buz oldu, yerini derin bir karamsarlık aldı. AKP "seçim hükümeti" adı altında aslında bir "savaş hükümeti" kurdu. Seçim öncesi "asla AKP ile biraraya gelmeyiz" diyerek halktan oy isteyen HDP, halk faşist katliamlarla kırılırken "seçim hükümeti"ne iki bakan verdi. Ankara'da 15 Ekim'deki "barış mitingi" bombalı saldırıyla kan gölüne döndüğü bir ortamda bile, Demirtaş "Kasım'da seçim başkadır" diyerek, faşizme karşı öfke dolu kitleyi yeniden sandığa çağırıyordu. Başta HDP olmak üzere muhalif partiler, bir kez daha AKP'nin kazanmasına ve meşruiyet oluşturmaya zemin hazırladılar.

"yeniden seçim" diyerek 1 Kasım seçimlerini dayattı ve "seçim hükümeti" adı altında aslında bir "savaş hükümeti" kurdu. Buna karşın HDP, 7 Haziran seçimlerinden sonraki ilk açıklamasında, "çözüm sürecine kaldığımız yerden başlayalım" diyordu. Sonrasında AKP-CHP koalisyonuna dahil olabileceklerini bildirdi. Oysa seçim öncesi "asla AKP ile biraraya gelmeyiz" diyerek halktan oy istemişlerdi. Bununla da kalmadılar, patronlar kulübü TÜSİAD'la görüştüler; koalisyon görüşmeleri için, "kimsenin 'kırmızı çizgilerim var' deme lüksüne sahip olmadığını" söylediler. Burjuva kalemşörler bile, "mecliste ki en uzlaşmacı parti"nin HDP olduğunu yazıyordu.

Pragmatizmi siyaset bellemiş, ilkesizliği erdemleştirmiş bir hareket açısından bunlar şaşırtıcı olmayabilir. Fakat Kürt illeri yanıp yıkılırken "seçim hükümeti"ne girmeleri, olacak şey değildi. Halk faşist katliamlarla kırılırken HDP "seçim hükümeti"ne iki bakan verdi. (**) Ankara'da 15 Ekim'deki "barış mitingi" bombalı saldırıyla kan gölüne döndüğü bir ortamda bile, Demirtaş "Kasım'da seçim başkadır" diyerek, faşizme karşı öfke dolu kitleyi yeniden sandığa çağırıyordu. Bu çağrıya Kürt halkı bile, "biz can derindeyiz, onlar oy derinde" diyerek tepki gösteriyordu.

7 Haziran sonrası uzun bir süre ortalıkta görülmeyen Erdoğan ise, 15 Ağustos günü Rize'de yaptığı konuşmada niyetini açıkça ortaya koydu: "İster kabul edilsin, ister edilmesin Türkiye'de yönetim sistemi değişmiştir; şimdi yapılması gereken, bu fiili durumun hukuksal çerçevesinin yeni bir anayasa ile kesinleştirilmesidir." 7 Haziran seçimlerini yok sayıyor, ortalığı yakıp yıkararak, bombalar patlatarak kitleleri korkutuyor ve sandıktan istedikleri sonuç çıkana dek her şeyi yapabileceklerini gösteriyordu. Öyle ki, dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu, "bombalar patladıkça oylarımız artıyor" diyerek, adeta ellerini ovuşturuyordu. Elbette bu cesareti ve pervasızlığı muhalefetin etkisizliğinden alıyorlardı.

Başta HDP olmak üzere muhalif partiler, 7 Haziran öncesi sözlerinin arkasında durmadıkları gibi, kendilerine verilen oylara da sahip çıkmadılar. AKP'nin 7 Haziran seçimlerini yok saymasına, keyfi ve kural dışı savaşına, her tür hile ve entrikasına, baskı ve şiddetine boyun eğdiler. 1 Kasım'daki seçim dayatmasını boykot etmek yerine, kitleleri yeniden sandığa çağırdılar. Bir kez daha AKP'nin kazanmasına

* Öcalan'ın bu konudaki sözleri hatırlansın "Başkanlık sistemi düşünülebilir. Biz Tayyip Bey'in başkanlığını destekleriz. AKP ile bu temelde bir başkanlık ittifakına girebiliriz." -İmralı Tutanakları, 3 Mart 2013 Milliyet gazetesi- Bazı HDP'li yöneticiler de aynı paralellikte açıklamalar yapmıştı.

** Esasında üç bakanlık önerilmişti; Levent Tüzel kabul etmeyince iki bakanlık kalmıştı. Bakanlıkların ve bakanların ismini de AKP belirlemişti. Örneğin "Avrupa Birliği Bakanlığı" gibi bir bakanlık uydurulmuş ve buraya HDP milletvekili Ali Haydar Konca getirilmişti. Ama Konca'nın "yurtdışına çıkış yasağı" vardı! Yani Avrupa'ya çıkamayan bir "AB Bakanımız" olmuştu! Başta Kürt halkı olmak üzere geniş bir kesimden tepkiler yükselince bir ay içinde istifa etmek zorunda kaldılar. HDP'li Bakan Konca, sokağa çıkma yasağının ilk uygulandığı Muş'un Varto ilçesinden; hemşerilerinin kendisini arayıp lanetlediğini, sokağa çıkamaz hale geldiğini söylüyordu. Diğer yandan HDP, bakanlık önerisini reddeden Levent Tüzel'i yeniden aday göstermeyerek cezalandırdı. HDP bileşenlerinin bağımsız karar alma hakkının lafta kaldığı, o çatıya giren herkesin HDP yönetiminin kararlarına uymak zorunda olduğu bir kez daha görüldü.

ve meşruiyet oluşturmaya zemin hazırladılar. Ve AKP yüzde 40'a düşen oylarını 5 ay içinde yüzde 49'a çıkarıp yeniden tek başına hükümet oldu.

Burjuva sistemde hiçbir seçim "adil, eşit ve demokratik" değildir. Ancak 1 Kasım seçimleri her yönden gayri-meşruydur, anti-demokratikti, kendi yasalarını bile çiğneyen bir dayatmaydı. Buna rağmen muhalif partiler, böyle bir seçime katılmayacaklarını söylemediler ve 1 Kasım'ı akladılar. **HDP 1 Kasım akşamı, seçim sonuçlarını kabullendiklerini duyuran ilk parti oldu.** Ardından Kılıçdaroğlu, "seçim sonuçlarına saygılıyız"la başlayan konuşmasını yaptı. Faşizmin suçlarını örtme, kitleleri yatıştırma görevi, her zaman olduğu gibi yine sosyal-demokratlara, reformistlere düştü!

Kısacası 7 Haziran-1 Kasım arası, keyfi-kuralsız yönetim anlayışının en açık haliyle görüldüğü bir dönemdir. AKP-MHP gerici-faşist blokun ilk taşlarının döşendiği bir kesittir. Kürt illerinin faşist ablukaya alındığı, en vahşi katliamların gerçekleştiği, ülkenin başkenti dahil dört bir yanda bombaların patladığı, kitlelerin terörle korkutulduğu bir karabasıdır. **5 ay içinde yaklaşık bin kişi yaşamını yitirdi. Ve o günden sonra faşist-gerici saldırılar tırmanarak devam etti. Bu yönüyle 7 Haziran bir dönemeçtir, bir kırılma noktasıdır. O dönem muhalefet partileri farklı bir yol izleseydiler, ülkenin durumu farklı olurdu.** Aksine AKP'nin her dayatmasını kabul ettiler, sürekli AKP'nin minderinde dövdüler, ona karşı hiçbir hamle geliştirmediler. Bunda en önemli faktör, bu partilerin emperyalist devletlerle kurdukları ilişkilerdi ve kitlelerin ayaklanmasından, bu ayaklanmaların kendilerini aşmasından duydukları korkuydu.

Faşist abluka ve görkemli direniş

7 Haziran ve 1 Kasım seçimleri arasında başlayan Kürt halkına dönük vahşi saldırılar, 1 Kasım seçimlerinden sonra da devam etti. 20 Temmuz 2015'ten 2016 yılının bahar aylarına kadar süren bu vahşet döneminde 7 bin Kürt katledildi, 1700 civarında polis-asker öldü. (*)

Tüm sömürge ülke yönetimlerinin yaptıkları gibi, önce bölgede görev yapan öğretmenleri, kamu görevlilerini zorunlu izine çıkararak bölgeden çektiler. Ardından belli başlı Kürt yerleşimlerini "özel güvenlik bölgeleri" ilan edip bölgeyi insansızlaştırmaya, gerilla ile halkı

**Saldırıları başladı-
ğında Kürt halkının
fiili kazanımlarıyla
morali ve cesareti
'90'ların çok üzerin-
deydi. Onun içindir
ki, saldırıların vah-
şetine rağmen büyük
bir direniş sergilen-
di. Sokak başlarına
hendekler kazarak,
battaniyeler gererek,
gürültü eylemleri ya-
parak, sokağa çıkma
yasaklarını tanı-
mayarak, bütün bir
halk direnişe geçti.
Seçtikleri vekilleri
de, daha önce olduğu
gibi yanlarında gör-
mek istediler. Fakat
HDP 1 Kasım seçim-
lerine kilitlenmişti.
Dahası, Kürt halkına
ölüm kusan "savaş
hükümeti"nin içinde
yer almışlardı. Saldı-
rılar başladığı andan
itibaren bölgede olan
bir kaç milletveki-
li dışında HDP'nin
ana gövdesi direnişin
uzağında kaldı. Buna
karşın "Batı duyar-
sız! Doğu'da insan-
lar katledilirken,
Batı'dan ses çıkmı-
yor!" türü sözlerle bu
eksikliklerini kapat-
maya kalktılar.**

koparmaya başladılar. Ve Kürt halkını bir kez daha evinden-yurdundan göç etmeye zorladılar. Geride kalanları "terörist" diye damgalayıp katletmenin zeminini oluşturdular böylece.

Bazı bölgelerde on güne varan kesintisiz sokağa çıkma yasakları uygulandı, su ve elektrikler kesildi, kentler savaş alanına çevrildi. Bir mahalleyi veya ilçeyi ablukaya alıp giriş-çıkışları durdurdular, en temel ihtiyaçların karşılanmasına bile izin vermediler. Yaralıların hastanesiz, ölümlerin mezarlıksız bırakıldığı bir dönem yaşandı. Bir annenin ölen çocuğunu, kokmaması için günlerce buzdolabında tutması gibi, tüyler ürperten olaylar gerçekleşti.

"Keskin nişancılar", özel timler, IŞİD kılıkli caniler, ölüm kustular. Evinin önünde duran kadınları, çocukları, bebekleri katlettiler. Duvarlara dinci sloganlar yazıyor, halkı aşağılayan hakaret ve küfürler savuruyorlardı. "Reis" dedikleri Erdoğan'a duvar yazılarıyla selam gönderiyorlardı. Suriye'deki radikal dinci grupların yaptıkları gibi bölgedeki tarihi eserleri yakıp yıktılar. Katlettikleri bir kadın gerillayı çıplak bir şekilde meydana bırakmaktan, cesetleri askeri ciplere bağlayıp sürüklemeye kadar en insanlık dışı birçok uygulamayı gerçekleştirdiler. Bunların içinde direnişiyle öne çıkan Hacı Lokman Birlik'in bedeninin sürüklenişi, '90'lı yılların "insanlık sürükleniyor" manşetiyle yayınlanan fotoğrafını hatırlatıyordu.

Katledilenler arasında Diyarbakır (Amed) Baro Başkanı Tahir Elçi de vardı. 27 Kasım 2015 tarihinde devletin saldırılarını protesto etmek için Sur'da basın açıklaması yaparken herkesin gözü önünde vuruldu. Cınayeti PKK'nin üzerine atıldılar. Oysa Tahir Elçi'yi PKK'ye "terör örgütü" demeye zorlayan, demediği için de hedefe çakan devletti. Tahir Elçi gibi tanınmış birini göz göre göre katlederek, Kürt halkının meşru ve haklı direnişini destekleyen herkesi ölümle tehdit etmiş oldular.

Bütün bunlar, "'90'lı yıllara mı dönüyoruz" sorusunu gündemleştirdi. Oysa yaşananlar -hem vahşetin hem direnişin boyutlarıyla ve tabii Rojava'daki gelişmelerle- '90'lı yıllardan oldukça farklıydı. **Kürt halkının fiili kazanımlarıyla**

morali ve cesareti '90'ların çok üzerindeydi. Onun içindir ki, saldırıların vahşetine rağmen büyük bir direniş sergilendi. Sokak başlarına hendekler kazarak, battaniyeler gererek, gürültü eylemleri yaparak, sokağa çıkma yasaklarını tanımayarak, bütün bir halk direnişe geçti. Çatışma çıktığında hendeklerin kazılarak ilçenin-kasabanın yalıtılması, devlete karşı savunmayı güçlendirmişti. Zaten saldırılar başlamadan önce fiilen elde edilen haklarla önemli adımlar atılmıştı. Kürt illerinin büyük bir kısmında halkın güvenliğini milisler sağlıyordu. Yol kesme-kimlik kontrolü eylemleri yaygınlaşmıştı. Yerelerde birçok sorun devletin kurumlarıyla değil, Kürt siyasal hareketi tarafından çözülmüyordu. Birçok il ve ilçede "özyönetim" ilan edilmişti.

Kürt halkı Sur ve Cizre başta olmak üzere abluka altına alınan her yerde direndi. Seçtikleri vekilleri de, daha önce olduğu gibi yanlarında görmek istediler. Fakat HDP 1 Kasım seçimlerine kilitlenmişti. Dahası, Kürt halkına ölüm kusan "savaş hükümeti"nin içinde yer almışlardı. Cizre'de halk ölüm-kalım savaşı verirken, HDP'li milletvekilleri günler sonra harekete geçtiler. Ve sadece bir gün süren yürüyüşün ardından İdil'e geçtiler. **Saldırıları başladığı andan itibaren bölgede olan bir kaç milletvekili dışında HDP'nin ana gövdesi direnişin uzağındaydı. Buna karşın "Batı duyar-sız! Doğu'da insanlar katledilirken, Batı'dan ses çıkmıyor!" türü sözlerle bu eksikliklerini kapatmaya kalktılar.** Dahası, saldırılara karşı artan tepkiyi egemen sınıflara yöneltmek yerine, halkları karşıya getirdiler. Ne yazık ki, bu söyleme HDP içindeki devrimci-demokrat yapılar da katıldı. Sanki "Batı'nın" harekete geçirilmesinden kendileri de sorumlu değilmiş gibi... Ayrıca bırakalım "Batı'yı, Kürt illerinde bile HDP'nin herhangi bir çağrısı, örgütlediği ortak bir eylem olmamıştı. Örneğin Kobane için bir çağrısıyla tüm ülke ayağa kalkmış, Kanada'dan Japonya'ya kadar neredeyse dünyanın her yerinde eylemler gerçekleşmişti. Ama bu kez öyle olmadı. Kobane sonrası HDP'ye devletin baskısı artmış, HDP içindeki liberallerin de eleştiri dozu yükselmişti. HDP bu

* Saldırıları başlamadan bir yıl kadar önce MGK toplantısında planlanmış ve adına "çökertme operasyonu" denmişti. Plana göre, 10-15 bin civarında ölü, bir o kadar yaralı olacağı, 200 bin insanın göçeceği belirlenmişti. Gerçekleşen de aşağı-yukarı böyle oldu.

basınla son derece pasif, hatta edilgen kaldı.

Faşist-gerici gruplar birçok il ve ilçede HDP binalarına saldırdığı, yakıp yıktığı anda bile, ciddi bir karşı koyuş gerçekleştirmediler. Direnme yönünde gelen talep ve önerileri de reddettiler. Buna karşın İzmir’den Bursa’ya, Adana’dan İstanbul’a kadar “Batı”nın pek çok yerinde eylemler gerçekleştirildi. Faşistlerin saldırı hazırlığının görüldüğü yerlerde, HDP binalarının önünde yüzlerce kişi toplandı. Ve bu eylemlere Türkiye devrimci hareketini oluşturan yapılar önderlik etti; faşistlerle çatışmaya girdiler, saldırıları püskürttüler. Keza akademisyenler ve kitle örgütleri “bu suça ortak olmayacağız” başlıklı bir bildiriye imzaya açtılar. Sonrasında salt bu bildiriye imza attığı için görevden alınanlar, tutuklananlar oldu. (*)

Yani sorun “Doğu-Batı” sorunu değildi. **Ayrışma; Doğu-Batı şeklinde coğrafik, ya da bu coğrafyalarda simgelenen uluslar şeklinde yaşanmadı.** Barzani’den, AKP’li Kürt vekillerine ve işadamlarına kadar birçok Kürt, bu katliamlara tepki göstermek şöyle dursun, Türk egemenleriyle kola kolaydı. Buna karşın **Türkiyeli komünist ve devrimciler, duyarlı işçi ve emekçiler, bir şeyler yapmak için çırpındı. Dolayısıyla ayrışma; “Doğu-Batı”, “Türk-Kürt” değil, gerici-faşistlerle devrimci-demokratlar, burjuvazi ve onun çıkarlarını savunanlarla, işçi-emekçiler arasındaydı.** Kürt illerinde bile direnenler ve ölenler, zengin Kürtler değil yoksul Kürt halkıydı.

Ayrıca devrimci-demokrat, liberal vb. birçok kesimi bünyesinde toplayan ve Türkiye’nin dört bir yanından oy alan bir parti olarak HDP, “Batı”yı harekete geçirebilecek olanağa sahipti. KESK gibi bir sendikanın yönetimlerinin ezici çoğunluğu, DİSK’in ise belli başlı şubeleri HDP’nin ve bileşenlerinin elindeydi. Bu iki sendika, (TMMOB’la birlikte) ancak Aralık ayının sonunda, yani abluka ve

katliamlar ayları bulduktan sonra, “genel grev” kararı aldılar, onu da göstermelik biçimde yaptılar.

Mesele sadece HDP’nin tutumu da değildi; **genel olarak Kürt hareketi direnişe gereken desteği vermedi. Zaten PKK, Suriye savaşından itibaren asıl olarak Rojava’ya kilitlenmişti. O sırada Rojava ve Şengal’e odaklanmış, güçlerini oraya yığmıştı.** Her ne kadar PKK, Türkiye’nin savaşı turmandırması durumunda gerillayı da halkın yanına göndereceğini açıklamışsa da, **halk aylarca kendi çabasıyla direndi. Türkiye’de ve Avrupa’da yapılan eylemler, bu büyük saldırıya denk düşen çapta olmadı.**

Sonuçta PKK’nin içinde bulunduğu durum ve öncelikleri, HDP’nin parlamentarist-pasifist tutumu, Kürt halkını bu saldırılar karşısında büyük oranda yalnız bıraktı. Hareketin öncülerinin öncelikleri ile bölge halkının öncelikleri arasında bir aç farkı oluştu. Direnişin en önemli handikapı buydu. Özellikle yasal platformdaki temsilcilerin geriye çeken tutumu ile, alandaki militan mücadelenin çelişkisi, dönemin dikkat çeken yanıydı.

Direnşte öne çıkan isim, YDG-H (Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi) yani gençlik örgütü oldu. **Hendekler kazan, sokak başlarına barikat kur, polis ve askerle çatışan, YDG-H ve onunla birlikte direnen milis güçleriydi. ‘90’lı yılların çocukları, “taş generalleri” 2015-16 direnişinin mimarları oldular. Sokak sokak, ev ev direndiler.** Günlerce abluka altına alındıkları bodrumlarda teslim olmak yerine ölümü seçtiler. (**)

Aylar süren ablukanın ardından Kürt kentleri yerle bir oldu. Diyarbakır’ın Sur ilçesi başta olmak üzere Cizre, Nusaybin, Şırnak gibi yerlerde, neredeyse ayakta bina kalmadı. **Daracık sokakları ve savunmaya elverişli yapısından dolayı buralara giremeyen, kontrolü sağlayamayan, mahallelerin önüne**

Afrin’in işgali, PYD açısından önemli bir kayıptı. PYD “kendi toprağını”, üstelik yeterince savaşmadan terketmiş oluyordu. Gerçi 58 gün boyunca çetin bir savaş verilmişti; ancak en etkili savaşın kent merkezinde verileceği beklenirken, herhangi bir direniş sergilemeden çekildi. Bunda PYD’nin ABD’yle olan ilişkileri belirleyici oldu. ABD, PYD’yi Arap kentleri olan Rakka’ya Deyr-ez Zor’a yönlendirmiş, Kürt kantonu olan Afrin’i ise Türkiye’ye bırakmaya zorlamıştı. Afrin kantonunun kaybedilmesi, PYD’nin tüm kantonları birleştirerek Suriye’nin kuzeyini boylu boyunca ele geçirme ihtimalini de ortadan kaldırdı. Kürt hareketi Türkiye’den sonra Suriye’de de darbe almış oldu.

kurulan barikatları aşamayan devlet, evleri, sokakları yıka yıka ilerledi. Geçemediği sokakları dümdüz ederek, taş taş üstünde bırakmayarak yolunu açtı. Yanmış yıkılmış binalarıyla bu yerler, Suriye’nin bombardıman altındaki kentlerden farksızdı.

Böylesi bir yıkımla aynı zamanda bölgenin demografik yapısını değiştirmeyi amaçladılar. Buralarda oturan yoksul-emekçi halkın sürülmesi, yerlerine siteler, AVM’ler, turistik mekanlar oluşturarak orta sınıfın iskanına açılması hedeflendi. Yani **bir taşla birden fazla kuş vuracaklardı. Kürt ulusal hareketinin dinamizmini oluşturan odaklar dağıtılacak; şehirlerin en merkezi noktasını oluşturan bu mahalleler imara ve ranta açılacak; kent merkezleri “soylulaştırılacak”tı.** Yoksul halk şehir merkezinden sürülürken, bu alanlar burjuvazinin yağmasına açıldı.

Bunların içinde Sur en başta geliyordu. **Dört ayaklı minaresi, geçit vermez-daracık sokaklarıyla, kadim mahalleleri, tarihi yapısıyla bir direniş ruhuydu Sur.** Şeyh Sait’in idamının gerçekleştiği ve son olarak Tahir Elçi’nin katledildiği yerd. Bu direnişçi geleneğini, tarihini, hafızasını yoketmek için saldırdılar. TOKİ’nin iğrenç-sağlıksız-kalitesiz- betonlarını yığdılar. Öyle ki dönemin başbakanı Davutoğlu, “Sur’u Toledo yapacağız” diyerek, niyetlerini açıkça ortaya koymuştu. (***)

Sur halkı, ablukaya karşı direnişin başını çektiği gibi, yıkıma karşı da direndi. Yıkım için gelen iş makinelerinin önüne bedenleriyle barikat kurdular. Fakat yine yalnız kaldılar. Suriye’deki gelişmeler, dikkatleri yeniden Rojava üzerine topladı.

Türkiye, önce Cerablus’u, ardından Afrin’i işgal etti. 20 Ocak 2018’de başlayan işgal hareketi 58 gün sonra 18 Mart’ta tamamlandı. Afrin’in işgali, PYD açısından önemli bir kayıptı. Çünkü Afrin, Rojava’nın üç kantonundan biriydi. Başından itibaren “Kürt bölgesi” olarak tanımlanmıştı. PYD “kendi toprağını”, üstelik yeterince savaşmadan terketmiş oluyordu. Gerçi 58 gün boyunca çetin bir savaş verilmişti; ancak en etkili savaşın kent merkezinde verileceği beklenirken, herhangi bir direniş sergilemeden çekildi. Bunda PYD’nin ABD’yle olan ilişkileri belirleyici oldu. Zaten ABD, Türkiye’nin Afrin işgaline göz yumacağını önceden ilan etmişti. ABD, PYD’yi Arap kentleri olan Rakka’ya Deyr-ez Zor’a yönlendirmiş,

* Kürt halkının katledilmesine karşı legal yayınlarımızda çıkan yazılardan dolayı bize de davalar açıldı, cezalar verildi. Dergi bürosu ve çalışanların evleri basıldı. Sadece yayın organımıza değil yoldaşlarımıza da cezalar yağdırıldılar, tutukladılar.

** Bütün bu vahşet yaşanırken, demokrasi ve insan hakları şampiyonu AB ve ABD’den Türkiye’ye hiç bir kınama, yaptırım gelmemiştir. Avukatların AHİM’e başvuruları “yeterince delil olmadığı” gerekçesiyle reddedildi. Cenazeler orta yerde dururken, bir binada 30 kişi günlerce ambulans beklerken “delil” istediler! ABD’nin Türkiye başkonsolosluğu ise, “ABD terörizmi lanetlemekte ve Türkiye’nin kendisini savunma hakkını desteklemektedir” şeklinde açıklama yaptı. Kısacası emperyalistler ve işbirlikçileri hep birlikte gerçekleştirdiler bu katliamları.

*** İspanya’da tarihi bir şehir olan Toledo, iç savaş döneminde faşist Franco birlikleri tarafından yerle bir edilmiş, sonrasında turistik bir yere çevrilmişti.

Kürt kantonu olan Afrin'i ise Türkiye'ye bırakmaya zorlamıştı.

Afrin kantonunun kaybedilmesi, PYD'nin tüm kantonları birleştirerek Suriye'nin kuzeyini boylu boyunca ele geçirme ihtimalini de ortadan kaldırdı. Kürt hareketi Türkiye'den sonra Suriye'de de darbe almış oldu. Ayrıca **Irak Kürt Yönetimi'nin 25 Eylül 2017'de gerçekleştirdiği "bağımsızlık referandumu"ndan sonraki gelişmeler, önemli kayıplar yaşattı. Referandumdan yüzde 90 gibi yüksek oranda "evet" çıktı, fakat bağımsızlık ilan edilmedi. Üstelik başta Kerkük olmak üzere Şengal, Mahmur, Cevle gibi kentler ve petrol sahalarının bazıları Irak Merkezi Hükümeti'nin kontrolüne geçti. Kürt Bölgesel Yönetimi, topraklarının üçte birini kaybetti.**

Böylece ikinci emperyalist savaş sonrası 1946 yılında kurulan 11 aylık Mahabat Cumhuriyeti'nden sonra, bir kez daha "bağımsız Kürdistan" hayali tuzla buz oldu. Esasında Irak Kürt Bölgesi, ABD'nin Ortadoğu'daki en önemli üssü durumundayken, Türkiye'nin bile 23 yerde askeri bulunuyorken "bağımsız" olabilmesi zaten mümkün değildi. Barzani'nin elini güçlendirmek için giriştiği bu hamle, "Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan olma" sonucunu doğurmuştu.

Elbette Barzani'nin KDP'si ile PKK aynı değerlendirilemez. Öncesi bir yana halen Rojava'da, Sincan'da farklı politikalar izledikleri ortadadır. Fakat '90'ların sonlarından itibaren PKK'nin devrimci çizgisi adım adım gerilemiş, teslimiyet ve tasfiye sürecine sokulmuştur. "Ulusal birlik" görüşmelerinin bir türlü sonuçlanmaması da, her iki partinin birbiri üzerinde güç kuramamasından dolayıdır. Diğer yandan dört parçaya bölünmüş Kürdistan'da, her parçadaki Kürt partilerinin farklı politikalar izlemesi, eşyanın doğası gereğidir. Her ülkenin sosyo-ekonomik durumu, sınıfsal yapısı, tarihsel gelişim, yönetim şekli vb. farklıdır çünkü. Bugünkü partilerin ideolojik-siyasal yanlışlarından bağımsız nesnel bir durumdur bu. Onun için **"birleşik Kürdistan" sloganıyla Kürdistan'ın dört parçasında aynı anda devrim yapma hedefi, gerçekçi değildi zaten. Fakat sonuçta Kürdistan'ı oluşturan her bir parçada arka arkaya alınan yenilgiler, bir bütün olarak Kürtleri etkilemektedir.** Bu yönüyle Kürtlerin elde ettiği kazanımları 2015 yılından itibaren adım

adım kaybettiğini söylemek yanlış olmaz. Bunun da temel nedeni, kimi kesitlerde işbirliğine varan, emperyalistlerle uzlaşma çizgisidir.

Özyönetim girişimleri, tartışmaları

AKP'nin "çözüm süreci"ni bitirmesini ve büyük bir katliama girişmesini, PKK'nin o sırada iki polisin evini basıp öldürmesine bağlayanlar oldu. Ya da bazı Kürt il ve ilçelerinde "özyönetim" ilan edilmesini, savunma amacıyla hendekler kazılmasını gerekçe gösterenler çıktı. "Devlet kendi sınırları içinde farklı bir egemenliğe izin veremez" diyerek, bu vahşi saldırılara "meşru zemin" oluşturmaya yeltendiler. HDP'nin 1 Kasım seçimlerindeki oylarının düşüşünü bile, Kürt halkının direnişine bağladılar. Devletin saldırılarına Kürt halkının direnişsiz boyun eğmesini istediler. Ki o liberaller "çözüm süreci"nin en hararetli savunucularıydı. Kürt halkı dostunu-düşmanını bir kez daha "kötü günü"nde görüyordu.

İddia edildiği gibi "özyönetim" ilanları neden değil, sonuçtu aslında. Çünkü bu ilanlar, "çözüm süreci"nin bitirilmesine bir tepki olarak gelişmişti. Elbette Kürt hareketinin fiilen kendi yönetimlerini kurdukları yerler vardı; fakat bunların resmen ilan edilmesi, Erdoğan'ın "Dolmabahçe Mutabakatı"nı kabul etmemesi, ardından Kandil'e operasyonların başlaması üzerine gelişti. Kaldı ki hiçbir şey, devletin vahşi saldırılarını haklı çıkaramazdı.

Buna karşın kimi devrimci-demokrat kurumlar bile, "özyönetim" ilanlarını en hafifinden "zamansız" ya da "erken" bulduklarını söyleyerek, bu koroya katıldılar. Sanki "özyönetim" ilanları olmasa, devlet saldırıya geçmeyecek, hatta "çözüm süreci" devam edecekmiş gibi bir hava yarattılar. Üstelik bu ilanların HDP'nin kazanmış olduğu belediyelerde gerçekleştiğinden hareketle, bunu "HDP'ye karşı yapılmış bir girişim" olarak gördüler. Ve PKK'nin HDP'yi zor durumda bıraktığını söylediler.

Halbuki asıl fırtına -özyönetim ilanlarından ziyade- Rojava'da kantonların birleşmesi ve Suriye'nin kuzeyinde bir Kürt devletinin fiilen inşası üzerine kopmuştu. Atlanmaması gereken bir nokta da, Kürt illerine saldırının "İŞİD'e karşı savaş" argümanı ile başlamasıydı. 24 Temmuz 2015 tarihinde ABD'nin İncirlik

Üssü'nden kalkan savaş uçakları, ilkin birkaç İŞİD kampını vurduktan sonra Kandil'e yöneldi. Ve bunu ABD'nin onayıyla gerçekleştirmişti. Böylece Kürt halkını katletmeye dönük saldırıları "İŞİD'e karşı savaş" perdesiyle kapatmış, ayrıca Suriye'ye doğrudan müdahale etmenin zeminini yaratmış oldu. Sonrasında Suriye'nin kuzeyini parça parça işgal ederek, hem Rojava'nın toprak bütünlüğünü bozdu, hem de Suriye savaşında söz hakkını ve yeniden "masaya oturma" şansını kazandı.

Dolayısıyla "çözüm süreci"nin başlaması ve bitirilmesi dahil olmak üzere son yıllarda Kürt hareketine dönük tüm kararlarda Suriye savaşı temel faktör olmuştur. Erdoğan'ın da söylediği gibi Türkiye açısından Suriye savaşı bir "dış sorun" değil, "iç mesele" olarak görülmüş ve ona uygun adımlar atılmıştır.

Özyönetim meselesi ise, gerek ilan edilişi gerekse sonrasındaki tartışmalarla üzerinde durmayı hak etmektedir. Ayrıca sadece o dönemle sınırlı değildir. Bugün Rojava'daki yönetim için de aynı kavram kullanılmaktadır.

Kürt hareketi ilk olarak 2011 yılında DTK (Demokratik Toplum Kongresi) aracılığıyla özyönetimi gündeme getirmişti. O dönem adına "demokratik özerklik" diyorlardı. Ve bu kapsamda "iki dilli yaşam"la birlikte "özsavunma gücü"nün, başta belediyeler olmak üzere, bölgedeki tüm kurumlarda uygulanacağını duyurdular. Fakat devletin her kademesinden tepkiler yükselince, yaşama geçirmekten vazgeçtiler. "Çözüm süreci" başladıktan sonra ise, görüşmelerin seyrine bıraktılar.

Rojava'daki gelişmeler, bu yöndeki istekleri arttırdı, fiili girişimler başladı. Ne var ki, "özyönetim" denilen şeyin nasıl bir yönetim biçimi olduğu konusunda kafalar karıştı; "demokratik özerklik" ile eş anlamlı kullananlar da vardı, "bağımsız devlet" şeklinde yorumlayanlar da. "Büyük bir demokrasi hamlesi" hatta "bir devrim" diyenlerden, hızını alamayıp "sosyalizmden daha ileri bir sistem" olduğunu iddia edenlere kadar geniş bir yelpaze sözkonusuydu. "Özyönetim" in sadece Kürt illeri için değil, tüm Türkiye için gerekli olduğunu savunanlar, "önce İzmir'den başlayalım" diyerek, farklı bir yönden destek verdiler. Kısacası "körün fili tarifi" gibi, her kesim, kendi siyasal duruşuna göre "özyönetim" tanımı yaptı, ona göre tavır belirledi.

KCK'nin açıklamaları da birbiriyle çelişen ifadelerle doluydu. Bir yandan yerel seçimleri kazandıkları bölgelerde *“devletin kurumlarını tanımıyoruz”* diyerek, *“yerelde bağımsızlık”* anlamına gelecek açıklamalar yapıyorlardı. (Mesela KCK Eş Başkanı Bese Hozat, *“bu dönem sömürgeci devlet yönetiminden kurtulup, özyönetimlerini kurma ve kendi kendini yönetme dönemidir”* diyerek, bu durumu teyid ediyordu.) Bir yandan da düzen sınırlarını aşmayan zorunlu ve tepkisel bir tutum olduğunu söyleyenler çıkıyordu. (Mesela PKK liderlerinden Duran Kalkan, 25 Ağustos 2015 tarihli röportajında; *“Kürtler çaresiz kaldığı için özyönetim ilan ettiler”* diyordu. Bunu da şöyle açıklıyordu: *“Madem ki Ankara'daki meclis sorunlarımızı çözmiyor, gönderdiğimiz vekilleri yok sayıyorlar, o halde bizde kendi sorunlarımızı çözecek, kendi meclislerimizi oluştururuz, özyönetimlerimizi çıkartırız.”*)

PKK daha önce *“demokratik özerklik”* modeli ile *“yerel yönetim”*lerin görev ve yetkilerinin artmasını dile getirmişti ve HDP'li belediyeleri merkeze koyan bir yaklaşımı vardı. **“Özyönetim” modeli ise, “mahalle meclisleri”nin ilçeyi, ilçelerin de il meclislerini belirlemesi ve bu meclislerin başkanlarını seçmesi şeklinde tarif ediliyordu. Yani aşağıdan yukarıya doğru bir hiyerarşi kuruluyordu. Bu durumda HDP'li belediyelerin durumu da doğallığında tartışmalı hale geliyordu. Zaten bazı PKK liderleri HDP'li belediyeleri daha cesur ve atak davranmadığı için eleştiriyordu.**

Bilindiği gibi PKK, '90'lı yılların sonlarında *“bağımsız birleşik Kürdistan”* hedefinden vazgeçmiş; kültürel-demokratik haklar verildiği koşulda, bulundukları ülkenin sınırları içinde yaşayacaklarını duyurmuştu. Bütün kötülüklerin kaynağı olarak da *“ulus devletler”*i gösterip, *“demokratik özerklik”* dedikleri yerel yönetimlerin güçlenmesini savundular. Hatta bunun *“etnik”* bir özerklik olmadığını, tüm ülkeyi kapsamaması gerektiğini belirttiler. Buna göre Türkiye 25 coğrafi bölgeye ayrılacak ve her bölge yerele ait konularda özerk davranabilecekti

Elbette **bu bir reform sorunuydu; anayasal bir değişiklik ile rahatlıkla çözülebilirdi. Ne mülkiyet ne de sınıf ilişkilerinde bir değişiklik sözkonusuydu.** O yüzden emperyalist-kapitalist ülkelerde uygulanmasında bir sorun görülmemiş, aksine faydalı bile bulunmuştu. AB'nin *“yerel yönetimler yasası”* bu doğrultuda hazırlanmıştı, Kürt hareketi

de uzunca bir süre Türkiye'nin bunu kabul etmesini talep etti. Ama Rojava'da yaşananlar durumu değiştirdi. **Rojava “demokratik özerklik” teorisinin somuta geçirildiği yer olarak gösterildiyse de, aslında orada fiilen “bağımsız bir devlet” modeli işliyordu.** Eğitimden sağlığa, yönetim şekline ekonomiye yepyeni bir rejim kurulmuş ve bunu bir anayasa ile perçinlemişlerdi. Ne var ki, Suriye'nin geleceğindeki belirsizlikler, diğer devletler tarafından tanınmama korkusu, bağımsız bir devlet ilanını engelliyordu.

Rojava'daki gelişmeler üzerine DTK'nın 2014 yılında gerçekleştirdiği *“çalıştay”da demokratik özerkliğin kapsamı iyice genişletildi. “Komünal ekonomiler” inşa etmekten “mali özerklik”e kadar, esasında bir rejim değişikliğini gerektirecek talepler sıralanmaya başlandı. “Demokratik özerklik”le birlikte “özyönetim” kavramı da o dönem kullanıma sokuldu. Ve PKK, hakimiyet kurduğu bölgelerde Rojava'dakine benzer yönetimler kurmaya girişti. Ama Türkiye'de Suriye'deki gibi bir iç savaş ve onun yarattığı yönetim boşluğu söz konusu değildi. Nitekim “özyönetim” ilanları Türk egemenlerinin tepkisiyle karşılandı ve hayata geçirilemedi.*

“Özyönetim” gerçekte sosyalizme karşı geliştirilmiş bir “üçüncü seçenek” girişimidir. Onun da somut olarak hayata geçirildiği yer Yugoslavya'dır. İkinci emperyalist savaş döneminde Nazi işgaline karşı direnişi örgütleyen Yugoslavya Komünist Partisi, iktidarı ele geçirdikten sonra, sosyalist Sovyetler Birliği'yle olan çelişkilerinden dolayı “özyönetim” modelinde karar kıldı. Bu yönde emperyalist ülkelerin baskısı da etkili olmuştu. Tito başkanlığındaki Yugoslavya “bağılantısız devletler” adı altında dünya ölçeğinde sosyalizme karşı bir kamp oluşturdu. Elbette bu durum asıl olarak emperyalist kampa yaradı. Çünkü “özyönetim” modeli, sınıfsal değil etnik hakları temel alıyordu. Ve bu yüzden Yugoslavya'da milliyetçilik sürekli canlı kaldı. Demokratik devrimden sosyalizme geçemeyen, “özyönetim” ara modeliyle kapitalizmi yeniden üreten Yugoslavya, “Doğu Bloku” ülkeleri içinde ilk parçalanmış ve yıllarca etnik çatışmalara sahne olan bir ülke oldu. Sonrasında Yugoslavya diye bir devlet de kalmadı, onun yerine beş ayrı devlet kuruldu.

Kısacası “özyönetim” 1950'li

“Özyönetim” Yugoslavya örneğinde görüldüğü gibi, devrim yapmış olan bir ülkede gerçekleşmişti. Aynı şekilde Rojava'da tamamlanmamış da olsa bir devrim sözkonusuydu. PKK ise Türkiye gibi faşist diktatörlükle yönetilen bir ülkede bunu hayata geçirmeye çalıştı. Başarısız olmasının en önemli nedeni budur. Çünkü “özyönetim” faşizm koşullarında gerçekleşemez; sosyalizmde veya sosyalizmi hedefleyen bir demokratik devrimde ise, yanlış bir modeldir.

Fakat “özyönetim”i yanlış bulmak ve uyarılarda bulunmak başkadır; PKK'nin “özyönetim” ilanına savaş açmak, devletin katliamlarını “özyönetim” ilanlarına bağlamak bambaşka...

yıllarda revizyonist partilerin benimsediği ve Yugoslavya'da denenmiş, sonuçları görülmüş bir modeldir. Şimdilerde bu görüşler, *“yeni”* ve *“sosyalizme alternatif”*miş gibi sunulmaktadır! Hatta PKK'nin *“icadı”ymış ve ilk kez Kürdistan'da uygulanıyormuş gibi davranılmaktadır.* Türkiye devrimci hareketine de bu görüşleri desteklemesi telkin edilmektedir.

Elbette Kürt halkı kendi kaderini kendisi belirleyecektir. **“Özerklik” ya da “özyönetim” modelini seçebilir. Ancak komünist ve devrimciler, bu modellerin uygulandığı yerlerdeki olumsuz sonuçları ortaya sermek ve kitleleri bu noktalardan uyarmakla yükümlüdür.**

Ne yazık ki, bizde tam tersi yaklaşımlar baskın oldu. Örneğin ESP *“Çözüm için acil talepler”* başlıklı metinde, *“Kürt halkı bugün için idari ve yönetsel biçim olarak Demokratik Özerklik'i benimsemektedir. Demokratik özerklik sistemi uygulanmalıdır”* diyordu. (Atılım 8 Ağustos 2009) Birincisi *“demokratik özerkliği”* Kürt halkı değil, Öcalan ve Kürt hareketi savunuyordu. Kürt halkının bu sistemi benimsediğine dair herhangi bir veri söz konusu değildi. İkincisi, **Kürt halkı benimsemiş dahi olsa, sistem yanlışsa, yanlışlarını göstermek boyumuzun borcuydu. “Öcalan ve Kürt hareketi -hatta Kürt halkı- ne eylerse güzel eyler, bize de onların benimse-diklerini savunmak düşer” demek, kuyrukçuluğun teorisini yapmaktır.** Bırakalım devrimci, komünist olmayı, kendisine saygısı olan hiçbir siyasal yapının bunu savunmaması gerekir.

Kaldı ki, *“özyönetim”* Yugoslavya örneğinde görüldüğü gibi, devrim yapmış olan bir ülkede gerçekleşmişti. Aynı şekilde Rojava'da tamamlanmamış da olsa bir devrim sözkonusuydu. PKK ise Türkiye gibi faşist diktatörlükle yönetilen bir ülkede bunu hayata geçirmeye çalışıyordu. Başarısız olmasının en önemli nedeni budur. Çünkü **“özyönetim” faşizm koşullarında gerçekleşemez; sosyalizmde veya sosyalizmi hedefleyen bir demokratik devrimde ise, yanlış bir modeldir.**

Fakat *“özyönetim”* modelini yanlış bulmak ve uyarılarda bulunmak başkadır; PKK'nin *“özyönetim”* ilanına savaş açmak, devletin katliamlarını *“özyönetim”* ilanlarına bağlamak bambaşka... Bizi burjuva liberallerden reformistlere kadar tüm anti-ML akımlardan ayıran da budur.

NEWROZ İSYANDIR!

İsyan ateşini körükle!

Demirci Kawa tanrısal Behak tahtında

Elinde balyoz

İner kalkar beyin sürülen yaralı başı

Medya'dan yükselen havarlar adına

Babil'de çekilen ahlar adına

Bir daha, bir daha...

Bir ateş yükseldi gökyüzüne Ninawa'dan

Zulmün karanlıklarını yitiren ateş

Yükselen yalimlarla dillendi özgürlük

Ceylanlar indi yeniden nehir kıyılarına

Turaç sesleri yükseldi sazlıklardan

Ateşin çevresinde halaylar kuruldu

Sevinçler süzülde geçmiş havarlardan

O büyük günün adına

'Newroz' denildi

Adnan Yücel